

SPRAWOZDANIE
Z WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA
ZA OKRES OD DNIA 1 STYCZNIA DO DNIA 31 GRUDNIA
2025 R.

INFORMACJA O WYKONANIU BUDŻETÓW
JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

RADA MINISTRÓW

Warszawa

2026

Spis treści

Wprowadzenie.....	5
I. Wykonanie budżetów jednostek samorządu terytorialnego.....	16
Dochody jednostek samorządu terytorialnego	18
<i>Transfery z budżetu państwa</i>	<i>21</i>
<i>Wykonanie subwencji ogólnej.....</i>	<i>22</i>
<i>Wykonanie rezerwy na uzupełnienie dochodów jednostek samorządu terytorialnego.....</i>	<i>23</i>
<i>Wykonanie w zakresie środków z Funduszu Pomocy na dodatkowe zadania oświatowe</i>	<i>26</i>
Wydatki jednostek samorządu terytorialnego	27
<i>Wydatki, które nie wygasły z upływem roku budżetowego.....</i>	<i>30</i>
<i>Wydatki zrealizowane w ramach funduszu sołeckiego</i>	<i>31</i>
Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego	33
Zobowiązania według tytułów dłużnych jednostek samorządu terytorialnego	34
Spełnienie relacji z art. 243 ustawy o finansach publicznych.....	39
Wieloletnie prognozy finansowe jednostek samorządu terytorialnego.....	41
II. Wykonanie budżetów gmin	43
Dochody gmin	43
<i>Dochody według źródeł pochodzenia</i>	<i>45</i>
<i>Wykonanie subwencji ogólnej.....</i>	<i>49</i>
<i>Wykonanie rezerwy na uzupełnienie dochodów</i>	<i>50</i>
<i>Wykonanie w zakresie środków z Funduszu Pomocy na dodatkowe zadania oświatowe</i>	<i>51</i>
<i>Dotacje i płatności z budżetu środków europejskich.....</i>	<i>52</i>
<i>Dochody gmin według działów.....</i>	<i>62</i>
<i>Dochody w przeliczeniu na 1 mieszkańca</i>	<i>63</i>
Wydatki gmin	64
<i>Wydatki według ważniejszych rodzajów wydatków.....</i>	<i>66</i>
<i>Wydatki według działów.....</i>	<i>67</i>
<i>Wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca</i>	<i>71</i>
Wynik budżetów gmin	71
Przychody i rozchody budżetów gmin	73
Zobowiązania według tytułów dłużnych gmin.....	74
Przychody i koszty gminnych samorządowych zakładów budżetowych	76
Wydzielony rachunek dochodów gminnych jednostek budżetowych	78
III. Wykonanie budżetów powiatów.....	80
Dochody powiatów.....	80
<i>Dochody według źródeł pochodzenia</i>	<i>81</i>
<i>Wykonanie subwencji ogólnej.....</i>	<i>83</i>
<i>Wykonanie rezerwy na uzupełnienie dochodów</i>	<i>84</i>
<i>Wykonanie w zakresie środków z Funduszu Pomocy na dodatkowe zadania oświatowe</i>	<i>86</i>
<i>Dotacje i płatności z budżetu środków europejskich</i>	<i>86</i>
<i>Dochody według działów</i>	<i>95</i>

<i>Dochody w przeliczeniu na 1 mieszkańca</i>	97
Wydutki powiatów	98
<i>Wydutki według ważniejszych rodzajów wydatków</i>	99
<i>Wydutki według działów</i>	100
<i>Wydutki w przeliczeniu na 1 mieszkańca</i>	104
Wynik budżetów powiatów.....	105
Przychody i rozchody budżetów powiatów	105
Zobowiązania według tytułów dłużnych powiatów.....	106
Przychody i koszty powiatowych samorządowych zakładów budżetowych	108
Wydzielony rachunek dochodów powiatowych jednostek budżetowych.....	110
IV. Wykonanie budżetów miast na prawach powiatu	111
Dochody miast na prawach powiatu	111
<i>Dochody według źródeł pochodzenia</i>	112
<i>Wykonanie subwencji ogólnej</i>	115
<i>Wykonanie rezerwy na uzupełnienie dochodów</i>	116
<i>Wykonanie w zakresie środków z Funduszu Pomocy na dodatkowe zadania oświatowe</i>	118
<i>Dotacje i płatności z budżetu środków europejskich</i>	118
<i>Dochody według działów</i>	128
<i>Dochody w przeliczeniu na 1 mieszkańca</i>	129
Wydutki miast na prawach powiatu	130
<i>Wydutki według ważniejszych rodzajów wydatków</i>	131
<i>Wydutki według działów</i>	132
<i>Wydutki w przeliczeniu na 1 mieszkańca</i>	136
Wynik budżetów miast na prawach powiatu.....	137
Przychody i rozchody budżetów miast na prawach powiatu	137
Zobowiązania według tytułów dłużnych miast na prawach powiatu.....	139
Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych miast na prawach powiatu.....	140
Wydzielony rachunek dochodów jednostek budżetowych miast na prawach powiatu.....	142
V. Wykonanie budżetów województw.....	143
Dochody województw	143
<i>Dochody według źródeł pochodzenia</i>	144
<i>Wykonanie subwencji ogólnej</i>	145
<i>Wykonanie rezerwy na uzupełnienie dochodów</i>	145
<i>Wykonanie w zakresie środków z Funduszu Pomocy na dodatkowe zadania oświatowe</i>	147
<i>Dotacje i płatności z budżetu środków europejskich</i>	147
<i>Dochody według działów</i>	155
<i>Dochody w przeliczeniu na 1 mieszkańca</i>	156
Wydutki województw.....	157
<i>Wydutki według ważniejszych rodzajów wydatków</i>	158
<i>Wydutki według działów</i>	159
<i>Wydutki w przeliczeniu na 1 mieszkańca</i>	162

Wynik budżetów województw	163
Przychody i rozchody budżetów województw.....	163
Zobowiązania według tytułów dłużnych województw	165
Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych województw	166
Wydzielony rachunek dochodów jednostek budżetowych województw	168
VI. Zbiorcze informacje dotyczące środków na realizację projektów i programów realizowanych z udziałem środków z Unii Europejskiej, innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi, środków z budżetu państwa na współfinansowanie oraz płatności z budżetu środków europejskich.	169
VII. Zbiorcze wykonanie budżetów związków jednostek samorządu terytorialnego	174
VIII. Zbiorcze wykonanie budżetu związku metropolitalnego	176
Spis tablic.....	177

Wprowadzenie

Podstawę gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego w roku 2025 stanowiły:

- ustawa z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego¹,
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych².

Dochody jednostek samorządu terytorialnego (JST) na rok 2025 zostały ustalone na podstawie nowego systemu finansowania jednostek samorządu terytorialnego, określonego w ustawie z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Ustawa ta zastąpiła ustawę z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego³.

Ustawa z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (zwana dalej „ustawą z dnia 1 października 2024 r.”) określa:

- źródła dochodów jednostek samorządu terytorialnego,
- zasady ustalania i przekazywania jednostkom samorządu terytorialnego dochodów własnych, subwencji ogólnej oraz dotacji celowych z budżetu państwa,
- zasady ustalania potrzeb finansowych jednostek samorządu terytorialnego i ich finansowania.

Rozwiązania przyjęte w ustawie zmierzają do:

- wzmocnienia finansów jednostek samorządu terytorialnego poprzez zwiększenie dochodów własnych,
- oparcia zasilania finansowego jednostek samorządu terytorialnego na dochodach wynikających z lokalnej bazy podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) i podatku dochodowego od osób prawnych (CIT),
- zapewnienia lepszej alokacji środków publicznych, poprzez uwzględnienie m.in. specyfiki poszczególnych kategorii jednostek samorządu terytorialnego, obejmując przy tym zarówno kwestię zróżnicowań dochodowych, jak również kwestię potrzeb wydatkowych jednostek samorządu terytorialnego wynikających z realizowanych zadań,
- uwzględniania specyfiki poszczególnych grup jednostek samorządu terytorialnego, poprzez wyodrębnienie miast na prawach powiatu, jako oddzielnej kategorii jednostek samorządu terytorialnego w ramach systemu dochodów samorządu terytorialnego,
- ograniczenia przepływów pomiędzy budżetem państwa a jednostkami samorządu terytorialnego, poprzez brak dokonywania wpłat do budżetu państwa (wydatków) przez samorządy terytorialne o ponadprzeciętnych dochodach.

¹ Dz. U. poz. 1572, z późn. zm.

² Dz. U. z 2025 r. poz. 1483, z późn. zm.

³ Dz. U. z 2024 r. poz. 356

Ustawa z dnia 1 października 2024 r. wprowadziła zmianę w strukturze dochodów samorządu terytorialnego. Głównym źródłem dochodów stały się dochody z tytułu udziału w PIT oraz CIT, zaś subwencja ogólna z budżetu państwa ma charakter uzupełniający.

Ustawa z dnia 1 października 2024 r. wprowadziła istotne zmiany w zasadach ustalania dochodów jednostek samorządu terytorialnego z tytułu udziału w PIT oraz udziału w CIT. Dochody samorządów z tych tytułów obliczane są jako procent od dochodów podatników z terenu danej jednostki samorządu terytorialnego (zgodnie z ustawą z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego uchyloną na mocy ustawy z dnia 1 października 2024 r., dochody samorządów z tytułu udziału we wpływach z PIT i CIT naliczane były na podstawie podatku należnego).

Dodatkowo od roku 2025 rozszerzona została baza podatkowa stanowiąca podstawę obliczania dochodów z tytułu udziału w podatku PIT, o podatek dochodowy od osób fizycznych pobierany w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych.

Kluczową zaletą zmiany zasad naliczania dochodów jednostek samorządu terytorialnego z tytułu udziału w PIT i CIT jest silniejsze powiązanie dochodów jednostek samorządu terytorialnego z ich potencjałem ekonomicznym, redukując w dużym stopniu wpływ zmian podatkowych na dochody samorządowe. Rozwiązanie to w istotnym stopniu uodparnia budżety samorządowe na skutki zmian w systemie podatkowym, wynikające np. z wprowadzenia nowych ulg podatkowych.

Wysokość udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych wynosi dla:

- 1) gminy – 7,0%,
- 2) miasta na prawach powiatu – 8,6%,
- 3) powiatu – 2,0%,
- 4) województwa – 0,35%

- dochodów podatników PIT zamieszkałych na obszarze danej jednostki samorządu terytorialnego.

Wysokość udziału w podatku dochodowym od osób prawnych wynosi dla:

- 1) gminy - 1,6% ,
- 2) miasta na prawach powiatu – 2,2%,
- 3) powiatu – 1,7%,
- 4) województwa – 2,3%

- dochodów podatników podatku dochodowego od osób prawnych posiadających siedzibę na obszarze danej jednostki samorządu terytorialnego.

Dochody podatników PIT oraz podatników CIT na rok 2025 zostały ustalone na podstawie danych zawartych w złożonych za rok 2022 zeznaniach podatkowych, według stanu na dzień 10 marca 2024 r.

W celu ustalenia dochodów podatników podatku dochodowego od osób fizycznych na rok 2025, ich dochody z roku 2022 zwaloryzowane zostały o 37,1%.

Natomiast w celu ustalenia dochodów podatników podatku dochodowego od osób prawnych na rok 2025, ich dochody z roku 2022 zwaloryzowane zostały o 29,5%.

Ustawa z dnia 1 października 2024 r. wprowadziła również istotne zmiany w sposobie naliczania subwencji ogólnej z budżetu państwa. W stosunku do rozwiązań zawartych w ustawie z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego – zrezygnowano z wyodrębniania poszczególnych części subwencji ogólnej. Od roku 2025 wprowadzone zostało pojęcie potrzeb finansowych, które są elementem kalkulacyjnym służącym ustalaniu dochodów jednostek samorządu terytorialnego z tytułu subwencji ogólnej – w przypadku, gdy dochody z tytułu zwiększonego udziału w PIT i CIT są niewystarczające do sfinansowania naliczonych potrzeb finansowych. W 2025 roku subwencja ogólna z budżetu państwa została naliczona jednostce samorządu terytorialnego, której potrzeby finansowe, ustalone na rok 2025, były wyższe niż kwota kalkulacyjna⁴, w wysokości odpowiadającej różnicy między tymi kwotami⁵.

Przy obliczaniu subwencji ogólnej uwzględniono także przepisy ustawy z dnia 1 października 2024 r., które gwarantowały odpowiedni poziom wzrostu dochodów w 2025 r., a z drugiej strony, ograniczały poziom ponadprzeciętnych wzrostów dochodów w pierwszym roku obowiązywania nowego systemu finansowania jednostek samorządu terytorialnego.

Potrzeby finansowe jednostki samorządu terytorialnego, podlegające sfinansowaniu na podstawie ustawy z dnia 1 października 2024 r., to suma potrzeb wyrównawczych, oświatowych, rozwojowych, ekologicznych oraz uzupełniających.

Potrzeby wyrównawcze są określane dla jednostek samorządu terytorialnego o niskim wskaźniku zamożności i służą niwelowaniu różnic dochodowych. Podobnie jak poprzednio kwoty części wyrównawczej subwencji ogólnej z ustawy z dnia 13 listopada 2003 r., potrzeby wyrównawcze wynikają co do zasady z porównania dochodów

⁴ Kwota kalkulacyjna stanowi różnicę między łączną kwotą dochodu danej jednostki samorządu terytorialnego z tytułu udziału w PIT oraz CIT, ustaloną na rok 2025 na podstawie art. 11 i art. 12 ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego a łączną kwotą jej dochodów z tych tytułów ustaloną na rok 2025 zgodnie z art. 9 i art. 9a ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

⁵ Art. 85 ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

podatkowych danej jednostki na mieszkańca, do średniej krajowej dla danej kategorii jednostek samorządu terytorialnego. Od 2025 roku, w ramach reformy, został wprowadzony nowy element, jakim jest zróżnicowanie potrzeb wydatkowych jednostek samorządu terytorialnego. Nowy mechanizm ustalania potrzeb wyrównawczych odszedł od prostego oparcia na liczbie mieszkańców na rzecz uwzględnienia liczby mieszkańców przeliczeniowych. Liczba mieszkańców przeliczeniowych obejmuje rzeczywistą liczbę mieszkańców danej jednostki samorządu terytorialnego, skorygowaną o indeks potrzeb wydatkowych, odzwierciedlający uwarunkowania demograficzne i społeczno-ekonomiczne wpływające na koszty realizacji zadań publicznych.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 1 października 2024 r., globalna kwota potrzeb oświatowych na rok 2025 wynosiła 102 652 279 tys. zł. W odróżnieniu od poprzednich rozwiązań, kwota potrzeb oświatowych została zwiększona o:

- równowartość kwoty dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego (zamiana formy finansowania zadań w zakresie wychowania przedszkolnego z dotacji celowych z budżetu państwa na dochody własne),
- skutki podwyżek wynagrodzeń nauczycieli wychowania przedszkolnego.

Potrzeby rozwojowe ustalone są w podziale na poszczególne kategorie jednostek samorządu terytorialnego, a globalna kwota potrzeb dla danej kategorii JST odpowiada 23% kwoty wydatków majątkowych, pomniejszonych o równowartość wykonanych przez nie dochodów majątkowych z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje. Efektem wprowadzonych rozwiązań jest istotne, bo 2,5 - krotne zwiększenie potrzeb rozwojowych wszystkich jednostek samorządu terytorialnego, w porównaniu do części rozwojowej subwencji ogólnej obliczonej na rok 2025, na podstawie poprzednio obowiązującej ustawy.

Nowym elementem systemu dochodów jednostek samorządu terytorialnego są potrzeby ekologiczne. Ustalane są dla jednostki samorządu terytorialnego, na terenie której znajdują się obszary o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronione, przez które rozumie się parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, strefy ochrony krajobrazu ustanawiane w tych obszarach, a także obszary Natura 2000. Na rok 2025 potrzeby ekologiczne zostały ustalone na łączną kwotę około 1,5 mld zł.

Ostatnim elementem katalogu potrzeb finansowych jednostek samorządu terytorialnego są potrzeby uzupełniające. W odniesieniu do roku 2025 zasady ich ustalania zostały określone w przepisach przejściowych i dostosowujących ustawy z dnia 1 października 2024 r., co wynikało z konieczności zapewnienia płynnego przejścia pomiędzy dotychczasowym a nowym modelem finansowania samorządu terytorialnego. Równoczesne wprowadzenie

istotnych zmian systemowych w zakresie dochodów samorządów wymagało zastosowania szczególnych rozwiązań o charakterze stabilizującym, dlatego w pierwszym roku obowiązywania nowych regulacji przewidziano mechanizm dostosowawczy. Celem tego mechanizmu, realizowanego poprzez instytucję potrzeb uzupełniających, było zagwarantowanie jednostkom samorządu terytorialnego wzrostu poziomu dochodów w porównaniu z dochodami uzyskiwanymi w ramach poprzedniego systemu. Rozwiązanie to miało na celu ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków reformy oraz zapewnienie stabilności finansowej JST w początkowej fazie funkcjonowania nowych zasad dochodowych. W konsekwencji, potrzeby uzupełniające pełniły w 2025 r. funkcję kompensacyjną i wyrównawczą, stanowiąc istotny element mechanizmu przejściowego między starym a nowym systemem finansowania.

W związku z utrzymującym się zróżnicowaniem dochodowym jednostek samorządu terytorialnego, zachowany został mechanizm korygujący ponadprzeciętną zamożność, jednak w istotnie zmienionej formule względem rozwiązań przewidzianych w ustawie z 2003 r. Korekta opiera się na jednolitych zasadach dla wszystkich kategorii jednostek samorządu terytorialnego i jest naliczana w przypadku przekroczenia 120% wskaźnika zamożności danej kategorii, jako 50% nadwyżki ponad ten próg. Wskaźnik zamożności liczony jest na mieszkańca przeliczeniowego, a jego podstawa została rozszerzona o dochody z subwencji ogólnej (z wyłączeniem potrzeb oświatowych i rozwojowych). Jednocześnie zmianie uległ sposób realizacji korekty – zamiast wpłat do budżetu państwa stosuje się pomniejszenie dochodów jednostki samorządu terytorialnego z tytułu udziałów w PIT i CIT, a w przypadku jednostek otrzymujących subwencję ogólną – w pierwszej kolejności jej redukcję. Korekta z tytułu zamożności pomniejsza więc dochody naliczone z ww. tytułów.

W 2025 r. dochody należne z tytułu udziału w PIT i CIT oraz subwencja ogólna były przekazywane w terminach określonych ustawowo. Przekazaniu podlegały dochody należne, czyli dochody ustalone, z uwzględnieniem korekty z tytułu zamożności, opisanej powyżej.

W 2025 r. jednostki samorządu terytorialnego sporządzały uchwały budżetowe i wieloletnie prognozy finansowe, zgodnie z przepisami określonymi w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, z uwzględnieniem szczególnych rozwiązań prawnych, wprowadzonych w celu ograniczenia wpływu na gospodarkę finansową jednostek samorządu terytorialnego skutków epidemii COVID-19 oraz inwazji zbrojnej Rosji na Ukrainę i związanego z tym kryzysu uchodźczego.

Jednostki samorządu terytorialnego były obowiązane stosować zasadę zrównoważenia budżetu w części bieżącej, zgodnie z którą organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, w którym planowane wydatki bieżące są wyższe niż dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki (będące nadwyżką środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu jednostki samorządu terytorialnego, innych niż określone w art. 217 ust. 2 pkt 5 i 8 ustawy o finansach publicznych, w tym wynikające z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych). Na koniec roku budżetowego wykonane wydatki bieżące nie mogą być wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki, z zastrzeżeniem przypadku realizacji zadań bieżących ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej (UE) oraz niepodlegające zwrotowi środki z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA). Wówczas, wykonane wydatki bieżące mogą być wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki jedynie o kwotę związaną z realizacją wydatków bieżących z udziałem środków UE i EFTA, w przypadku, gdy środki te nie zostały przekazane w danym roku budżetowym.

W 2025 r., podobnie jak w latach poprzednich, możliwe były odstępstwa od powyższej reguły zrównoważenia budżetu w części bieżącej:

- jednostka samorządu terytorialnego planując i wykonując budżet w 2025 r. mogła przekroczyć relację dotyczącą zrównoważenia dochodów i wydatków bieżących m.in. o kwotę wydatków bieżących poniesionych w celu realizacji zadań związanych z pomocą obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, w części, w jakiej nie były one finansowane środkami publicznymi otrzymanymi na ten cel od innych podmiotów;
- w latach 2024-2029 jednostka samorządu terytorialnego może przekroczyć regułę zrównoważania budżetu w części bieżącej w danym roku budżetowym, pod warunkiem, że w latach 2022-2029 jednostka zbilansuje swój budżet w tej części. Oznacza to, że deficyt bieżący danego roku będzie musiał być pokryty w innym roku budżetowym, w okresie najbliższych lat.

Istotnym elementem zabezpieczającym jednostki samorządu terytorialnego przed nadmiernym zadłużeniem jest indywidualny wskaźnik spłaty zadłużenia odzwierciedlający ekonomiczną zdolność jednostki samorządu terytorialnego do spłaty zobowiązań. Reguła określona w art. 243 ustawy o finansach publicznych zakazuje jednostkom samorządu terytorialnego uchwalania budżetu, którego realizacja spowodowałaby, że w roku budżetowym oraz w każdym roku następującym po roku budżetowym relacja spłaty zobowiązań wraz z opłatami związanymi z obsługą zadłużenia, do dochodów bieżących

budżetu, byłaby wyższa niż średnia arytmetyczna, z obliczonych dla ostatnich trzech albo siedmiu lat, relacji jej dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące, do dochodów bieżących budżetu.

Wskaźnik zadłużenia, z jednej strony znosi ograniczenia wiążące jednostki samorządu terytorialnego, dla których zaciąganie nawet dość znacznych zobowiązań finansowych może być instrumentem bezpiecznej polityki rozwojowej, z drugiej zaś dyscyplinuje te jednostki, którym wysokie obciążenie dochodów spłatami zobowiązań nakazuje dużą ostrożność przy zaciąganiu nowych kredytów i pożyczek, czy też emisji papierów wartościowych. Limit spłaty zadłużenia ma za zadanie zabezpieczyć jednostki samorządu terytorialnego przed nadmierną kumulacją płatności z tytułu obsługi zadłużenia, w stosunku do ich dochodów, nie ogranicza natomiast możliwości absorpcji środków europejskich przeznaczonych na realizację projektów objętych dofinansowaniem z tych środków. Z limitu tego wyłączone są bowiem spłaty kredytów, pożyczek oraz wykup wyemitowanych papierów wartościowych na realizację projektów z udziałem środków unijnych.

W 2025 r. nadal obowiązywały wprowadzone od roku 2020 wyłączenia z limitu spłaty zadłużenia związane z epidemią COVID-19. Wyłączeniu podlegały zobowiązania z tytułu pożyczek, kredytów i emisji obligacji, zaciągnięte w latach 2020 - 2021, w związku z ubytkiem dochodów jednostki wynikającym z wystąpienia epidemii. Należy podkreślić, że wyłączone ze wskaźnika mogły być zobowiązania w kwocie ubytku dochodów, a samo wyłączenie miało charakter długoterminowy – tzn. spłata pożyczki, kredytu, obligacji będzie poza limitem przez cały okres jego spłaty. Dodatkowo, wydatki poniesione w latach 2020-2021 w celu realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19 nie są uwzględniane przy ustalaniu relacji ograniczającej wysokość spłaty długu. Takie rozwiązanie ogranicza niekorzystne skutki epidemii COVID-19 wpływające na spełnienie wskaźnika spłaty zadłużenia. Ponadto, w 2025 r. obowiązywały rozwiązania przyjęte w roku 2022, przewidujące dodatkowe wyłączenia związane z realizacją zadań wynikających z pomocy obywatelom Ukrainy, w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Wyłączeniu podlegały wydatki bieżące poniesione na ten cel w części, w jakiej nie były one finansowane środkami publicznymi otrzymanymi przez jednostkę na ten cel.

W celu dążenia do maksymalnego wykorzystania przez jednostki samorządu terytorialnego ich możliwości inwestycyjnych, przy jednoczesnym zachowaniu ich bezpieczeństwa finansowego, w roku 2025 relacja ograniczająca wysokość spłaty długu mogła być niezachowana w przypadku, gdy łączna kwota długu jednostki samorządu terytorialnego na koniec 2025 roku nie przekroczyła 100% dochodów ogółem tej jednostki w tym roku budżetowym, pomniejszonych o kwoty wykonanych dotacji i środków o podobnym charakterze (czyli, co do których organ stanowiący JST nie ma swobody podejmowania

decyzji o ich przeznaczeniu) oraz powiększonych o przychody z tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4–8 ustawy o finansach publicznych⁶, nieprzeznaczone na sfinansowanie deficytu budżetowego.

W przypadku sytuacji zagrożenia realizacji zadań publicznych i braku możliwości uchwalenia przez jednostkę samorządu terytorialnego wieloletniej prognozy finansowej lub budżetu, z zachowaniem indywidualnego limitu spłaty zadłużenia - regionalna izba obrachunkowa wzywa jednostkę samorządu terytorialnego do opracowania i uchwalenia programu postępowania naprawczego. Rozwiązanie – zakładając określone wymogi, co do gospodarki finansowej jednostki prowadzącej postępowanie naprawcze – pozwala na koncentrację środków i wysiłków samorządu niezbędnych z punktu widzenia efektywnej naprawy finansowej.

W 2025 r. kontynuowano wsparcie finansowe jednostek samorządu terytorialnego, zarówno na zadania inwestycyjne, jak i bieżące.

Dodatkowe środki dla jednostek samorządu terytorialnego były przekazane m.in. z:

- budżetu państwa, głównie w formie dotacji celowych na zadania własne bieżące i inwestycyjne,
- Funduszu Przeciwdziałania COVID-19⁷, w ramach:
 - Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych, którego celem było zwiększenie skali inwestycji publicznych poprzez ich bezzwrotne dofinansowanie - wysokość wsparcia to od 80% do 95% wartości zadania (w zależności od obszaru). Środki Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych mogą być przeznaczone przez jednostki samorządu terytorialnego wyłącznie na wydatki majątkowe,
 - Rządowego Programu Odbudowy Zabytków, którego celem było wsparcie samorządów, a za ich pośrednictwem również innych podmiotów zobowiązanych do opieki nad zabytkami, w odbudowie i remontach obiektów zabytkowych, przyczyniając się tym samym do poprawy ich stanu oraz ochrony przed degradacją i niszczeniem. Wysokość wsparcia w ramach ww. programu to 98% wartości zadania inwestycyjnego.

⁶ Obejmujące w szczególności nadwyżkę z lat ubiegłych, wolne środki, spłaty pożyczek udzielonych w latach ubiegłych oraz środki z lokat dokonanych w latach ubiegłych.

⁷ Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 powstał na mocy art. 65 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 r. poz. 568, z późn. zm.).

- Funduszu Pomocy⁸ na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań na rzecz pomocy Ukrainie, w tym w szczególności dodatkowe środki z tytułu wsparcia jednostek samorządu terytorialnego w realizacji dodatkowych zadań oświatowych związanych z kształceniem, wychowaniem i opieką nad dziećmi i uczniami będącymi obywatelami Ukrainy, o których mowa w art. 50 ust. 6a pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Podział środków z ww. tytułu został dokonany przez Ministerstwo Edukacji Narodowej,
- Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg⁹, który jest kompleksowym instrumentem wsparcia, umożliwiającym samorządom dysponowanie większym portfelem środków finansowych na realizację zadań własnych w zakresie m.in. budowy, przebudowy lub remontu dróg powiatowych i gminnych.

Na dochody jednostek samorządu terytorialnego w roku 2025 miały również wpływ rozwiązania wprowadzone:

- zmianą ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych¹⁰ dokonaną ustawą z dnia 19 listopada 2024 r. o zmianie ustawy o podatku rolnym, ustawy o podatkach i opłatach lokalnych oraz ustawy o opłacie skarbowej¹¹. Najistotniejszym elementem tej nowelizacji były zmiany w podatku od nieruchomości dotyczące wprowadzenia nowych definicji pojęć „budowla” i „budynek”. Drugą istotną zmianą wynikającą z tej nowelizacji było ujednoczenie opodatkowania wszystkich pomieszczeń do przechowywania pojazdów znajdujących się w budynkach mieszkalnych;
- zmianą ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej¹² dokonaną ustawą z dnia 25 czerwca 2025 r. o zmianie ustawy o repatriacji oraz niektórych innych ustaw¹³, zgodnie z którą została podniesiona opłata skarbową za dokonanie czynności urzędowych w sprawach z zakresu obywatelstwa, jak również wprowadzono do ustawy nowy przedmiot opłaty skarbowej w sprawach z zakresu obywatelstwa.

* * *

⁸ Fundusz Pomocy powstał na mocy art. 14 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 337, z późn. zm.).

⁹ Fundusz został powołany ustawą z dnia 23 października 2018 r. o Rządowym Funduszu Rozwoju Dróg (Dz. U. z 2023 r. poz. 747).

¹⁰ Dz. U. z 2025 r. poz. 707

¹¹ Dz. U. poz. 1757

¹² Dz. U. z 2025 r. poz. 1154 z późn. zm.

¹³ Dz. U. poz. 921

Podstawowym źródłem danych, dotyczących wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2025 r., były sprawozdania z wykonania planów dochodów i wydatków oraz zobowiązań tych jednostek, sporządzone według zasad określonych rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 29 stycznia 2025 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej¹⁴ oraz rozporządzeniem Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych¹⁵, wieloletnie prognozy finansowe jednostek samorządu terytorialnego sporządzone według zasad określonych rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego¹⁶.

Zgodnie z przepisami tych rozporządzeń, wszystkie jednostki samorządu terytorialnego sporządzają i przekazują do Ministerstwa Finansów, raz na kwartał, sprawozdania z wykonania planów dochodów budżetowych w pełnej szczegółowości, tj. dział, rozdział, paragraf, sprawozdania z wykonania planów wydatków budżetowych: w zakresie planu w szczególności dział, rozdział, grupa paragrafów albo paragraf, stosownie do szczególności planu finansowego jednostki, w zakresie zaangażowania, wydatków wykonanych, zobowiązań ogółem, zobowiązań wymagalnych, wydatków, które nie wygasły z upływem roku budżetowego oraz wydatków zrealizowanych w ramach funduszu sołeckiego w szczególności dział, rozdział, paragraf, sprawozdania o nadwyżce/deficycie budżetowym, sprawozdania o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń.

Sprawozdania, o których mowa wyżej oraz wieloletnie prognozy finansowe jednostki samorządu terytorialnego przekazują do Ministerstwa Finansów – za pośrednictwem regionalnych izb obrachunkowych – w formie elektronicznej.

We wszystkich tablicach zbiorczych prezentowane są dane, zestawione na podstawie sprawozdań rocznych, otrzymanych przez Ministerstwo Finansów od jednostek samorządu terytorialnego, obejmujących jednostki budżetowe, samorządowe zakłady budżetowe (działające na mocy ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych), rachunki dochodów i wydatków, o których mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych¹⁷.

¹⁴ Dz.U. z 2025 r. poz. 133.

¹⁵ Dz. U. z 2023 r. poz. 652.

¹⁶ Dz. U. z 2021 r. poz. 83.

¹⁷ Dane liczbowe zostały opracowane w oparciu o sprawozdania jednostek samorządu terytorialnego za 2025 rok według stanu bazy na dzień 18.03.2026 r. oraz dane z wieloletnich prognoz finansowych JST na lata 2025-2028 według stanu na dzień 30.09.2025 r.

Dane te nie uwzględniają korekt nadesłanych w późniejszym terminie. Wielkości ujęto w zaokrągleniu do tysiąca złotych, na skutek czego powstały niewielkie rozbieżności w prezentowanych danych liczbowych i w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”

W części opisowej, dotyczącej dotacji celowych z budżetu państwa przeznaczonych na dofinansowanie zadań z zakresu administracji rządowej, zadań własnych oraz zadań realizowanych na podstawie porozumień z organami administracji rządowej, wykorzystano dane ze sprawozdań z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

W związku z tym, że miasto na prawach powiatu – na podstawie art. 85 ustawy z dnia 13 października 1998 r. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną¹⁸ – sporządza jeden budżet, zaś uchwała budżetowa tej jednostki określa m.in. poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gmin oraz źródeł dochodów powiatów, to analogicznie jak w latach poprzednich, część danych dotyczących dochodów miast na prawach powiatu zaprezentowano w podziale na część gminną i powiatową.

¹⁸ Dz. U. poz. 872, z późn. zm.

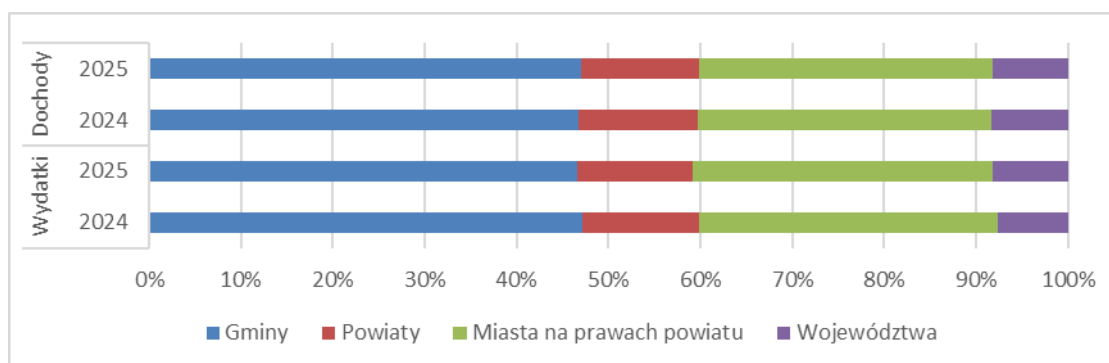
I. Wykonanie budżetów jednostek samorządu terytorialnego

Zbiorcze dane dotyczące wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego w 2025 r. przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	(w tys. zł)			w %%	
1	2	3	4	5	6
Dochody	431 411 403	474 673 121	468 212 138	98,6	108,5
Wydatki	432 230 693	505 351 848	466 393 210	92,3	107,9
Wynik	-819 290	-30 678 727	1 818 928	-	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

W 2025 r. jednostki samorządu terytorialnego zrealizowały dochody ogółem w wysokości 468 212 138 tys. zł, tj. 98,6% planu rocznego oraz wydatki w wysokości 466 393 210 tys. zł, tj. 92,3% planu. Budżety jednostek samorządu terytorialnego zamknęły się nadwyżką w wysokości 1 818 928 tys. zł, przy planowanym deficycie w wysokości 30 678 727 tys. zł.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

W strukturze dochodów ogółem, zrealizowanych w 2025 r. przez jednostki samorządu terytorialnego, dochody ogółem gmin i miast na prawach powiatu stanowiły 78,8% dochodów ogółem zrealizowanych przez wszystkie jednostki samorządu terytorialnego, a ich wydatki ogółem stanowiły 79,3% wszystkich wydatków zrealizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego.

Dochody i wydatki jednostek samorządu terytorialnego, w tym środki na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych prezentuje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	(w tys. zł)			w %%		
1	2	3	4	5	6	7
Dochody ogółem, w tym:	431 411 403	474 673 121	468 212 138	98,6	-	108,5
na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków unijnych, z tego:	13 098 546	23 791 402	20 443 076	85,9	100,0	156,1
Gminy	4 517 987	9 927 644	7 930 424	79,9	38,8	175,5
Powiaty	1 410 656	2 579 225	2 207 418	85,6	10,8	156,5
Miasta na prawach powiatu	2 968 706	4 021 561	3 277 552	81,5	16,0	110,4
Województwa	4 201 197	7 262 972	7 027 682	96,8	34,4	167,3
Wydatki ogółem, w tym:	432 230 693	505 351 848	466 393 210	92,3	-	107,9
na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków unijnych, z tego:	11 482 187	28 984 683	22 662 455	78,2	100,0	197,4
Gminy	3 969 064	11 937 362	8 950 754	75,0	39,5	225,5
Powiaty	1 272 828	3 244 337	2 452 424	75,6	10,8	192,7
Miasta na prawach powiatu	2 001 233	5 142 742	3 684 705	71,6	16,3	184,1
Województwa	4 239 062	8 660 242	7 574 572	87,5	33,4	178,7
<i>udział dochodów na programy i projekty unijne w dochodach ogółem</i>	3,0	5,0	4,4			
<i>udział wydatków na programy i projekty unijne w wydatkach ogółem</i>	2,7	5,7	4,9			

Zródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

W 2025 r. wykonane dochody jednostek samorządu terytorialnego, związane z realizacją programów i projektów unijnych stanowiły 4,4% dochodów ogółem. Natomiast wydatki na realizację programów i projektów unijnych stanowiły 4,9% wydatków ogółem.

Dochody i wydatki bez środków na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych wg kategorii jednostek samorządu terytorialnego prezentuje poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	(w tys. zł)			w %%		
1	2	3	4	5	6	7
Dochody ogółem, w tym:	431 411 403	474 673 121	468 212 138	98,6		108,5
Dochody bez dochodów na realizację programów i projektów unijnych, z tego:	418 312 857	450 881 720	447 769 062	99,3	100,0	107,0
Gminy	197 323 706	214 795 073	212 013 357	98,7	47,3	107,4
Powiaty	54 186 239	58 462 137	58 382 731	99,9	13,0	107,7
Miasta na prawach powiatu	135 260 940	146 085 773	145 718 196	99,7	32,5	107,7
Województwa	31 541 972	31 538 737	31 654 777	100,4	7,1	100,4

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	(w tys. zł)			w %%		
1	2	3	4	5	6	7
Wydatki ogółem, w tym:	432 230 693	505 351 848	466 393 210	92,3		107,9
Wydatki bez wydatków na realizację programów i projektów unijnych, z tego:	420 748 507	476 367 165	443 730 755	93,1	100,0	105,5
Gminy	199 781 750	226 746 449	208 518 484	92,0	47,0	104,4
Powiaty	53 652 711	60 408 187	56 295 379	93,2	12,7	104,9
Miasta na prawach powiatu	138 363 228	156 439 259	148 513 398	94,9	33,5	107,3
Województwa	28 950 818	32 773 270	30 403 494	92,8	6,8	105,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

W 2025 r., w porównaniu do 2024 r., dochody ogółem wzrosły o 8,5%, natomiast dochody ogółem wyłączając dochody na realizację programów i projektów unijnych wzrosły o 7,0%.

W tym okresie wydatki ogółem wzrosły o 7,9%, natomiast wydatki ogółem bez wydatków na realizację programów i projektów unijnych wzrosły o 5,5%.

Dochody jednostek samorządu terytorialnego

W 2025 r. jednostki samorządu terytorialnego wykonały dochody ogółem wyższe o 8,5% w porównaniu do dochodów wykonanych w 2024 r.

Nowa ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego wprowadziła istotne zmiany w zasadach ustalania dochodów jednostek samorządu terytorialnego. Od 2025 r. podstawowymi źródłami dochodów są udział w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz udział w podatku dochodowym od osób prawnych, natomiast subwencja ogólna ma charakter uzupełniający.

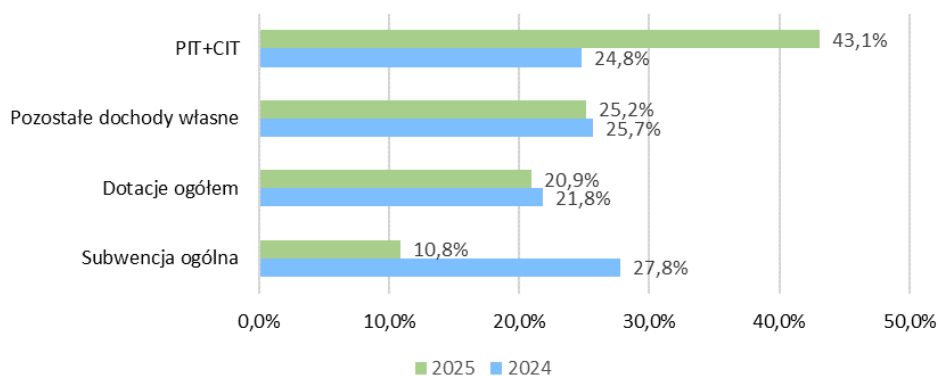
Dochody zrealizowane przez gminy, powiaty, miasta na prawach powiatu i województwa prezentuje tabela poniżej:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Gminy	201 841 693	224 722 717	219 943 782	97,9	109,0
Powiaty	55 596 896	61 041 361	60 590 149	99,3	109,0
Miasta na prawach powiatu	138 229 645	150 107 334	148 995 748	99,3	107,8
Województwa	35 743 169	38 801 709	38 682 459	99,7	108,2
OGÓŁEM JST	431 411 403	474 673 121	468 212 138	98,6	108,5

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

Dochody ogółem wykonane w 2025 r. we wszystkich kategoriach jednostek samorządu terytorialnego były wyższe niż dochody wykonane w 2024 r. Najwyższą dynamikę wykonanych dochodów odnotowano w powiatach i gminach (109,0%).

STRUKTURA DOCHODÓW JST W LATACH 2024-2025

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2024 i 2025 r. (Min. Fin.)

W strukturze dochodów ogółem jednostek samorządu terytorialnego w 2025 r. dochody własne stanowiły 68,3% (w tym dochody z tytułu udziału w PIT i CIT – 43,1%), dotacje 20,9%, a subwencja ogólna 10,8%.

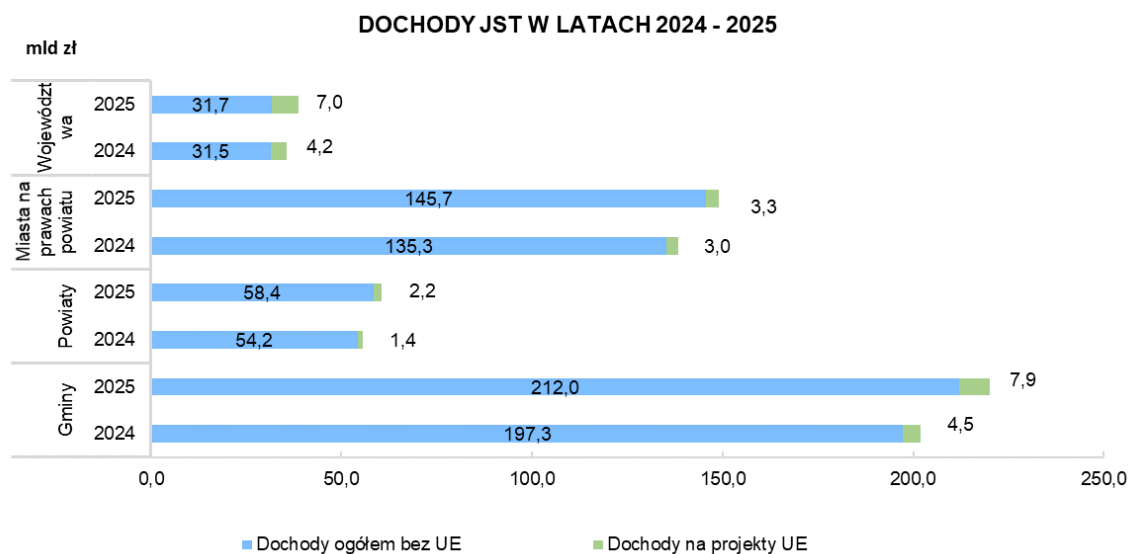
Wykonanie i dynamikę dochodów jednostek samorządu terytorialnego prezentuje poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody ogółem, z tego:	431 411 403	474 673 121	468 212 138	98,6	108,5
Dochody własne,	217 654 831	318 354 605	319 447 880	100,3	146,8
<i>w tym PIT+CIT</i>	<i>106 979 301</i>	<i>201 595 767</i>	<i>201 609 942</i>	<i>100,0</i>	<i>188,5</i>
Dotacje ogółem	94 027 536	105 671 473	98 007 752	92,7	104,2
Subwencja ogólna	119 729 036	50 647 043	50 756 507	100,2	42,4

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

W 2025 r. najwyższą dynamiką charakteryzowały się dochody własne (146,8%). Subwencja ogólna wykonana w 2025 r., w stosunku do dochodów z tego tytułu wykonanych w 2024 r., zmniejszyła się o 57,6%, natomiast dotacje zwiększyły się o 4,2% w porównaniu z poprzednim rokiem. Powyższa zmiana struktury dochodów jest wynikiem zmiany systemu finansowania jednostek samorządu terytorialnego.

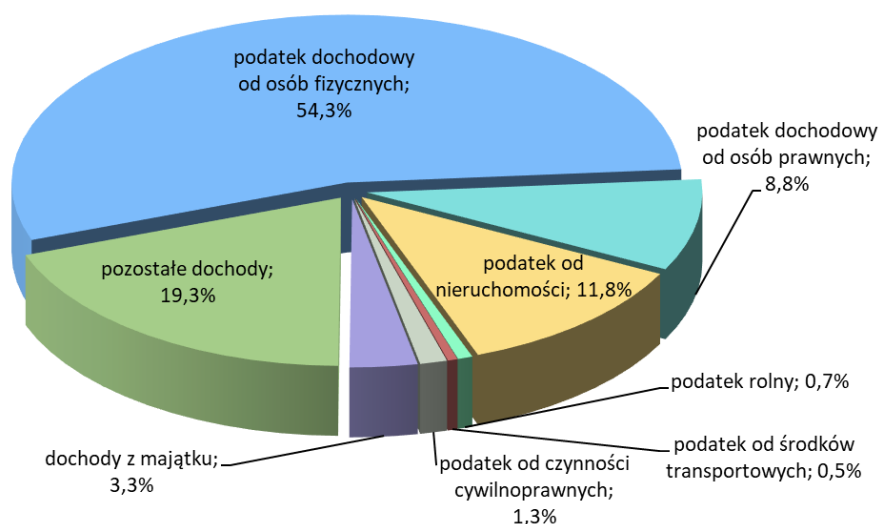
Dochody jednostek samorządu terytorialnego z wyszczególnieniem dochodów na realizację programów i projektów unijnych przedstawia poniższy wykres:

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

W 2025 r., w porównaniu do 2024 r., udział dochodów na programy i projekty unijne w dochodach ogółem jednostek samorządu terytorialnego zwiększył się z 3,0% do 4,4%.

STRUKTURA DOCHODÓW WŁASNYCH JST W 2025 r.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2025 r. (Min. Fin.)

W strukturze dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego w 2025 r. największy udział miały dochody z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych – 54,3%, dochody z podatku od nieruchomości – 11,8%, dochody z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób prawnych – 8,8% oraz dochody z majątku – 3,3%.

Dochody jednostek samorządu terytorialnego z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych i podatku dochodowym od osób prawnych oraz z tytułu subwencji ogólnej (wraz ze środkami z rezerw) przekazane w 2025 r., w łącznej kwocie 252 366 358 tys. zł, były wyższe o 30 646 688 tys. zł od dochodów z tych tytułów przekazanych w roku 2024 (po pomniejszeniu o wpłaty do budżetu państwa dokonane przez jednostki samorządu terytorialnego w 2024 r.).

W 2025 r. na rachunki jednostek samorządu terytorialnego przekazane zostały dochody z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych w łącznej wysokości 173 452 601 tys. zł, ustalone na podstawie ustawy z dnia 1 października 2024 r.

Łączna kwota dochodów z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych przekazanych w 2025 r. była wyższa o 115,2% od kwoty przekazanej jednostkom samorządu terytorialnego w 2024 r. z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (80 609 012 tys. zł, w tym dodatkowe dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, w wysokości 8 216 795 tys. zł).

W roku 2025 dochody z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób prawnych ustalone na podstawie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego wyniosły 28 157 341 tys. zł i były wyższe o 6,8% od dochodów z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych przekazanych w roku 2024 (26 370 289 tys. zł).

Porównując dochody uzyskane przez jednostki samorządu terytorialnego z tytułu udziału zarówno w podatku dochodowym od osób fizycznych, jaki w podatku dochodowym od osób prawnych, należy mieć na względzie zmianę sposobu ustalania dochodów jednostek samorządu terytorialnego.

Transfery z budżetu państwa

W 2025 r., według sprawozdań budżetowych jednostek samorządu terytorialnego, łączne dochody jednostek samorządu terytorialnego z tytułu dotacji z budżetu państwa i subwencji ogólnej wyniosły 96 427 672 tys. zł i były niższe niż w 2024 r. o 41,4%.

W 2025 r. dotacje z budżetu państwa wyniosły łącznie 45 671 165 tys. zł, w tym na zadania inwestycyjne 4 637 929 tys. zł. Łączna kwota dotacji z budżetu państwa dla jednostek samorządu terytorialnego w 2025 r., w porównaniu do 2024 r., była wyższa o 1,7%, dotacje z budżetu państwa na zadania inwestycyjne były zaś wyższe o 214,4%.

Dotacje z budżetu państwa przekazane w kwocie 45 671 165 tys. zł dla wszystkich kategorii jednostek samorządu terytorialnego przeznaczone były na realizację zadań:

- 1) z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami w kwocie 33 668 123 tys. zł, z tego na zadania bieżące 32 576 111 tys. zł,

- 2) własnych w wysokości 11 642 240 tys. zł, z tego na zadania bieżące 8 161 247 tys. zł,
- 3) na podstawie porozumień z organami administracji rządowej w kwocie 360 802 tys. zł, z tego na zadania bieżące 295 878 tys. zł.

Szczegółowe informacje o wielkości dotacji dla poszczególnych kategorii jednostek samorządu terytorialnego zostały przedstawione w dalszych częściach niniejszego sprawozdania.

W 2025 r., na rachunki jednostek samorządu terytorialnego przekazano środki z tytułu subwencji ogólnej w łącznej wysokości 46 068 441 tys. zł (bez rezerw), co stanowiło 100,0% kwot zaplanowanych na ten cel (po zmianach).

Kwota subwencji ogólnej w 2025 r. była niższa niż w roku 2024 (39,5% kwot przekazanych w 2024 r. z tytułu subwencji ogólnej w wysokości 116 585 060 tys. zł), gdyż zwiększyły się dochody z innych źródeł, tj. z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych, udziału w podatku dochodowym od osób prawnych.

Świadczy to o uzupełniającym charakterze subwencji ogólnej wobec dochodów z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych i podatku dochodowym od osób prawnych.

W ustawie budżetowej na rok 2025 utworzona została rezerwa na uzupełnienie dochodów jednostek samorządu terytorialnego, o której mowa w art. 34 ustawy z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, w łącznej wysokości 3 346 677 tys. zł. W toku wykonywania budżetu rezerwa ta została zwiększona ze środków rezerwy celowej budżetu państwa do kwoty 4 688 251 tys. zł.

Wykonanie subwencji ogólnej

W 2025 roku na rachunki jednostek samorządu terytorialnego przekazano środki z tytułu subwencji ogólnej w łącznej wysokości 46 068 441 tys. zł (bez rezerw), co stanowiło 100,0% kwot zaplanowanych na ten cel (po zmianach).

Na powyższą kwotę subwencji ogólnej składały się:

- subwencja ogólna w wysokości 46 060 752 tys. zł, którą otrzymało:
 - 2 165 gmin 22 456 521 tys. zł,
 - 56 miast na prawach powiatów 7 903 395 tys. zł,
 - 275 powiatów 10 143 605 tys. zł,
 - 15 województw 5 557 231 tys. zł;
- część rekompensująca w wysokości 7 689 tys. zł, którą otrzymało 5 gmin, w tym 4 miasta na prawach powiatu.

Część rekompensująca subwencji ogólnej, stosownie do ustawy z dnia 2 października 2003 r. o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw, przeznaczona była na wyrównanie ubytku dochodów, wynikającego ze zwolnienia z podatku od nieruchomości gruntów, budowli i budynków, które były zajęte na prowadzenie przez przedsiębiorcę, na podstawie zmienionego zezwolenia, działalności gospodarczej na terenie specjalnych stref ekonomicznych. W 2025 r. tę część subwencji ogólnej otrzymały gminy, uprawnione do otrzymania tej rekompensaty i wymienione w rozporządzeniu Ministra Finansów i Gospodarki z dnia 16 października 2025 r. w sprawie wykazu gmin, którym przysługuje część rekompensująca subwencji ogólnej za rok 2024.

Wykonanie rezerwy na uzupełnienie dochodów jednostek samorządu terytorialnego

W 2025 r. rezerwa na uzupełnienie dochodów jednostek samorządu terytorialnego, o której mowa w art. 34 ustawy z dnia 1 października 2024 r. wynosiła (po zmianach) 4 688 251 tys. zł.

Stosownie do art. 89 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 1 października 2024 r., część środków rezerwy na uzupełnienie dochodów jednostek samorządu terytorialnego została przeznaczona dla jednostek samorządu terytorialnego, w celu zapewnienia nadwyżki dochodów, ustalonych na rok 2025 zgodnie z nową ustawą, ponad łączne dochody na rok 2025 obliczone zgodnie z ustawą obowiązującą do końca 2024 r. Środki z tego tytułu w wysokości 1 646 677 tys. zł otrzymało 1 726 gmin, 1 miasto na prawach powiatu, 224 powiaty i 2 województwa.

Ponadto, zgodnie z art. 90, 91, 92 i 114 ustawy z dnia 1 października 2024 r., w 2025 r. ze środków ww. rezerwy na uzupełnienie dochodów jednostek samorządu terytorialnego przeznaczono:

- 1) 330 000 tys. zł - na dofinansowanie inwestycji na drogach publicznych powiatowych i wojewódzkich oraz na drogach powiatowych, wojewódzkich i krajowych w granicach miast na prawach powiatu, a także na dofinansowanie remontów, utrzymania i ochrony dróg krajowych i wojewódzkich w granicach miast na prawach powiatu i zarządzania nimi; środki otrzymało 25 miast na prawach powiatu (jedno z miast zwróciło niewykorzystane środki w kwocie 276 tys. zł), 71 powiatów i 11 województw;
- 2) 40 000 tys. zł - dla gmin, w których powierzchnia parku narodowego, znajdująca się na terenie gminy, jest większa niż 20% powierzchni tej gminy lub powierzchnia parku narodowego na obszarze gminy jest większa niż 2000 ha; środki otrzymało 46 gmin;
- 3) 30 000 tys. zł - dla gmin uzdrowiskowych; środki otrzymało 45 gmin uzdrowiskowych, w tym 4 miasta na prawach powiatu;

- 4) 988 673 tys. zł - na sfinansowanie skutków wzrostu w roku 2025 średnich wynagrodzeń nauczycieli ponad poziom tego wzrostu przyjęty do ustalenia potrzeb oświatowych na rok 2025. Podział środków między jednostki samorządu terytorialnego został dokonany przez Ministra Edukacji w uzgodnieniu z Ministrem Finansów¹⁹, na zasadach przyjętych do ustalenia potrzeb oświatowych na rok 2025; środki otrzymało 2 413 gmin, 66 miast na prawach powiatu, 314 powiatów i 16 województw.

Pozostała część rezerwy na uzupełnienie dochodów jednostek samorządu terytorialnego, w wysokości 1 652 901 tys. zł, została rozdzielona między jednostki samorządu terytorialnego zgodnie z kryteriami ustalonymi w porozumieniu z właściwymi ministrami, po uzgodnieniu z reprezentacją jednostek samorządu terytorialnego. Ta część rezerwy została rozdzielona w następujący sposób:

- 1) 438 412 tys. zł – w obszarze drogi, z tego:
- 220 000 tys. zł na realizację zadań zgłoszonych przez powiaty, miasta na prawach powiatu i województwa, na dofinansowanie inwestycji na drogach zapewniających dojazd do centrów logistycznych. Podział środków z ww. tytułu został dokonany przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych w porozumieniu z Ministrem Infrastruktury, po zasięgnięciu opinii reprezentacji jednostek samorządu terytorialnego; środki otrzymało 14 miast na prawach powiatu, 25 powiatów i 2 województwa,
 - 218 412 tys. zł na realizację zadań na drogach gminnych znajdujących się na listach rezerwowych zadań do dofinansowania ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg w 2025 r. Podział środków z ww. tytułu został dokonany przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych w porozumieniu z Ministrem Infrastruktury, po zasięgnięciu opinii reprezentacji jednostek samorządu terytorialnego; środki otrzymały 163 gminy;
- 2) 380 000 tys. zł - w obszarze pomoc społeczna, przy czym kwota 120 000 tys. zł została przeznaczona, w ramach systemu pomocy społecznej, dla jednostek samorządu terytorialnego prowadzących domy pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym lub zlecających prowadzenie takich domów – środki otrzymały 54 miasta na prawach powiatu, 267 powiatów i 1 województwo, a kwota 260 000 tys. zł została przeznaczona, w ramach systemu pieczy zastępczej, dla jednostek samorządu terytorialnego realizujących zadania w tym zakresie – środki otrzymało 66 miast na prawach powiatu i 314 powiatów. Podział środków z ww. tytułów został dokonany przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych w porozumieniu z Ministrem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej;

¹⁹ Ilekroć dalej jest mowa o Ministrze Finansów, należy przez to rozumieć także Ministra Finansów i Gospodarki

- 3) 285 287 tys. zł – w obszarze oświaty, z tego:
- 27 829 tys. zł – na pomoc jednostkom samorządu terytorialnego w usuwaniu skutków działania powodzi z września 2024 r. w publicznych szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego. Podział środków z ww. tytułu został dokonany przez Ministra Edukacji w uzgodnieniu z Ministrem Finansów - środki otrzymało 14 gmin, 1 miasto na prawach powiatu, 4 powiaty i 1 województwo,
 - 9 936 tys. zł – na pomoc jednostkom samorządu terytorialnego w usuwaniu skutków zdarzeń losowych w budynkach publicznych szkół i placówek oświatowych prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego. Podział środków z ww. tytułu został dokonany przez Ministra Edukacji w uzgodnieniu z Ministrem Finansów - środki otrzymało 5 gmin i 3 powiaty,
 - 25 101 tys. zł – w celu zwiększenia dochodów jednostek samorządu terytorialnego w związku ze wzrostem poziomu potrzeb oświatowych w 2025 r., oraz kwoty środków przyznanych na dopełnienie finansowania skutków wzrostu średnich wynagrodzeń nauczycieli w 2025 r. Podział nastąpił zgodnie z „Kryteriami podziału w roku 2025 rezerwy na uzupełnienie dochodów jednostek samorządu terytorialnego, w ramach części rezerwy pozostającej w dyspozycji Ministra Finansów i Gospodarki” zaopiniowanymi przez reprezentację jednostek samorządu terytorialnego - środki otrzymało 138 gmin, 11 miast na prawach powiatu, 131 powiatów i 3 województwa,
 - 221 071 tys. zł – na dofinansowanie wzrostu zakresu zadań oświatowych w stosunku do zakresu zadań przyjętego do obliczenia potrzeb oświatowych na rok 2025. Podział środków został dokonany na podstawie kryteriów pozytywnie zaopiniowanych przez reprezentację jednostek samorządu terytorialnego – środki otrzymało 1 267 gmin, 52 miasta na prawach powiatu, 156 powiatów i 11 województw,
 - 1 350 tys. zł – na dofinansowanie innych zadań o jednorazowym charakterze. Podział środków z ww. tytułu został dokonany przez Ministra Edukacji w uzgodnieniu z Ministrem Finansów – środki otrzymało 5 gmin i 1 powiat;
- 4) 469 202 tys. zł - dla miast na prawach powiatu i powiatów, których dochody, obliczone na podstawie uchwalonej ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, były niższe od wstępnych kwot, wyliczonych na podstawie projektu tej ustawy skierowanego do rozpatrzenia przez Radę Ministrów - środki otrzymało 16 miast na prawach powiatu i 229 powiatów;
- 5) 80 000 tys. zł - na uzupełnienie dochodów jednostek samorządu terytorialnego. Środki zostały rozdzielone między jednostki samorządu terytorialnego spełniające łącznie następujące warunki:

- a) dochód w przeliczeniu na mieszkańca danej jednostki jest niższy od 75% średnich dochodów ustalonych dla danej kategorii jednostek samorządu terytorialnego;
- b) nadwyżka dochodów, ustalonych na rok 2025 zgodnie z ustawą z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, ponad dochody ustalone na rok 2025 według ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego jest niższa niż 6%.

Środki zostały podzielone między jednostki samorządu terytorialnego proporcjonalnie do udziału liczby mieszkańców zamieszkałych w danej jednostce w łącznej liczbie mieszkańców zamieszkałych w jednostkach – środki otrzymało 12 miast na prawach powiatu i 1 powiat.

Środki z tytułu podziału rezerwy na uzupełnienie dochodów jednostek samorządu terytorialnego, o której mowa wyżej, przekazano na rachunki:

– 2 413 gmin	2 256 048 tys. zł,
– 66 miast na prawach powiatu	846 091 tys. zł,
– 314 powiatów	1 459 271 tys. zł,
– 16 województw	126 566 tys. zł.

Wykonanie w zakresie środków z Funduszu Pomocy na dodatkowe zadania oświatowe

Zgodnie z przepisem art. 14 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. z 2025 r. poz. 337, z późn. zm.), jednostkom sektora finansów publicznych, w tym jednostkom samorządu terytorialnego może być udzielone finansowanie lub dofinansowanie, lub zwrot wydatków, lub kosztów realizacji zadań na rzecz pomocy Ukrainie, w szczególności obywatelom Ukrainy dotkniętym konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy.

W myśl art. 50 ust. 6a ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, w roku 2025 jednostki samorządu terytorialnego mogły otrzymać środki z Funduszu Pomocy w celu wsparcia jednostek samorządu terytorialnego w realizacji dodatkowych zadań oświatowych związanych z kształceniem, wychowaniem i opieką nad dziećmi i uczniami będącymi obywatelami Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie niniejszej ustawy albo którzy przebywają legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku gdy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z terytorium Ukrainy od dnia 24 lutego 2022 r. w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium tego państwa.

Na podstawie wniosków oraz dokonanych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania wyliczeń dla poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego na wsparcie realizacji dodatkowych zadań oświatowych związanych z kształceniem, wychowaniem i opieką nad dziećmi i uczniami będącymi obywatelami Ukrainy zostały przekazane (tj. zasilenie bez zwrotów) środki z Funduszu Pomocy w łącznej wysokości 3 323 953 tys. zł, z tego:

- gminom 1 082 254 tys. zł,
- powiatom 407 140 tys. zł,
- miastom na prawach powiatu 1 793 628 tys. zł,
- województwom 40 931 tys. zł.

Wydatki jednostek samorządu terytorialnego

W 2025 r. jednostki samorządu terytorialnego wykonały wydatki ogółem w wysokości 466 393 210 tys. zł.

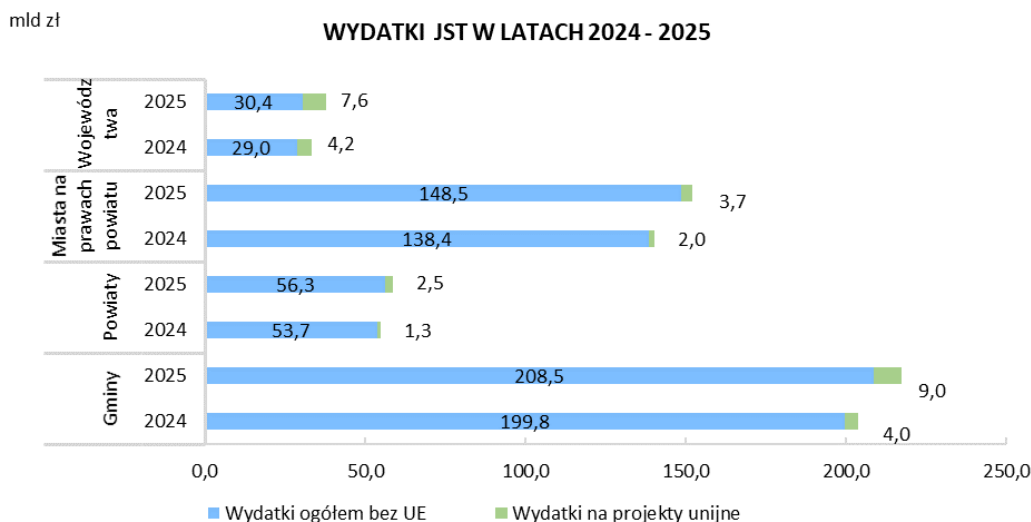
Wykonanie wydatków w poszczególnych kategoriach jednostek samorządu terytorialnego przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
GMINY					
Wydatki ogółem	203 750 814	238 683 811	217 469 238	91,1	106,7
w tym: wydatki majątkowe	47 480 918	59 055 203	49 775 184	84,3	104,8
POWIATY					
Wydatki ogółem	54 925 539	63 652 524	58 747 803	92,3	107,0
w tym: wydatki majątkowe	11 584 834	13 486 782	11 706 217	86,8	101,0
MIASTA NA PRAWACH POWIATU					
Wydatki ogółem	140 364 461	161 582 001	152 198 103	94,2	108,4
w tym: wydatki majątkowe	16 639 361	22 954 732	19 075 085	83,1	114,6
WOJEWÓDZTWA					
Wydatki ogółem	33 189 880	41 433 512	37 978 066	91,7	114,4
w tym: wydatki majątkowe	10 812 331	16 104 398	14 342 791	89,1	132,7
OGÓŁEM JST					
Wydatki ogółem	432 230 693	505 351 848	466 393 210	92,3	107,9
w tym: wydatki majątkowe	86 517 445	111 601 116	94 899 277	85,0	109,7

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

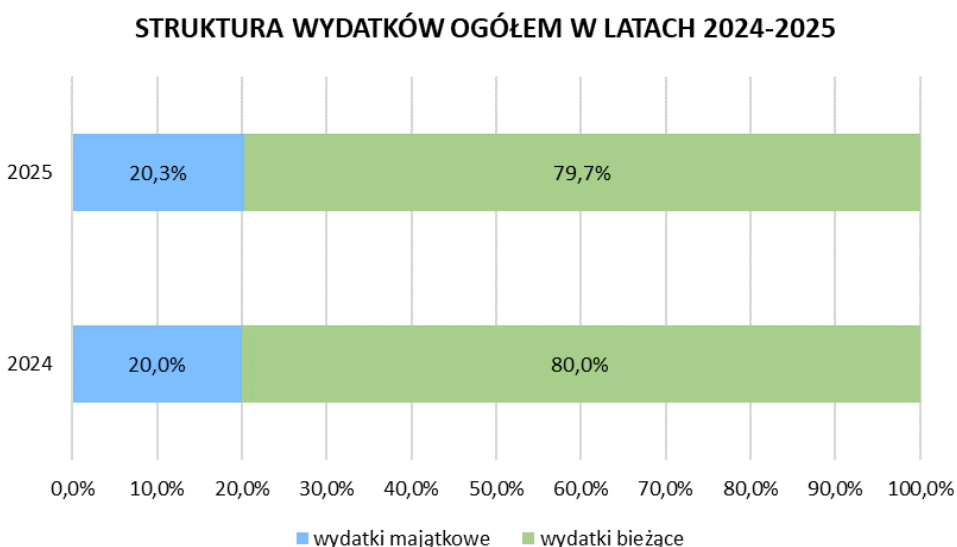
Wydatki ogółem jednostek samorządu terytorialnego w 2025 r. we wszystkich kategoriach jednostek samorządu były wyższe, w porównaniu do zrealizowanych wydatków w 2024 r. Największe wzrosty odnotowano w województwach, o 14,4%.

Wydatki jednostek samorządu terytorialnego z wyszczególnieniem wydatków na projekty unijne przedstawia poniższy wykres:

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

W 2025 r., w porównaniu do 2024 r., udział wydatków jednostek samorządu terytorialnego na programy i projekty unijne w wydatkach ogółem zwiększył się z 2,7% do 4,9%.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

W 2025 r., w porównaniu do 2024 r., w strukturze wykonanych wydatków ogółem nieznacznie zmniejszył się udział wydatków bieżących z 80% do 79,7% natomiast zwiększył się udział wydatków majątkowych z 20% do 20,3%.

Udział wydatków majątkowych w ogólnej kwocie wydatków w poszczególnych kategoriach jednostek samorządu terytorialnego przedstawia poniższa tabela:

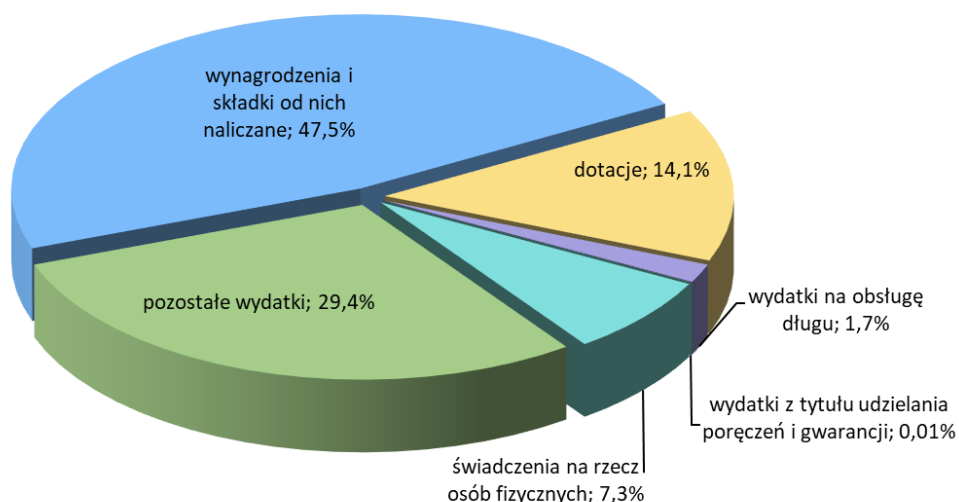
Wyszczególnienie	2024	2025
	% %	
1	2	3
Gminy	23,3	22,9
Powiaty	21,1	19,9
Miasta na prawach powiatu	11,9	12,5
Województwa	32,6	37,8
OGÓŁEM JST	20,0	20,3

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

Najwyższy udział wydatków majątkowych w kwocie wydatków ogółem w 2025 r. odnotowano w województwach (37,8%), a najniższy w miastach na prawach powiatu (12,5%).

Zgodnie z art. 236 ustawy o finansach publicznych, przez wydatki bieżące budżetu jednostki samorządu terytorialnego rozumie się wydatki budżetowe niebędące wydatkami majątkowymi.

STRUKTURA WYDATKÓW BIEŻĄCYCH JST W 2025 r.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2025 r. (Min. Fin.)

W strukturze wydatków bieżących w 2025 r. najwyższy udział stanowiły wydatki na wynagrodzenia i składki od nich naliczane – 47,5%.

Wydatki bieżące jednostek samorządu terytorialnego według głównych kierunków ich rozdysponowania zaprezentowano w poniższej tabeli.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Wydatki bieżące, z tego:	345 713 248	393 750 732	371 493 932	94,3	100,0	107,5
wydatki na wynagrodzenia i składki od nich naliczane	159 366 575	182 155 233	176 394 330	96,8	47,5	110,7
pozostałe wydatki	105 260 240	122 573 998	109 113 164	89,0	29,4	103,7
dotacje na zadania bieżące	46 634 805	53 854 626	52 367 955	97,2	14,1	112,3
świadczenia na rzecz osób fizycznych	28 099 773	27 898 992	27 199 539	97,5	7,3	96,8
wydatki z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji	46 662	262 480	40 566	15,5	0,0	86,9
wydatki na obsługę długu	6 305 193	7 005 404	6 378 379	91,0	1,7	101,2

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

W 2025 r. wydatki bieżące były wyższe o 7,5%, niż wykonane w 2024 r. Najwięcej wzrosły wydatki na dotacje na zadania bieżące – o 12,3% oraz wydatki na wynagrodzenia i składki od nich naliczane – o 10,7%. Wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych oraz z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji były niższe niż w roku 2024 odpowiednio o 3,2% i 13,1%.

Wydatki, które nie wygasły z upływem roku budżetowego

Zgodnie z art. 263 ustawy o finansach publicznych organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może ustalić wykaz kwot wydatków niezrealizowanych w roku budżetowym oraz określić ostateczny termin dokonania każdego wydatku ujętego w tym wykazie w następnym roku budżetowym. W wykazie tym ujmuje się wydatki związane z realizacją umów:

- w sprawie zamówienia publicznego,
- które zostaną zawarte w wyniku zakończonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, w którym dokonano wyboru wykonawcy.

Ostateczny termin realizacji wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego, upływa 30 czerwca roku następnego.

Wydatki, które nie wygasły z upływem roku budżetowego przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	2024	2025	Dynamika (3:2)	Struktura
	tys. zł		%%	
1	2	3	4	5
WYDATKI OGÓŁEM, w tym:	432 230 693	466 393 210	107,9	100
Wydatki, które nie wygasły z upływem roku budżetowego	1 336 887	1 620 533	121,2	0,3
w tym: wydatki na realizację programów i projektów unijnych	71 460	187 201	262,0	0,04

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

W 2025 r. wydatki, które nie wygasły z upływem roku budżetowego, stanowiły 0,3% wydatków ogółem. W porównaniu do 2024 r. wydatki, które nie wygasły z upływem roku budżetowego, zwiększyły się o 21,2%. Wydatki niewygasające związane z realizacją programów i projektów unijnych stanowiły 11,6% wszystkich wydatków, które nie wygasły z upływem 2025 r.

Wydatki zrealizowane w ramach funduszu sołeckiego

Na mocy ustawy z dnia 21 lutego 2014 r. o funduszu sołeckim (Dz.U. poz. 301, z późn. zm.) rada gminy rozstrzyga o wyodrębnieniu w budżecie gminy środków stanowiących fundusz sołecki.

Zwrot części wydatków wykonanych przez gminy w ramach funduszu sołeckiego, jest realizowany na podstawie art. 3 ust. 7 ustawy o funduszu sołeckim, który stanowi, że gminy otrzymują z budżetu państwa zwrot, w formie dotacji celowej, części wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego w roku poprzedzającym rok budżetowy.

Regulacje dotyczące zwrotu części tych wydatków zostały zawarte w rozporządzeniu Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 8 lipca 2014 r. w sprawie wzorów informacji przekazywanych przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) i wojewodę, trybu zwrotu części wydatków gmin wykonanych w ramach funduszu sołeckiego oraz wzoru wniosku o ten zwrot (Dz.U. z 2023 r. poz. 453). Zgodnie z § 4 ww. rozporządzenia, zwrot tych wydatków następuje na rachunek gminy w terminie do dnia 31 sierpnia roku następującego po roku, w którym dokonano wydatków.

Środki funduszu sołeckiego, zgodnie z ustawą o funduszu sołeckim, przeznacza się na realizację przedsięwzięć stanowiących zadania własne gminy, służących poprawie warunków życia mieszkańców i zgodnych ze strategią rozwoju gminy. Środki z funduszu mogą być też przeznaczone na pokrycie wydatków na działania zmierzające do usunięcia

skutków klęski żywiołowej w rozumieniu ustawy z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej (Dz.U. 2025 r. poz. 112).

Wydatki zrealizowane w 2025 r. przez jednostki samorządu terytorialnego w ramach funduszu sołeckiego przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	WYDATKI OGÓŁEM		Wydatki, zrealizowane w ramach funduszu sołeckiego		Udział wydatków funduszu sołeckiego w wydatkach ogółem (5:3)
	liczba jednostek	kwota (w tys. zł)	liczba jednostek	kwota (w tys. zł)	
1	2	3	4	5	6
JST OGÓŁEM, w tym:	2 809	466 393 210	1 597	792 878	0,2
Gminy	2 413	217 469 238	1 595	791 529	0,4
z tego:					
<i>gminy miejskie</i>	236	46 062 520	6	921	0,0
<i>gminy wiejskie</i>	1459	93 003 733	1 008	486 204	0,5
<i>gminy miejsko-wiejskie</i>	718	78 402 986	581	304 404	0,4
Miasta na prawach powiatu	66	152 198 103	2	1 349	0,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2025 r. (Min. Fin.)

Wydatki zrealizowane w ramach funduszu sołeckiego wykazało 1 597 gmin i 2 miasta na prawach powiatu na kwotę 792 878 tys. zł, co stanowiło 0,2% wydatków ogółem jednostek samorządu terytorialnego.

W 2025 r. wydatki zrealizowane w ramach funduszu sołeckiego wykazało o 104 jednostki więcej niż w 2024 r. Wydatki wykonane w 2025 r. na ten cel były niższe o 7% od wydatków wykonanych na ten cel w 2024 r.

Wydatki w ramach funduszu sołeckiego wykonane zostały głównie w działach:

- Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (31,0%),
- Transport i łączność (24,0%),
- Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (20,6%),
- Kultura fizyczna (7,3%)
- Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa (6,7%).

Wydatki wykonane w ramach funduszu sołeckiego w ww. działach stanowiły łącznie 89,6% wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego.

Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego

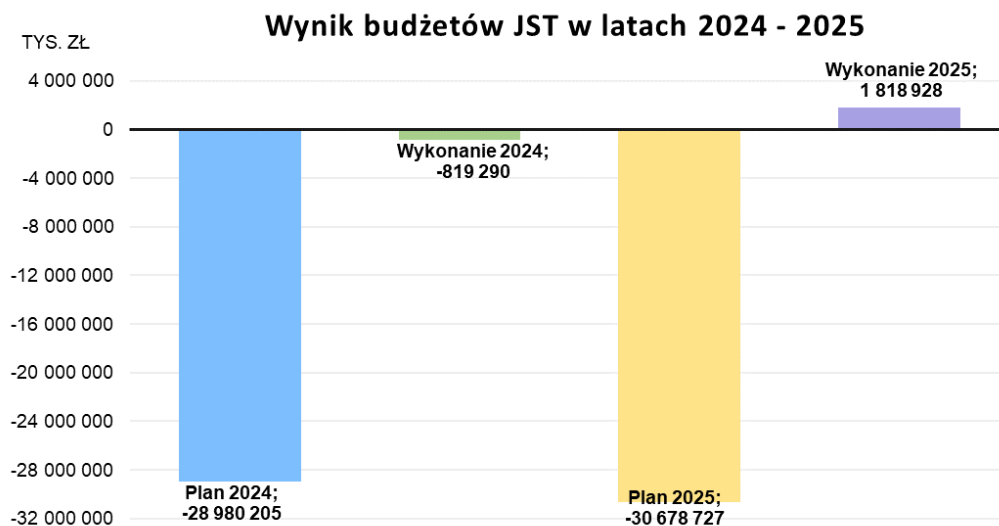
W 2025 r. budżety jednostek samorządu terytorialnego zamknęły się zbiorczo nadwyżką w wysokości 1 818 928 tys. zł przy planowanym deficycie w wysokości 30 678 727 tys. zł.

W 2025 r. budżety 1 729 jednostek samorządu terytorialnego zamknęły się nadwyżką na łączną kwotę 11 177 144 tys. zł, a 1 080 jednostek samorządu terytorialnego zamknęło swoje budżety deficytem w wysokości 9 358 216 tys. zł.

Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego prezentuje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie	Plan (po zmianach)	Wykonanie
	2024	2025	
	tys. zł		
1	2	3	4
JST OGÓŁEM	-819 290	-30 678 727	1 818 928
Gminy	-1 909 121	-13 961 095	2 474 543
Powiaty	671 357	-2 611 163	1 842 346
Miasta na prawach powiatu	-2 134 816	-11 474 667	-3 202 354
Województwa	2 553 289	-2 631 803	704 394

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

Liczbę jednostek samorządu terytorialnego, według relacji wyniku do dochodów zrealizowanych w 2024 i 2025 roku, przedstawiają poniższe tabele:

Wyszczególnienie	Relacja wyniku do dochodów JST w 2024 r.					
	Razem	poniżej 5%	5-10%	10-15%	15-20%	powyżej 20%
JST z nadwyżką budżetową	1 242	821	307	81	21	12
JST z deficytem budżetowym	1 565	902	417	146	67	33

Wyszczególnienie	Relacja wyniku do dochodów JST w 2025 r.					
	Razem	poniżej 5%	5-10%	10-15%	15-20%	powyżej 20%
JST z nadwyżką budżetową	1 729	1 050	500	127	35	17
JST z deficytem budżetowym	1 080	728	253	72	13	14

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

W 2025 r. budżety 1 729 tj. 61,6% jednostek samorządu terytorialnego zamknęły się nadwyżką budżetową. Wśród jednostek, które wypracowały nadwyżkę, najliczniejszą grupę stanowiły jednostki o relacji nadwyżki do dochodów ogółem poniżej 5%. Udział tych jednostek w grupie jednostek, które osiągnęły nadwyżkę wyniósł 60,7%.

Wśród jednostek samorządu terytorialnego z deficytem budżetowym w 2025 r. najliczniejszą grupę stanowiły jednostki o relacji deficytu do dochodów ogółem poniżej 5%. Udział tych jednostek w grupie jednostek, których budżety zamknęły się deficytem wyniósł 67,4%.

Grupa jednostek, w których relacja deficytu do dochodów ogółem mieściła się w przedziale 5-10% stanowiła 23,4% jednostek, które zakończyły rok deficytem budżetowym.

Zobowiązania według tytułów dłużnych jednostek samorządu terytorialnego

W 2025 r. zobowiązania ogółem jednostek samorządu terytorialnego, w stosunku do 2024 r., były wyższe o 4%.

Zobowiązania jednostek samorządu terytorialnego w latach 2024 - 2025 zostały zestawione w poniższej tabeli:

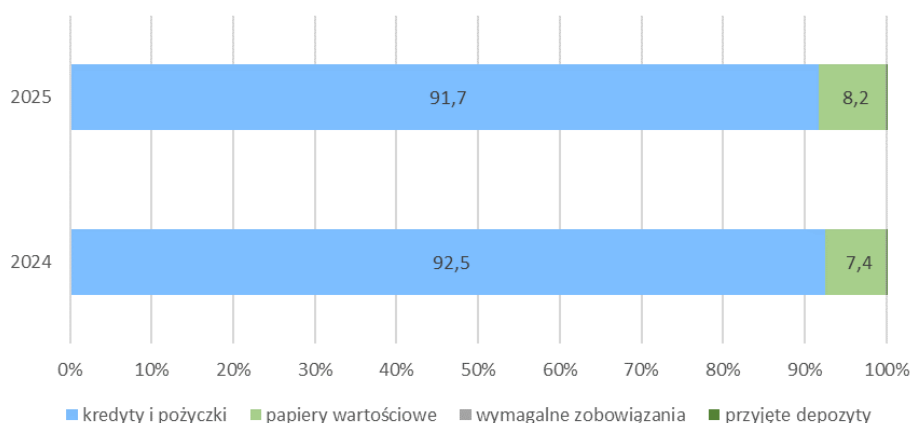
Wyszczególnienie	Zobowiązania jednostek samorządu terytorialnego		
	2024	2025	Dynamika (3:2)
	tys. zł		%%
1	2	3	4
Zobowiązania JST według tytułów dłużnych, z tego:	111 056 898	115 537 396	104,0
papiery wartościowe	8 173 813	9 473 873	115,9
w tym: długoterminowe	8 173 813	9 473 223	115,9

Wyszczególnienie	Zobowiązania jednostek samorządu terytorialnego		
	2024	2025	Dynamika (3:2)
	tys. zł		%%
1	2	3	4
kredyty i pożyczki	102 782 732	106 000 653	103,1
w tym: długoterminowe	102 552 173	105 866 736	103,2
wymagalne zobowiązania	83 854	51 370	61,3
w tym z tytułu: dostaw towarów i usług	51 776	26 467	51,1
przyjęte depozyty	16 500	11 500	69,7

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

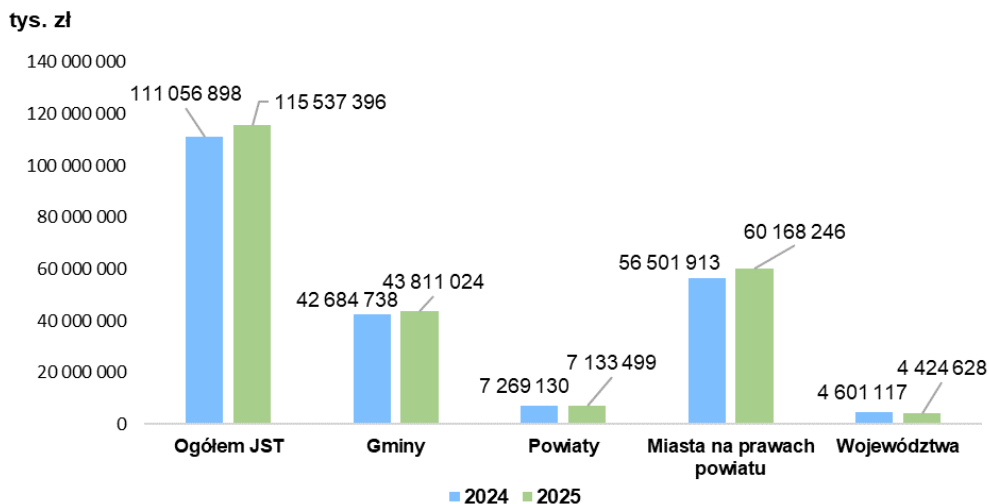
W strukturze zobowiązań ogółem jednostek samorządu terytorialnego w 2025 r. największy udział stanowiły kredyty i pożyczki (91,7%) - ich udział w porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszył się o 0,8 punktu procentowego.

Struktura zobowiązań JST według tytułów dłużnych

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

Zobowiązania w poszczególnych kategoriach jednostek samorządu terytorialnego w latach 2024 - 2025 przedstawia poniższy wykres:

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

W 2025 r. zadłużenie ogółem jednostek samorządu terytorialnego zwiększyło się o 4,0% w porównaniu do 2024 r. W poszczególnych kategoriach jednostek samorządu terytorialnego łączne zadłużenie zmniejszyło się w województwach (o 3,8%) i w powiatach (1,9%) natomiast w pozostałych kategoriach wzrosło.

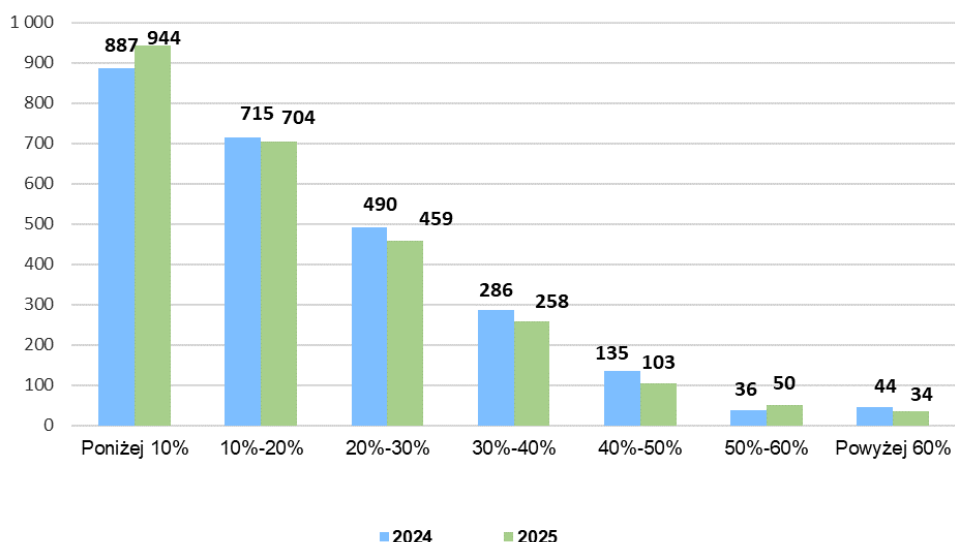
Kredyty i pożyczki na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków unijnych w poszczególnych kategoriach jednostek samorządu terytorialnego zostały zestawione poniżej:

Wyszczególnienie	2024	2025	Dynamika (3:2)
	tys. zł		%%
1	2	3	4
Zobowiązania JST z tytułu kredytów i pożyczek na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków unijnych, z tego:	6 746 366	7 129 392	105,7
Gminy	1 971 470	1 585 130	80,4
Powiaty	121 405	63 331	52,2
Miasta na prawach powiatu	4 449 924	5 336 232	119,9
Województwa	203 568	144 699	71,1

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

W 2025 r. zadłużenie na programy i projekty unijne stanowiło 6,2% zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego i było wyższe o 5,7% od zadłużenia na programy i projekty unijne w roku 2024.

Liczbę JST wg poziomu zadłużenia bez zobowiązań na realizację programów i projektów z udziałem środków unijnych do wykonanych dochodów tych jednostek w latach 2024 - 2025 przedstawia poniższy wykres:

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

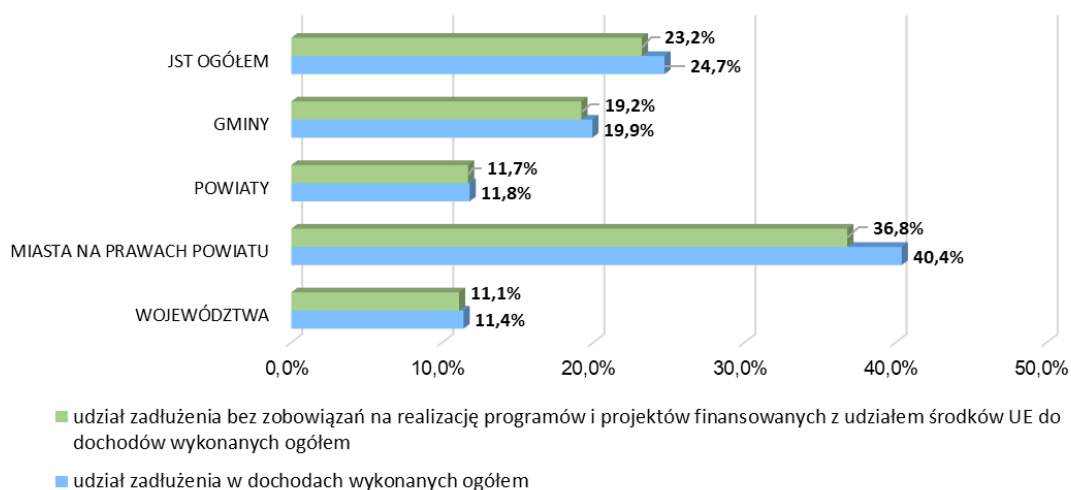
Liczbę jednostek samorządu terytorialnego wg poziomu zadłużenia po wyłączeniu zobowiązań na realizację programów i projektów z udziałem środków unijnych do wykonanych dochodów tych jednostek prezentuje poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Liczba jednostek								
	OGÓŁEM	Zadłużonych	poniżej 10%	10%-20%	20%-30%	30%-40%	40%-50%	50%-60%	powyżej 60%
Gminy	2 413	2 187	794	600	407	229	90	42	25
Miasta na prawach powiatu	66	66	4	10	18	12	6	7	9
Powiaty	314	284	136	91	33	16	7	1	0
Województwa	16	15	10	3	1	1	0	0	0
RAZEM	2 809	2 552	944	704	459	258	103	50	34

Źródło: Sprawozdania roczne jednostek samorządu terytorialnego za 2025 r. (Min. Fin.)

Zadłużenie po odliczeniu zobowiązań związanych z realizacją programów i projektów z udziałem środków unijnych wystąpiło w 2025 r. w 90,9% jednostek samorządu terytorialnego. W przeważającej liczbie jednostek (92,7% ogółu) zadłużenie to w relacji do wykonanych dochodów budżetowych nie przekraczało 40%.

UDZIAŁ ZADŁUŻENIA JST W DOCHODACH WYKONANYCH W 2025 R.

Źródło: Sprawozdania roczne jednostek samorządu terytorialnego za 2025 r. (Min. Fin.)

W 2025 r. zadłużenie jednostek samorządu terytorialnego w relacji do dochodów wykonanych stanowiło 24,7%.

Udział zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego po wyłączeniu zobowiązań na realizację programów i projektów z udziałem środków unijnych w wykonanych dochodach w 2025 r. wyniósł 23,2%.

Spełnienie relacji z art. 243 ustawy o finansach publicznych

Od 1 stycznia 2014 r. obowiązuje indywidualny wskaźnik spłaty zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego, określony w art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Omówienie indywidualnego wskaźnika spłaty zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego, o którym mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych, jak również kwestie dotyczące złagodzenia reguły fiskalnej ograniczającej zadłużenie jednostek samorządu terytorialnego zawarte zostały we wprowadzeniu do sprawozdania.

Poniższa tabela zawiera liczbę JST, które nie spełniają relacji z art. 243 ustawy o finansach publicznych w przynajmniej jednym roku wieloletniej prognozy finansowej*

Wyszczególnienie	Razem	2025	2026	2027	2028	2029 i kolejne
Gminy	43	33	19	14	11	9
miejskie	9	7	4	4	4	3
wiejskie	15	11	7	6	3	3
miejsko-wiejskie	19	15	8	4	4	3
Miasta na prawach powiatu	7	7	0	-	-	-
Powiaty	5	4	2	1	-	-
Województwa	-	-	-	-	-	-
JST	55	44	21	15	11	9

* do wyliczenia relacji z art. 243 przyjęto dane z wykonania budżetów JST z okresu odpowiedniego do wybranego rodzaju średniej

Źródło: Wieloletnie prognozy finansowe JST na lata 2025 i kolejne (wg stanu na dzień 30 września 2025 r.)

Według danych zawartych w uchwałach jednostek samorządu terytorialnego w sprawie wieloletnich prognoz finansowych (wg stanu na dzień 30 września 2025 r.), przy przyjęciu do wyliczeń danych z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za okres odpowiedni do wybranego wariantu średniej, indywidualnego wskaźnika spłaty zadłużenia, określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych, nie spełniało 55 jednostek, tj. 2,0% wszystkich JST z tego:

- 43 gminy (1,8% gmin),
- 7 miast na prawach powiatu (10,6%),
- 5 powiatów (1,6% powiatów).

Jednostki samorządu terytorialnego, które w 2025 roku nie spełniały relacji z art. 243 ustawy o finansach publicznych, wystąpiły na terenie prawie wszystkich województw (z wyjątkiem województwa łódzkiego).

W latach 2024-2029 - zgodnie z art. 296c ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych²⁰ - relacja, o której mowa w art. 243 ust. 1, może nie być zachowana, jeżeli prognozowana łączna kwota długu jednostki samorządu terytorialnego na koniec danego roku nie przekroczy 100% planowanych dochodów ogółem tej jednostki w tym roku budżetowym, pomniejszonych o planowane kwoty dotacji i środków o podobnym charakterze oraz powiększonych o przychody z tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4-8 ustawy o finansach publicznych nieprzeznaczone na sfinansowanie deficytu budżetowego. Uwzględniając powyższy przepis wszystkie jednostki spełniają relację z art. 243 ustawy w latach 2025-2029.

Po uwzględnieniu wszystkich przepisów rozluźniających wymóg spełnienia relacji z art. 243 ustawy o finansach publicznych, jedynie 1 jednostka nie spełniała ww. relacji, naruszając ją w latach 2030-2033.

Zgodnie z przepisami ustawy o finansach publicznych, w razie braku możliwości uchwalenia przez jednostkę samorządu terytorialnego uchwały budżetowej, wieloletniej prognozy finansowej lub zagrożeniem realizacji zadań publicznych przez jednostkę samorządu terytorialnego, kolegium regionalnej izby obrachunkowej wzywa jednostkę samorządu terytorialnego do opracowania i uchwalenia programu postępowania naprawczego. Uchwalenie tego programu umożliwi jednostce samorządu terytorialnego realizowanie przedsięwzięć naprawczych, w tym również związanych z zadłużeniem.

Zgodnie z danymi zawartymi w uchwałach jednostek samorządu terytorialnego w sprawie wieloletnich prognoz finansowych na 2025 r. (wg stanu na dzień 30 września 2025 r.), wynika, że 15 jednostek samorządu terytorialnego (art. 240a) realizowało swoje budżety z uwzględnieniem zasad dotyczących programów postępowania naprawczych zawartych w art. 240a ustawy o finansach publicznych, w tym 11 jednostek samorządu terytorialnego (art. 240a ust. 4) na podstawie programu postępowania naprawczego, który uzyskał pozytywną opinię właściwej regionalnej izby obrachunkowej.

Ponadto w przypadku 2 jednostek budżet został ustalony przez Regionalną Izbę Obrachunkową (RIO) zgodnie z art. 240b ustawy o finansach publicznych, który umożliwia RIO ustalenie budżetu jednostki samorządu terytorialnego w razie braku możliwości uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej lub budżetu jednostki samorządu terytorialnego, zgodnie z zasadami określonymi w art. 242-244.

²⁰ art. 296c ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych przedłużył regulacje obowiązujące w latach 2023-2025 zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1964)

Ustawa o finansach publicznych przewiduje możliwość udzielenia pomocy jednostkom samorządu terytorialnego, które znalazły się w trudnej sytuacji finansowej w formie pożyczki z budżetu państwa. Szczegółowe zasady udzielania pożyczki z budżetu państwa określają przepisy art. 224 ustawy o finansach publicznych. Jednostce samorządu terytorialnego może być udzielona pożyczka z budżetu państwa, jeżeli jednostka samorządu terytorialnego realizuje postępowanie naprawcze lub przystępuje do jego realizacji, jak również z analizy programu postępowania naprawczego wynika, że w stopniu wysoce prawdopodobnym nastąpi poprawa sytuacji tej jednostki, skuteczności w wykonywaniu jej ustawowych zadań oraz zachowane zostaną zasady dotyczące zrównoważenia wydatków bieżących oraz indywidualnego wskaźnika zadłużenia na koniec roku, w którym upływa termin spłaty pożyczki i zostanie zapewniona spłata pożyczki wraz z odsetkami. Na tej samej podstawie (art. 224 ustawy o finansach publicznych) pożyczka z budżetu państwa może zostać udzielona jednostce samorządu terytorialnego, która realizuje program postępowania ostrożnościowego lub przystępuje do jego realizacji, jeżeli zagrożenie wykonania zadań publicznych powstało z przyczyn niezależnych od tej jednostki.

W 2025 r. dwie jednostki otrzymały pożyczkę z budżetu państwa.

Do spłaty w kolejnych latach, pożyczek otrzymanych z budżetu państwa, zobligowanych było 21 jednostek samorządu terytorialnego (według stanu na 31 grudnia 2025 r.). Łączna kwota należności głównej z tytułu pożyczek udzielonych tym jednostkom, tj. kwota kapitału pozostająca do spłaty w latach kolejnych, wyniosła 1 014 087 tys. zł.

Wieloletnie prognozy finansowe jednostek samorządu terytorialnego

Od 2013 r. Ministerstwo Finansów otrzymuje dane z wieloletnich prognoz finansowych jednostek samorządu terytorialnego, sporządzanych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2021 r. poz. 83).

Dane prognostyczne zawierające podstawowe kategorie finansowe występujące w jednostkach samorządu terytorialnego, m. in. dochody, wydatki, wynik, przychody, rozchody, kwota długu, podlegają przekazaniu w formie dokumentu elektronicznego z wykorzystaniem systemu informatycznego.

Sytuacja finansowa jednostek samorządu terytorialnego, wynikająca z informacji zawartych w uchwałach w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostek samorządu terytorialnego (WPF) na lata 2025 - 2028 wg stanu bazy na dzień 30 września 2025 r. została przedstawiona w poniższej tabeli.

Dochody, wydatki i wynik według przyjętych uchwał jednostek samorządu terytorialnego na 2025 r. w sprawie wieloletnich prognoz finansowych na lata 2025-2028 zaprezentowano w poniższej tabeli:

Wyszczególnienie	2025	2026	2027	2028	2026/2025	2027/2026	2028/2027
	tys. zł				%%		
Dochody ogółem	471 884 303	448 762 338	438 318 243	439 005 369	95,1	97,7	100,2
Wydatki ogółem	511 638 017	461 299 281	436 503 623	432 369 534	90,2	94,6	99,1
Wynik	-39 753 715	-12 536 943	1 814 620	6 635 835	-	-	-

Źródło: Wieloletnie prognozy finansowe JST na lata 2025-2028 (wg stanu na dzień 30 września 2025 r.)

Z danych zawartych w przyjętych uchwałach jednostek samorządu terytorialnego na 2025 r. w sprawie wieloletnich prognoz finansowych na lata 2025 - 2028 wynika, że jednostki samorządu terytorialnego na lata 2025 - 2026 r. planują deficyt, a w 2027-2028 nadwyżkę w wysokości odpowiednio 1 814 620 tys. zł w 2027 r. oraz 6 635 835 tys. zł w 2028 r.

Zadłużenie, według przyjętych uchwał jednostek samorządu terytorialnego na lata 2025-2028, zaprezentowano w poniższej tabeli:

Wyszczególnienie	2025	2026	2027	2028	2026/2025	2027/2026	2028/2027
	tys. zł				%%		
Zadłużenie	124 701 374	133 487 658	130 894 267	123 739 034	107	98,1	94,5
<i>Relacja zadłużenia do dochodów ogółem</i>	26,40%	29,70%	29,90%	28,20%	-	-	-

Źródło: Wieloletnie prognozy finansowe JST na lata 2025-2028 (wg stanu na dzień 30 września 2025 r.)

Według danych zawartych w uchwałach w sprawie wieloletnich prognoz finansowych według stanu na dzień 30 września 2025 r., jednostki samorządu terytorialnego prognozowały wzrost poziomu zadłużenia w roku 2026 do 133 487 658 tys. zł a następnie spadek do 123 739 034 tys. zł na koniec 2028 roku.

II. Wykonanie budżetów gmin

Zbiorcze dane dotyczące wykonania budżetów gmin przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
GMINY OGÓŁEM					
Dochody	201 841 693	224 722 717	219 943 782	97,9	109,0
Wydatki	203 750 814	238 683 811	217 469 238	91,1	106,7
Wynik	-1 909 121	-13 961 095	2 474 543		
w tym:					
GMINY WIEJSKIE					
Dochody	87 312 016	96 972 158	94 809 086	97,8	108,6
Wydatki	88 091 798	102 914 996	93 003 733	90,4	105,6
Wynik	-779 782	-5 942 838	1 805 354		

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

W 2025 r. gminy wykonały dochody w wysokości 219 943 782 tys. zł, a wydatki w wysokości 217 469 238 tys. zł.

Budżety gmin, przy planowanym deficycie w kwocie 13 961 095 tys. zł, zamknęły się nadwyżką w łącznej kwocie 2 474 543 tys. zł, w tym nadwyżka w gminach wiejskich wyniosła 1 805 354 tys. zł.

W 2025 r., w porównaniu do 2024 r., dochody wykonane przez gminy były wyższe o 9,0% (w gminach wiejskich o 8,6%), natomiast wykonane wydatki w gminach były wyższe o 6,7% (w gminach wiejskich o 5,6%).

Dochody gmin

W 2025 r. dochody ogółem gmin zostały wykonane w wysokości 219 943 782 tys. zł i były wyższe niż dochody ogółem wykonane w 2024 r. o 9,0%. Dochody własne wykonane w 2025 r. – w stosunku do dochodów własnych wykonanych w gminach w 2024 r. – zwiększyły się o 54,5%.

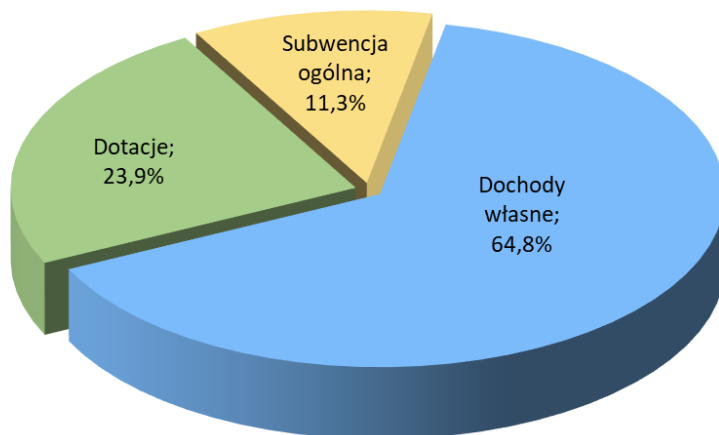
Wykonanie i dynamikę dochodów gmin, według ich kategorii, prezentuje poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody gmin ogółem, z tego:	201 841 693	224 722 717	219 943 782	97,9	109,0
Dochody własne	92 275 055	142 692 711	142 583 742	99,9	154,5
Dotacje ogółem	54 608 312	57 347 523	52 647 183	91,8	96,4
Subwencja ogólna	54 958 326	24 682 483	24 712 857	100,1	45,0
w tym:					
Dochody gmin wiejskich ogółem, z tego:	87 312 016	96 972 158	94 809 086	97,8	108,6
Dochody własne	34 890 395	54 185 219	54 159 038	100,0	155,2
Dotacje ogółem	26 054 288	27 287 102	25 138 703	92,1	96,5
Subwencja ogólna	26 367 332	15 499 836	15 511 345	100,1	58,8

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

W roku 2025, w strukturze dochodów ogółem gmin, dochody własne stanowiły 64,8%, dotacje ogółem – 23,9%, zaś subwencja ogólna – 11,3%.

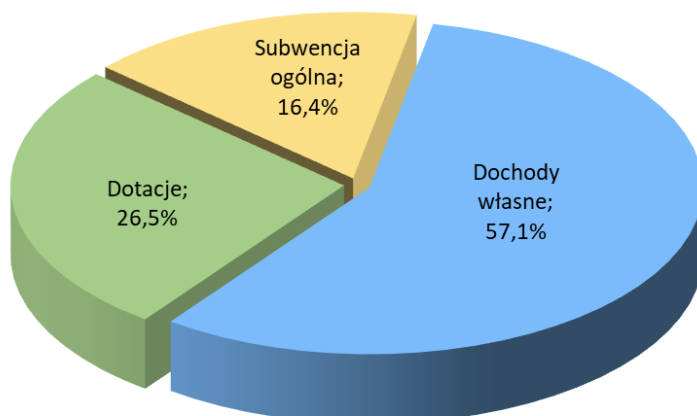
STRUKTURA DOCHODÓW GMIN W 2025 R.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2025 r. (Min. Fin.)

W strukturze dochodów gmin wiejskich, dochody własne stanowiły 57,1%, dotacje ogółem – 26,5%, a subwencja ogólna – 16,4%.

STRUKTURA DOCHODÓW GMIN WIEJSKICH W 2025 R.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin wiejskich za 2025 r. (Min. Fin.)

W 2025 r., w porównaniu do 2024 r., w strukturze dochodów gmin ogółem zwiększył się udział dochodów własnych o 19,1 punktu procentowego (w gminach wiejskich o 17,1 punktu procentowego), natomiast zmniejszył się udział dotacji ogółem o 3,2 punktu procentowego (w gminach wiejskich o 3,3 punktu procentowego) oraz subwencji ogólnej o 15,9 punktu procentowego (w gminach wiejskich o 13,8 punktu procentowego). Powyższa zmiana struktury dochodów gmin jest wynikiem zmiany systemu finansowania jednostek samorządu terytorialnego.

Dochody według źródeł pochodzenia

Dochody gmin według źródeł ich pochodzenia prezentuje poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
DOCHODY OGÓŁEM,						
z tego:						
DOCHODY WŁASNE,						
z tego:						
podatek dochodowy od osób fizycznych	33 469 074	79 593 252	79 593 251	100,0	36,2	237,8
podatek dochodowy od osób prawnych	2 860 618	3 261 171	3 261 171	100,0	1,5	114,0
podatek od nieruchomości	21 758 145	23 414 582	23 764 268	101,5	10,8	109,2
podatek rolny	2 196 021	2 267 704	2 237 869	98,7	1,0	101,9
podatek leśny	498 818	442 652	424 551	95,9	0,2	85,1
podatek od środków transportowych	1 099 324	1 128 593	1 121 007	99,3	0,5	102,0

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
podatek od czynności cywilnoprawnych	2 030 839	1 931 408	2 130 525	110,3	1,0	104,9
podatek od dział. gosp. osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej	102 227	93 585	99 077	105,9	0,0	96,9
wpływy z opłaty skarbowej	192 243	199 053	205 963	103,5	0,1	107,1
wpływy z opłaty eksploatacyjnej	472 292	507 952	513 419	101,1	0,2	108,7
podatek od spadków i darowizn	266 511	266 406	299 614	112,5	0,1	112,4
wpływy z opłaty targowej	111 708	116 175	113 692	97,9	0,1	101,8
opłata miejscowa	69 556	74 308	76 735	103,3	0,0	110,3
opłata uzdrowiskowa	100 992	105 334	107 993	102,5	0,0	106,9
opłata od posiadania psów	3 097	2 985	2 782	93,2	0,0	89,8
opłata reklamowa	1 161	1 065	1 272	119,4	0,0	109,5
dochody z majątku	4 366 123	4 698 468	4 261 825	90,7	1,9	97,6
pozostałe dochody	22 676 307	24 588 018	24 368 729	99,1	11,1	107,5
DOTACJE OGÓŁEM	54 608 312	57 347 523	52 647 183	91,8	23,9	96,4
z tego:						
Dotacje celowe	50 327 291	48 100 922	45 293 818	94,2	20,6	90,0
Przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich	4 281 021	9 246 600	7 353 365	79,5	3,3	171,8
SUBWENCJA OGÓLNA	54 958 326	24 682 483	24 712 857	100,1	11,3	45,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

W strukturze dochodów własnych gmin istotną część stanowiły dochody z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych (55,8%), pozostałe dochody (17,1%) i podatek od nieruchomości (16,7%).

Dochody gmin z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych i podatku dochodowym od osób prawnych oraz z tytułu subwencji ogólnej (wraz ze środkami z rezerw) przekazane w 2025 r., w łącznej kwocie 107 567 189 tys. zł, były wyższe o 16 683 190 tys. zł od dochodów z tych tytułów przekazanych w roku 2024 (po pomniejszeniu o wpłaty do budżetu państwa dokonane przez gminy w 2024 r.).

W 2025 r. dochody z tytułu udziału gmin w podatku dochodowym od osób fizycznych zostały zrealizowane w wysokości 79 593 251 tys. zł, tj. 100% kwoty planowanej i o 137,8% więcej

niż w 2024 r. (33 469 074 tys. zł, w tym dodatkowe dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, w wysokości 3 411 635 tys. zł).

W 2025 r. dochody z tytułu udziału gmin w podatku dochodowym od osób prawnych zostały zrealizowane w wysokości 3 261 171 tys. zł, tj. 100% kwoty planowanej i o 14,0% więcej niż w 2024 r. (2 860 618 tys. zł).

Porównując dochody uzyskane przez jednostki samorządu terytorialnego z tytułu udziału zarówno w podatku dochodowym od osób fizycznych, jaki w podatku dochodowym od osób prawnych, należy mieć na względzie zmianę sposobu ustalania dochodów jednostek samorządu terytorialnego. Należy bowiem mieć na uwadze, iż od 2025 r. podstawowymi źródłami dochodów jednostek samorządu terytorialnego są udział w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz udział w podatku dochodowym od osób prawnych, natomiast subwencja ogólna ma charakter uzupełniający.

W porównaniu do 2024 roku na wyższym poziomie zostały zrealizowane m.in. dochody własne z tytułu podatku od spadków i darowizn (112,4%) oraz podatku od nieruchomości (109,2%).

W 2025 r. plan dochodów z tytułu podatku od spadków i darowizn został zrealizowany w 112,5%, natomiast plan dochodów z tytułu podatku od nieruchomości – w 101,5%.

Skutki obniżenia górnych stawek podatków, udzielonych ulg i zwolnień oraz decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy - Ordynacja podatkowa

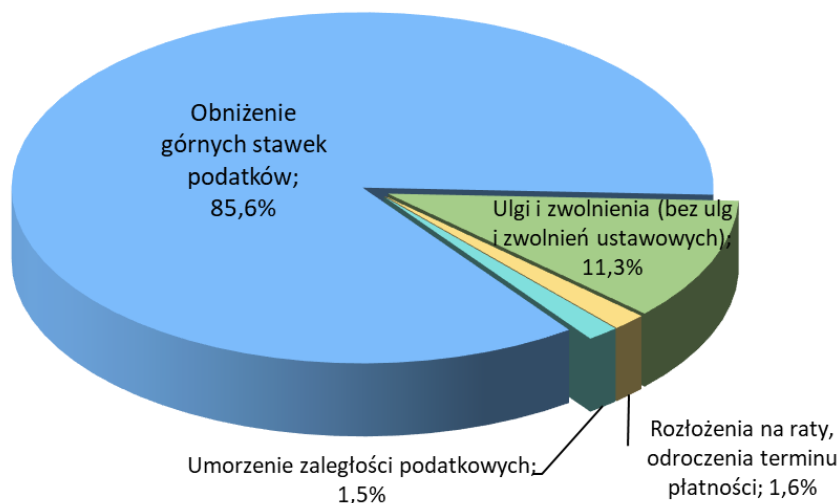
W wyniku obniżenia górnych stawek podatków, udzielenia ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych) oraz podjęcia decyzji o umorzeniu, rozłożeniu na raty i odroczeniu terminu płatności, w 2025 r. do budżetów gmin nie wpłynęła kwota 6 334 187 tys. zł, co stanowiło 2,9% dochodów ogółem (zmniejszenie o 0,4 punktu procentowego w stosunku do 2024 r.) i 4,4% dochodów własnych (zmniejszenie o 2,9 punktu procentowego w stosunku do 2024 r.).

Skutki udzielonych przez gminy w 2025 r. ulg i zwolnień przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie	Razem ulgi (4+5+6+7)	z tego:				Wskaźnik (3:2)
			Obniżenie górných stawek podatków	Ulg i zwolnienia (bez ulg i zwolnień ustawowych)	Umorzenie zaległości podatkowych	Rozłożenia na raty, odroczenia terminu płatności	
			tys. zł				
1	2	3	4	5	6	7	8
DOCHODY OGÓŁEM	219 943 782	6 334 187	5 424 848	716 667	93 304	99 368	2,9
DOCHODY WŁASNE, w tym:	142 583 742	6 334 187	5 424 848	716 667	93 304	99 368	4,4
podatek od nieruchomości	23 764 268	4 288 273	3 442 107	710 003	65 945	70 218	18,0
podatek rolny	2 237 869	344 713	336 504	3 921	3 020	1 269	15,4
podatek leśny	424 551	2 665	1 765	754	114	33	0,6
podatek od środków transportowych	1 121 007	1 615 943	1 608 842	1 989	2 033	3 079	144,2
podatek od czynności cywilnoprawnych	2 130 525	653	0	0	98	555	0,0
podatek od dział. gosp. osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej	99 077	95	0	0	24	71	0,1
wpływy z opłaty skarbowej	205 963	0	0	0	0	0	0,0
wpływy z opłaty eksploatacyjnej	513 419	1 771	0	0	240	1 531	0,3
podatek od spadków i darowizn	299 614	13 048	0	0	4 513	8 535	4,4
wpływy z opłaty targowej	113 692	2 746	2 732	0	14	0	2,4
opłata miejscowa	76 735	425	425	0	0	0	0,6
opłata uzdrowskowa	107 993	382	382	0	0	0	0,4
opłata od posiadania psów	2 782	1 668	1 663	0	1	4	60,0
opłata reklamowa	1 272	0	0	0	0	0	0,0
dochody z majątku	4 261 825	93	0	0	21	72	0,0
pozostałe dochody	24 368 729	61 710	30 428	0	17 281	14 000	0,3

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2025 r. (Min. Fin.)

STRUKTURA ULG UDZIELONYCH PRZEZ GMINY W 2025 R.

Źródło: Sprawozdanie roczne z wykonania budżetów gmin za 2025 r. (Min. Fin.)

W strukturze udzielonych przez gminy w 2025 r. ulg i zwolnień 85,6% stanowiły obniżenia górnych stawek podatków.

W łącznej kwocie obniżenia górnych stawek podatkowych, największy udział miały obniżenia stawek w podatku od nieruchomości (63,5%) i w podatku od środków transportowych (29,7%).

Największy udział w łącznej kwocie udzielonych przez gminy ulg i zwolnień miały w 2025 r. ulgi i zwolnienia w podatku od nieruchomości – 99,1%.

W roku 2025 najwięcej umorzeń zaległości podatkowych dokonano w podatku od nieruchomości i w podatku od spadków i darowizn (odpowiednio 70,7% i 4,8%).

W łącznej kwocie rozłożeń na raty, odroczenia terminu płatności największy udział miał podatek od nieruchomości (70,7%) oraz podatek od spadków i darowizn (8,6%).

Wykonanie subwencji ogólnej

W 2025 r. subwencja dla gmin wyniosła 22 456 718 tys. zł, z czego 22 456 521 tys. zł stanowiła subwencja, o której mowa w ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego a 197 tys. zł stanowiła część rekompensująca subwencji ogólnej, o której mowa w ustawie o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw.

W 2025 roku na rachunki 2 165 gmin przekazano środki z tytułu subwencji ogólnej w wysokości 22 456 521 tys. zł, co stanowiło 100,0% kwot zaplanowanych na ten cel (po zmianach). Kwota subwencji ogólnej dla gmin w 2025 r. była niższa niż w roku 2024 (42,3% kwot przekazanych w 2024 r. z tytułu subwencji ogólnej w wysokości 53 044 030 tys. zł),

gdyż zwiększyły się dochody z innych źródeł, tj. z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych i udziału w podatku dochodowym od osób prawnych. Świadczy to o uzupełniającym charakterze subwencji ogólnej wobec dochodów z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych i podatku dochodowym od osób prawnych.

Ponadto, gminy, na obszarze których znajdują się specjalne strefy ekonomiczne - na mocy ustawy z dnia 2 października 2003 r. o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw – mogły otrzymać część rekompensującą subwencji ogólnej z przeznaczeniem na wyrównanie ubytku dochodów, wynikającego ze zwolnienia z podatku od nieruchomości gruntów, budowli i budynków, które są zajęte na prowadzenie przez przedsiębiorcę, na podstawie zmienionego zezwolenia, działalności gospodarczej na terenie specjalnych stref ekonomicznych.

W 2025 r. część rekompensującą subwencji ogólnej otrzymało Miasto Kłodzko. Środki z tytułu części rekompensującej subwencji ogólnej, w kwocie 197 tys. zł, zostały przekazane na rachunek gminy.

Wykonanie rezerwy na uzupełnienie dochodów

W 2025 r. z tytułu podziału rezerwy na uzupełnienie dochodów, o której mowa w art. 34 ustawy z dnia 1 października 2024 r., gminy otrzymały dodatkowe środki, w wysokości 2 256 048 tys. zł, z tego 2 037 636 tys. zł na wydatki bieżące i 218 412 tys. zł na wydatki majątkowe.

Rezerwa na uzupełnienie dochodów jednostek samorządu terytorialnego, o której mowa wyżej, została rozdzielona między gminy w następujący sposób:

- 1) 1 341 534 tys. zł zostało przeznaczone, stosownie do art. 89 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 1 października 2024 r., dla 1 726 gmin na osiągnięcie nadwyżki dochodów, ustalonych na rok 2025 zgodnie z nową ustawą, ponad łączne dochody na rok 2025, obliczone zgodnie z ustawą obowiązującą do końca 2024 r.;
- 2) 40 000 tys. zł - dla 46 gmin, w których powierzchnia parku narodowego, znajdująca się na terenie gminy, jest większa niż 20% powierzchni tej gminy lub powierzchnia parku narodowego na obszarze gminy jest większa niż 2000 ha;
- 3) 28 182 tys. zł - dla 41 gmin uzdrowiskowych;
- 4) 218 412 tys. zł, w obszarze drogi, na realizację zadań na drogach gminnych znajdujących się na listach rezerwowych zadań do dofinansowania ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg w 2025 r. Podział środków z ww. tytułu został dokonany przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych w porozumieniu z Ministrem Infrastruktury, po zasięgnięciu opinii reprezentacji jednostek samorządu terytorialnego; środki otrzymały 163 gminy;

- 5) 627 919 tys. zł – w obszarze oświaty, z tego:
- 464 368 tys. zł na sfinansowanie skutków wzrostu w roku 2025 średnich wynagrodzeń nauczycieli ponad poziom tego wzrostu przyjęty do ustalenia potrzeb oświatowych na rok 2025. Podział środków między jednostki samorządu terytorialnego został dokonany przez Ministra Edukacji, na zasadach przyjętych do ustalenia potrzeb oświatowych na rok 2025 - środki otrzymało 2 413 gmin,
 - 24 457 tys. zł – na pomoc 14 gminom w usuwaniu skutków działania powodzi z września 2024 r. w publicznych szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego. Podział środków z ww. tytułu został dokonany przez Ministra Edukacji w uzgodnieniu z Ministrem Finansów,
 - 9 543 tys. zł – na pomoc jednostkom samorządu terytorialnego w usuwaniu skutków zdarzeń losowych w budynkach publicznych szkół i placówek oświatowych prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego. Podział środków z ww. tytułu został dokonany przez Ministra Edukacji w uzgodnieniu z Ministrem Finansów - środki otrzymało 5 gmin,
 - 16 629 tys. zł – w celu zwiększenia dochodów jednostek samorządu terytorialnego w związku ze wzrostem poziomu potrzeb oświatowych w 2025 r., oraz kwoty środków przyznanych na dopełnienie finansowania skutków wzrostu średnich wynagrodzeń nauczycieli w 2025 r. Podział nastąpił zgodnie z „Kryteriami podziału w roku 2025 rezerwy na uzupełnienie dochodów jednostek samorządu terytorialnego, w ramach części rezerwy pozostającej w dyspozycji Ministra Finansów i Gospodarki” zaopiniowanymi przez reprezentację jednostek samorządu terytorialnego - środki otrzymało 138 gmin,
 - 111 671 tys. zł – na dofinansowanie wzrostu zakresu zadań oświatowych w stosunku do zakresu zadań przyjętego do obliczenia potrzeb oświatowych na rok 2025. Podział środków został dokonany na podstawie kryteriów pozytywnie zaopiniowanych przez reprezentację jednostek samorządu terytorialnego – środki otrzymało 1 267 gmin,
 - 1 250 tys. zł – na dofinansowanie innych zadań o jednorazowym charakterze. Podział środków z ww. tytułu został dokonany przez Ministra Edukacji w uzgodnieniu z Ministrem Finansów – środki otrzymało 5 gmin.

Wykonanie w zakresie środków z Funduszu Pomocy na dodatkowe zadania oświatowe

Na rachunki gmin zostały przekazane (tj. zasilenie bez zwrotów) środki z Funduszu Pomocy z tytułu wsparcia jednostek samorządu terytorialnego w realizacji dodatkowych zadań oświatowych związanych z kształceniem, wychowaniem i opieką nad dziećmi i uczniami

będącymi obywatelami Ukrainy w łącznej wysokości - według stanu na 31 grudnia 2025 r. –
1 082 254 tys. zł.

Dotacje i płatności z budżetu środków europejskich

W 2025 r. dochody gmin z tytułu dotacji, w tym z dotacji celowych przekazywanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich, zostały zrealizowane w kwocie 52 647 184 tys. zł, z tego:

- 1) dotacje i środki przeznaczone na zadania bieżące zrealizowano w kwocie 25 824 615 tys. zł, z tego:
 - a) dotacje celowe z budżetu państwa na zadania bieżące:
 - własne realizowane z dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,
 - pozostałe własne,
 - z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami,
 - realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej zrealizowano w kwocie 23 710 703 tys. zł,
 - b) dotacje celowe na zadania bieżące wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowano w wysokości 532 630 tys. zł,
 - c) dotacje celowe na zadania bieżące z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowano w wysokości 150 638 tys. zł,
 - d) dotacje z państwowych funduszy celowych na zadania bieżące zrealizowano w wysokości 43 901 tys. zł,
 - e) środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na zadania bieżące zrealizowano w wysokości 65 257 tys. zł,
 - f) środki otrzymane z Funduszu Pomocy lub z innych środków na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy 1 319 634 tys. zł,
 - g) dotacje na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych obiektów zabytkowych oraz prac remontowych i konserwatorskich przy zabytkach 1 852 tys. zł,
- 2) dotacje i środki przeznaczone na zadania inwestycyjne zrealizowano w kwocie 26 822 569 tys. zł, z tego:
 - a) dotacje celowe z budżetu państwa na zadania inwestycyjne:
 - własne realizowane z dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków

- zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,
- pozostałe własne,
 - z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami,
 - realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej
- zrealizowano w kwocie 8 004 816 tys. zł,
- b) dotacje celowe na zadania inwestycyjne wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowano w wysokości 299 692 tys. zł,
- c) dotacje celowe na zadania inwestycyjne z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowano w wysokości 812 248 tys. zł,
- d) dotacje z państwowych funduszy celowych zrealizowano w wysokości 572 293 tys. zł,
- e) środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na zadania inwestycyjne zrealizowano w wysokości 17 120 372 tys. zł,
- f) środki otrzymane z Funduszu Pomocy lub z innych środków na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy na zadania inwestycyjne – 1 970 tys. zł,
- g) dotacje na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych obiektów zabytkowych oraz prac remontowych i konserwatorskich przy zabytkach – 11 178 tys. zł.

Dochody z tytułu dotacji z budżetu państwa:

- na zadania własne finansowane z dotacji celowych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,
 - na pozostałe zadania własne,
 - na zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami,
 - realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej
- zostały wykonane w kwocie 31 715 519 tys. zł, co stanowiło 60,2% łącznej kwoty dotacji otrzymanych przez gminy.

W 2025 r. dotacje ogółem dla gmin, w porównaniu do 2024 r., były mniejsze o 3,6%.

Wykonanie przez gminy dotacji oraz płatności z budżetu środków europejskich przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024		Wykonanie 2025		Dynamika	
	ogółem	w tym: bieżące	ogółem	w tym: bieżące	(4:2)	(5:3)
	(w tys. zł)				%%	%%
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem dotacje, z tego:	54 608 313	28 821 803	52 647 183	25 824 615	96,4	89,6
- przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich	4 281 021	909 653	7 353 365	1 541 182	171,8	169,4
- na zadania z zakresu administracji rządowej	19 620 195	19 612 164	18 076 911	17 880 041	92,1	91,2
- na zadania własne w tym:	6 591 775	5 874 434	6 238 727	4 263 286	94,6	72,6
-na zadania bieżące gmin z zakresu edukacyjnej opieki wychowawczej z budżetu państwa w ramach programów rządowych	11 771	0	9 550	0	81,1	
- na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	104 142	81 844	46 516	26 194	44,7	32,0
- na zadania realizowane na podstawie porozumień między jst	799 463	520 321	832 322	532 630	104,1	102,4
- z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jst	1 030 713	186 124	962 886	150 638	93,4	80,9
- z funduszy celowych	441 132	41 139	616 194	43 901	139,7	106,7
- na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych obiektów zabytkowych oraz prac remontowych i konserwatorskich przy zabytkach	7 192	1 087	13 030	1 852	181,2	170,4
- środki otrzymane ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19	20 313 782	177 095	17 185 629	65 257	84,6	36,8
- otrzymane z Funduszu Pomocy lub z innych środków*	1 418 898	1 417 942	1 321 604	1 319 634	93,1	93,1

*na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

Zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, gminy otrzymywały z budżetu państwa dotacje na dofinansowanie zadań własnych, finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, a także dotacje na realizację zadań na podstawie porozumień z organami administracji rządowej.

Najwyższe kwoty dotacji dla gmin przeznaczone zostały na zadania bieżące z zakresu: Rodziny, Pomocy społecznej, Rolnictwa i łowiectwa, Oświaty i wychowania, a także w dziale Różne rozliczenia.

Dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami

W 2025 r. gminy otrzymały dotacje na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami w kwocie 18 076 911 tys. zł. W dochodach ogółem, zrealizowanych przez gminy w 2025 r., stanowią one 8,2%.

Wysokość dotacji celowych z budżetu państwa dla gmin na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, według wybranych ważniejszych działów, przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (8:7)
	(w tys. zł)			%%		(w tys. zł)		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem, w tym:	19 620 195	18 222 509	18 076 911	99,2	92,1	17 984 940	17 880 041	99,4
Rodzina	13 575 461	13 799 001	13 745 006	99,6	101,2	13 798 981	13 744 987	99,6
Rolnictwo i łowiectwo	1 935 413	1 890 031	1 889 235	100,0	97,6	1 890 031	1 889 235	100,0
Pomoc społeczna	2 780 905	1 152 668	1 136 207	98,6	40,9	1 137 451	1 121 510	98,6
Administracja publiczna	451 553	507 780	497 435	98,0	110,2	507 731	497 386	98,0
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	554 212	335 849	333 578	99,3	60,2	335 849	333 578	99,3
Obrona narodowa	854	295 929	240 190	81,2	*	73 646	58 086	78,9
Oświata i wychowanie	291 051	212 620	206 839	97,3	71,1	212 620	206 839	97,3
Transport i łączność	19 723	18 406	18 362	99,8	93,1	18 406	18 362	99,8

* wzrost powyżej 1000%

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

Dotacje na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami w 2025 r., w porównaniu do 2024 r., były niższe o 0,6%.

Z ogólnej kwoty omawianych dotacji, przekazano:

- na zadania bieżące 17 880 041 tys. zł, co stanowiło 98,9% ogółu tych dotacji,
- na zadania inwestycyjne 196 870 tys. zł, co stanowiło 1,1% ogółu tych dotacji.

W strukturze działowej dotacji na finansowanie zadań bieżących zleconych z zakresu administracji rządowej dominowały dotacje w takich działach, jak: Rodzina, Rolnictwo

i łowiectwo, Pomoc społeczna, Administracja publiczna oraz Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa.

Udział dotacji celowych na realizowane przez gminy zadania z zakresu administracji rządowej w poszczególnych działach w 2025 r., w podziale na zadania bieżące i inwestycyjne oraz strukturę dotacji przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Struktura			Udział dotacji celowych		
	Ogółem	z tego na zadania:		Ogółem	z tego na zadania:	
		Bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
	%%			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem, z tego:	100,0	100,0	100,0	100,0	98,9	1,1
Rodzina	76,0	76,9	0,0	100,0	100,0	0,0
Rolnictwo i łowiectwo	10,5	10,6	0,0	100,0	100,0	0,0
Pomoc społeczna	6,3	6,3	7,5	100,0	98,7	1,3
Administracja publiczna	2,8	2,8	0,0	100,0	100,0	0,0
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	1,8	1,9	0,0	100,0	100,0	0,0
Obrona narodowa	1,3	0,3	92,5	100,0	24,2	75,8
Oświata i wychowanie	1,1	1,2	0,0	100,0	100,0	0,0
Transport i łączność	0,1	0,1	0,0	100,0	100,0	0,0
Pozostałe działy	0,1	0,1	0,0	100,0	100,0	0,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2025 r. (Min. Fin.)

W dziale Rodzina – 98,1% dotacji na zadania bieżące zlecone gminom przeznaczono na wypłatę świadczenia rodzinnego, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego.

W dziale Rolnictwo i łowiectwo całą kwotę dotacji na zadania bieżące przekazano gminom w rozdziale Pozostała działalność z przeznaczeniem głównie na zwrot części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej przez producentów rolnych oraz pokrycie kosztów postępowania poniesionych przez gminy w sprawie jego zwrotu.

W dziale Pomoc społeczna – 63,9% dotacji na zadania bieżące zlecone gminom przeznaczono na ośrodki wsparcia, 16,4% na usuwanie skutków klęsk żywiołowych a 13,7% na usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze.

W dziale Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa dotacje na zadania bieżące w 97,2% przeznaczone były na wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

W dziale Administracja publiczna omawiane dotacje były przeznaczone prawie w całości na zadania realizowane przez urzędy stanu cywilnego, tj. prowadzenie ewidencji ludności, wydawanie dowodów osobistych, a także na realizację zadań związanych z prowadzeniem ewidencji działalności gospodarczej.

W ramach ogólnej kwoty dotacji przekazanych gminom na inwestycje związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, 92,5% środków przeznaczono na dofinansowanie zadań inwestycyjnych w dziale Obrona narodowa.

Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych

W 2025 r. dochody gmin z tytułu dotacji celowych z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych zostały zrealizowane w wysokości 6 238 727 tys. zł, tj. na poziomie o 5,4% niższym niż w 2024 r.

Wysokość dotacji celowych przekazanych z budżetu państwa na zadania własne gmin, według wybranych ważniejszych działów, przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4 : 3)	Dynamika (4 : 2)	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (8 : 7)
	(w tys. zł)			%%		(w tys. zł)		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem, w tym:	6 591 775	6 757 083	6 238 727	92,3	94,6	4 499 096	4 263 286	94,8
Pomoc społeczna	2 364 214	3 185 611	3 103 380	97,4	131,3	3 162 522	3 084 663	97,5
Obrona narodowa	598	1 550 249	1 287 360	83,0	*	355 165	290 750	81,9
Różne rozliczenia	335 716	374 747	375 795	100,3	111,9	263 712	264 383	100,3
Transport i łączność	175 389	382 650	340 085	88,9	193,9	130 045	108 262	83,2
Kultura fizyczna	254 942	306 880	294 634	96,0	115,6	2 676	1 276	47,7

*wzrost powyżej 1000%

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

Udział dotacji celowych bieżących i inwestycyjnych w dotacjach na zadania własne realizowane przez gminy w 2025 r. oraz strukturę tych dotacji przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Struktura			Udział		
	Ogółem	z tego:		Ogółem	z tego:	
		bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem, z tego:	100,0	100,0	100,0	100,0	68,3	31,7
Pomoc społeczna	49,7	72,4	0,9	100,0	99,4	0,6
Obrona narodowa	20,6	6,8	50,5	100,0	22,6	77,4
Różne rozliczenia	6,0	6,2	5,6	100,0	70,4	29,6
Transport i łączność	5,5	2,5	11,7	100,0	31,8	68,2
Kultura fizyczna	4,7	0,0	14,9	100,0	0,4	99,6
Pozostałe działy	13,4	12,1	16,4	100,0	61,4	38,6

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2025 r. (Min. Fin.)

W 2025 r. największą część dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie bieżących zadań własnych gminy otrzymały na zadania realizowane w działach: Pomoc społeczna (72,4%), Obrona narodowa (6,8%) oraz Różne rozliczenia (6,2%). Łącznie, na dofinansowanie zadań własnych realizowanych w ramach tych działów, przeznaczono 85,4% dotacji na bieżące zadania własne gmin.

Dotacje w dziale Pomoc społeczna przekazane na zadania bieżące w 93,2% przeznaczone były m. in. na wypłatę zasiłków stałych, prowadzenie działalności ośrodków pomocy społecznej, na wypłatę zasiłków okresowych, celowych i pomoc w naturze oraz opłacenie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe, także na pomoc w zakresie dożywiania.

Przekazane z budżetu państwa dotacje w wysokości 264 383 tys. zł na własne zadania bieżące w dziale Różne rozliczenia, dotyczyły w głównej mierze zwrotu części wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego oraz dotacji dla gmin uzdrowiskowych.

W 2025 r. dotacje celowe z budżetu państwa na własne zadania inwestycyjne przekazano gminom w wysokości 1 975 441 tys. zł, tj. o 175,4% więcej niż w 2024 r.

W 2025 r. największą część dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie inwestycyjnych zadań własnych gminy otrzymały na zadania realizowane w działach: Obrona narodowa (50,5%) Kultura fizyczna (14,9%) głównie z przeznaczeniem na obiekty sportowe, Transport i łączność (11,7%) - głównie na gminne drogi publiczne i usuwanie skutków klęsk żywiołowych.

Łącznie w roku 2025 na dofinansowanie zadań własnych realizowanych w ramach tych działów, przeznaczono 77,1% dotacji na inwestycyjne zadania własne gmin.

Dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich

W 2025 r. dochody gmin z tytułu dotacji celowych przekazywanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich zostały zrealizowane w wysokości 7 353 365 tys. zł, w tym dotacje na zadania bieżące zostały zrealizowane w wysokości 1 541 182 tys. zł, a na zadania inwestycyjne w wysokości 5 812 183 tys. zł. Dotacje na zadania bieżące stanowiły 21,0%, a na zadania inwestycyjne 79,0% otrzymanych środków.

Dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich w 2025 r., w porównaniu do 2024 r. zwiększyły się o 71,8%.

Wysokość dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich na zadania własne, według ważniejszych działów, przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4 : 3)	Dynamika (4 : 2)	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (8 : 7)
	w tys. zł			%%		w tys. zł		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem, w tym:	4 281 021	9 246 600	7 353 365	79,5	171,8	1 782 589	1 541 182	86,5
Rolnictwo i łowiectwo	424 614	1 618 279	1 494 512	92,4	352,0	6 661	4 941	74,2
Różne rozliczenia	190 504	1 331 844	944 440	70,9	495,8	63 543	38 410	60,4
Oświata i wychowanie	650 835	1 119 224	878 279	78,5	134,9	640 399	569 102	88,9
Transport i łączność	566 385	938 050	808 481	86,2	142,7	8 182	6 346	77,6
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	693 148	1 212 676	787 978	65,0	113,7	82 557	45 280	54,8
Administracja publiczna	602 826	660 512	555 243	84,1	92,1	153 721	132 111	85,9
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	154 266	448 275	395 612	88,3	256,4	17 463	13 168	75,4
Pomoc społeczna	129 608	344 651	324 136	94,0	250,1	297 801	282 174	94,8
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	128 626	337 956	291 512	86,3	226,6	302 908	266 432	88,0
Rodzina	97 266	310 769	273 539	88,0	281,2	123 493	113 086	91,6

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

Z ogólnej kwoty tych dotacji, przekazane środki dotyczyły przede wszystkim realizacji zadań w następujących działach:

- Rolnictwo i łowiectwo (20,3%),
- Różne rozliczenia (12,8%)
- Oświata i wychowanie (11,9%),
- Transport i łączność (11,0%),
- Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (10,7%),
- Administracja publiczna (7,6%),
- Bezpieczeństwo publiczne (5,4%).

Łącznie, na realizację zadań w wyżej wymienionych działach, gminy otrzymały 5 864 545 tys. zł, tj. 79,7% wszystkich dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich.

Pozostałe dotacje celowe

Dochodami gmin są również:

- dotacje z budżetu państwa na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
- dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego,
- dotacje celowe na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie zadań własnych,
- dotacje otrzymane z funduszy celowych,
- dotacje na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych obiektów zabytkowych oraz prac remontowych i konserwatorskich przy zabytkach,

a ponadto środki pochodzące z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 (obejmujące środki Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych oraz Rządowego Programu Odbudowy Zabytków), a także środki otrzymane z Funduszu Pomocy.

W 2025 r. udział tych dotacji w zrealizowanych przez gminy dochodach ogółem wynosił 9,5%, w tym środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 – 7,8%. Ogólna kwota otrzymanych przez gminy dotacji, o których mowa powyżej, wyniosła 20 978 181 tys. zł, w tym 17 185 629 tys. zł pochodzących z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

W 2025 r. na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej gminom zostały przekazane dotacje w wysokości 46 516 tys. zł. Porozumienia z organami administracji rządowej dotyczyły głównie zadań zaliczanych do działów: Działalność usługowa (29,0%), Oświata i wychowanie (17,3%), Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa (14,5%), Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (8,8%) oraz Kultura fizyczna (5,7%).

Na zadania realizowane na podstawie porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego zostały przeznaczone dotacje w wysokości 832 322 tys. zł. Zawierane między jednostkami samorządu terytorialnego porozumienia, dotyczyły w szczególności realizacji zadań z zakresu działań: Transport i łączność (47,8%), Oświata i wychowanie (15,2%), Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (11,4%) i Rolnictwo i łowiectwo (9,4%).

Na zadania własne gminy otrzymały pomoc finansową z innych jednostek samorządu terytorialnego w wysokości 962 886 tys. zł. Dotacje przekazane w ramach pomocy finansowej były wydatkowane przede wszystkim na realizację zadań w następujących działach: Transport i łączność (34,2%), Kultura fizyczna (10,9%), Oświata i wychowanie (10,2%), Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (10,1%), Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (10,0%), Rolnictwo i łowiectwo (8,2%) oraz Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa (7,8%).

Z państwowych funduszy celowych zostały przekazane do gmin dotacje na zadania własne w wysokości 616 194 tys. zł. Z powyższej kwoty 43 901 tys. zł przeznaczone było na zadania bieżące, zaś pozostała kwota dotacji w wysokości 572 293 tys. zł przeznaczona była na zadania inwestycyjne. W dotacjach otrzymanych przez gminy z funduszy celowych, największy udział miały dotacje w działach: Kultura fizyczna (45,7%), Gospodarka mieszkaniowa (19,4%) Oświata i wychowanie (15,8%), Transport i łączność (5,8%), oraz Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (3,2%).

W 2025 r. w dochodach budżetowych gmin ujęto również środki pochodzące z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 (Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych oraz Rządowego Programu Odbudowy Zabytków), w wysokości 17 185 629 tys. zł, z tego:

- na zadania bieżące – 65 257 tys. zł (0,4%),
- na zadania inwestycyjne – 17 120 372 tys. zł (99,6%).

Z uwagi na ujmowanie znacznej części w/w środków w budżetach gmin w dziale Różne rozliczenia nie jest możliwe wskazanie kierunków ich wydatkowania.

W 2025 roku gminy otrzymały również dotacje na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych obiektów zabytkowych oraz prac remontowych i konserwatorskich przy zabytkach w wysokości 13 030 tys. zł, z czego kwota 11 178 tys. zł (85,8%) przeznaczona była na zadania inwestycyjne.

W 2025 r. w dochodach gmin ujęto również środki pochodzące z Funduszu Pomocy oraz inne środki na finansowanie lub dofinansowanie zadań w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy w kwocie 1 321 604 tys. zł.

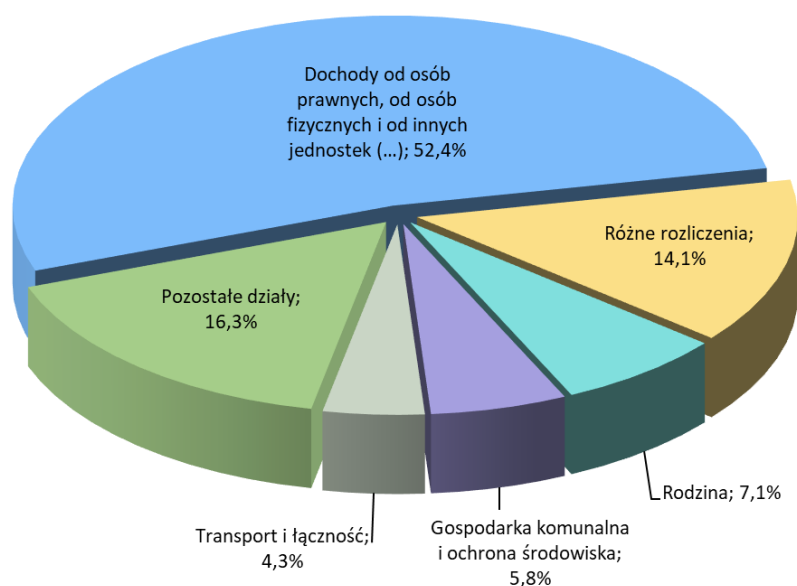
Dochody gmin według działów

W strukturze dochodów ogółem gmin w 2025 r. najistotniejszą pozycję zajmowały dochody w następujących działach:

- Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek, nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem 52,4%,
- Różne rozliczenia 14,1%,
- Rodzina 7,1%,
- Gospodarka komunalna i ochrona środowiska 5,8%,
- Transport i łączność 4,3%.

W strukturze dochodów ogółem gmin dochody w ww. działach stanowiły łącznie 83,7%.

**STRUKTURA DOCHODÓW GMIN WG DZIAŁÓW
W 2025 r.**

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2025 r. (Min. Fin.)

Wykonanie dochodów gmin według ważniejszych działów prezentuje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	7
DOCHODY OGÓŁEM	201 841 693	224 722 717	219 943 782	97,9	109,0
w tym:					
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	66 626 225	114 767 894	115 346 871	100,5	173,1

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	7
Różne rozliczenia	60 672 462	31 345 341	31 028 076	99,0	51,1
Rodzina	14 605 665	15 894 738	15 652 985	98,5	107,2
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	11 631 636	14 100 335	12 736 510	90,3	109,5
Transport i łączność	12 071 603	10 075 681	9 381 223	93,1	77,7

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem zostały wykonane w 100,5% planu. W 2025 r., w porównaniu do 2024 r., dochody ogółem w tym dziale wzrosły o 73,1%.

W dziale tym ujmowane są m.in. wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych (69,0% dochodów zrealizowanych w tym dziale) oraz wpływy z podatku od nieruchomości (20,6% dochodów).

Jednocześnie w 2025 r. dochody w dziale Różne rozliczenia zmniejszyły się o 48,9% w porównaniu do 2024 r. W dziale tym ujmowane są m.in. subwencje ogólne z budżetu państwa (72,4% dochodów zrealizowanych w tym dziale). Tak znaczna zmiana w strukturze dochodów w powyższych działach wynika ze zmiany systemu finansowania jednostek samorządu terytorialnego wprowadzonej w 2025 roku.

W 2025 r. dochody w dziale Różne rozliczenia zostały wykonane w 99,0% planu.

W dziale Rodzina ujmowane są m.in. dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie ustawami (87,6% dochodów zrealizowanych w tym dziale). W 2025 r., w porównaniu do 2024 r., dochody ogółem w tym dziale wzrosły o 7,2%. W 2025 r. dochody w dziale Rodzina zostały wykonane w 98,5% planu.

Szczegółowe dane dotyczące dochodów gmin według działów przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

Dochody w przeliczeniu na 1 mieszkańca

Dochody w przeliczeniu na 1 mieszkańca, według głównych grup dochodów przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	2024		2025	
	Gminy ogółem	w tym: Gminy wiejskie	Gminy ogółem	w tym: Gminy wiejskie
	w zł			
1	2	3	4	5
Dochody ogółem z tego:	7 969,01	8 238,13	8 714,70	9 134,84
Dochody własne	3 643,16	3 292,00	5 649,51	5 218,22
Dotacje ogółem	2 156,02	2 458,29	2 086,01	2 422,11
Subwencja ogólna	2 169,84	2 487,83	979,18	1 494,52

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

Dochody ogółem w gminach w 2025 roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 8 714,70 zł i były wyższe o 9,4% niż dochody ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca wykonane w 2024 r.

Dochody ogółem w gminach wiejskich w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 9 134,84 zł i były wyższe o 4,8% niż dochody ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca dla wszystkich gmin w kraju.

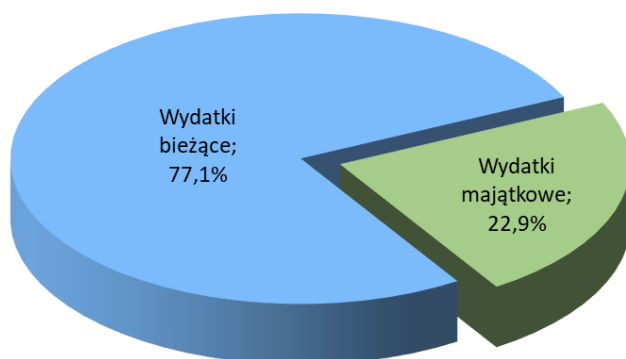
Dochody ogółem gminy o najwyższych dochodach w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 35 349,10 zł, a dochody w gminie o najniższych dochodach w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 5 966,70 zł.

Zestawienie dochodów na 1 mieszkańca w gminach, według województw, zaprezentowano w tablicach załączonych do sprawozdania.

Wydatki gmin

Wydatki ogółem gmin w 2025 r. zostały zrealizowane w wysokości 217 469 238 tys. zł, w tym wydatki majątkowe w wysokości 49 775 184 tys. zł.

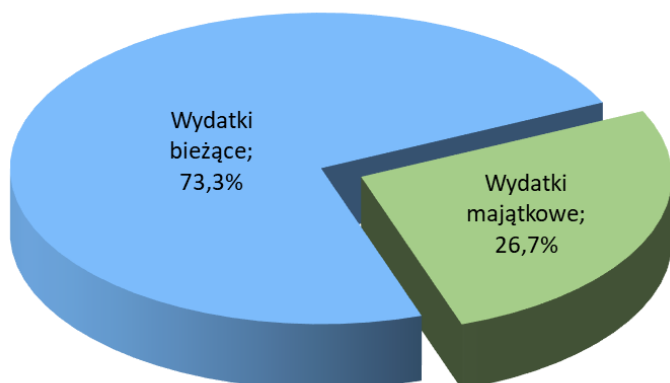
**STRUKTURA WYDATKÓW OGÓŁEM GMIN
W 2025 R.**

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2025 r. (Min. Fin.)

Wydatki bieżące gmin w 2025 r. stanowiły 77,1% wydatków ogółem tych jednostek, natomiast w gminach wiejskich 73,3%.

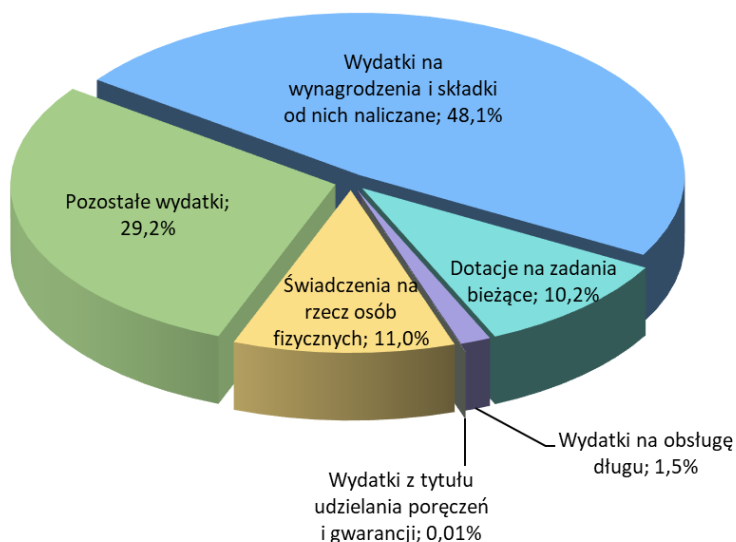
STRUKTURA WYDATKÓW OGÓŁEM GMIN WIEJSKICH W 2025 R.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2025 r. (Min. Fin.)

Wydatki majątkowe w strukturze wydatków gmin wiejskich były wyższe o 3,8 punktu procentowego od wydatków majątkowych w strukturze wydatków gmin ogółem.

STRUKTURA WYDATKÓW BIEŻĄCYCH GMIN W 2025 R.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2025 r. (Min. Fin.)

W 2025 r., w porównaniu do 2024 r., w strukturze wydatków bieżących gmin, udział wydatków na wynagrodzenia i składki od nich naliczane zwiększył się o 1,6 punktu procentowego, natomiast udział świadczeń na rzecz osób fizycznych zmniejszył się o 1,6 punktu procentowego, a udział pozostałych wydatków zmniejszył się o 0,3 punktu procentowego.

Wydatki według ważniejszych rodzajów wydatków

Wydatki gmin ogółem oraz gmin wiejskich przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
GMINY OGÓŁEM					
Wydatki ogółem, z tego:	203 750 814	238 683 811	217 469 238	91,1	106,7
wydatki majątkowe	47 480 918	59 055 203	49 775 184	84,3	104,8
wydatki bieżące	156 269 895	179 628 608	167 694 054	93,4	107,3
w tym:					
GMINY WIEJSKIE					
Wydatki ogółem, z tego:	88 091 798	102 914 996	93 003 733	90,4	105,6
wydatki majątkowe	24 243 369	29 111 247	24 837 381	85,3	102,5
wydatki bieżące	63 848 429	73 803 749	68 166 352	92,4	106,8

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

Wydatki ogółem gmin w 2025 r. zostały zrealizowane w wysokości 217 469 238 tys. zł i były o 6,7% wyższe, niż wydatki zrealizowane w 2024 r.

Wykonane w 2025 r. wydatki bieżące gmin były o 7,3% wyższe, niż wydatki bieżące zrealizowane w 2024 r.

Wydatki ogółem gmin wiejskich w 2025 r. zostały zrealizowane w wysokości 93 003 733 tys. zł i były o 5,6% wyższe, niż wydatki zrealizowane w 2024 r.

Wykonanie wydatków bieżących gmin wiejskich zwiększyło się o 6,8% w stosunku do wykonania tych wydatków w roku 2024.

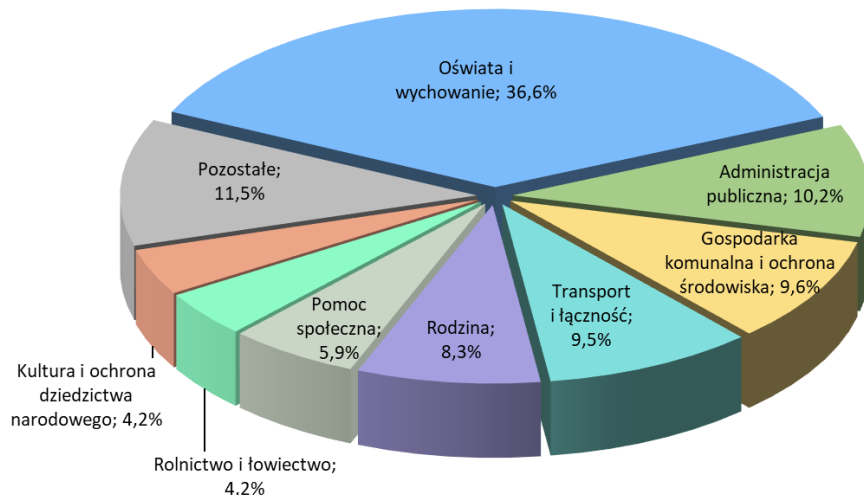
Wydatki gmin według głównych kierunków ich rozdysponowania

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Wydatki ogółem, z tego:	203 750 814	238 683 811	217 469 238	91,1	100,0	106,7
Wydatki majątkowe, w tym:	47 480 918	59 055 203	49 775 184	84,3	22,9	104,8
wydatki na inwestycje	45 861 419	57 019 026	47 858 930	83,9	22,0	104,4
Wydatki bieżące, z tego:	156 269 895	179 628 608	167 694 054	93,4	77,1	107,3
wydatki na wynagrodzenia i składki od nich naliczane	72 663 393	84 156 276	80 736 950	95,9	37,1	111,1
pozostałe wydatki	46 021 655	56 030 275	48 889 009	87,3	22,5	106,2
świadczenia na rzecz osób fizycznych	19 763 497	18 945 103	18 489 651	97,6	8,5	93,6
dotacje na zadania bieżące	15 266 371	17 636 385	17 032 492	96,6	7,8	111,6
wydatki na obsługę długu	2 553 524	2 792 540	2 544 358	91,1	1,2	99,6
wydatki z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji	1 456	68 030	1 594	2,3	0,0	109,5

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

Wydatki według działów

STRUKTURA WYDATKÓW GMIN WG DZIAŁÓW W 2025 r.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2025 r. (Min. Fin.)

W strukturze działowej wydatków gmin przeważały wydatki w działach:

Oświata i wychowanie – 36,6%, Administracja publiczna – 10,2%, Gospodarka komunalna i ochrona środowiska – 9,6%, Transport i łączność – 9,5%, Rodzina - 8,3%, Pomoc społeczna – 5,9%, Rolnictwo i łowiectwo - 4,2%, Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego - 4,2%.

Wydatki w ww. działach stanowiły razem 88,5% wydatków ogółem.

Wykonanie i dynamika wydatków gmin według ważniejszych działów

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
WYDATKI OGÓŁEM, w tym:	203 750 814	238 683 811	217 469 238	91,1	106,7
Oświata i wychowanie	72 497 254	83 928 051	79 583 592	94,8	109,8
Administracja publiczna	19 584 024	24 126 257	22 124 532	91,7	113
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	19 293 150	24 176 755	20 935 207	86,6	108,5
Transport i łączność	24 806 044	23 416 221	20 591 275	87,9	83
Rodzina	16 643 679	18 760 528	18 086 687	96,4	108,7
Pomoc społeczna	12 733 454	13 701 328	12 754 729	93,1	100,2
Rolnictwo i łowiectwo	8 102 002	10 300 549	9 118 227	88,5	112,5
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	8 095 971	9 861 970	9 104 565	92,3	112,5

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

W 2025 r. największą kwotę wydatków budżetowych gminy zrealizowały w dziale Oświata i wychowanie, przy czym 39,9% tej kwoty przeznaczono na wydatki na wynagrodzenia osobowe nauczycieli oraz 11,4% na wynagrodzenia osobowe pozostałych pracowników. W stosunku do roku poprzedniego wydatki ogółem w tym dziale wzrosły o 9,8%. Wydatki w tym dziale wykonano w 94,8% planu.

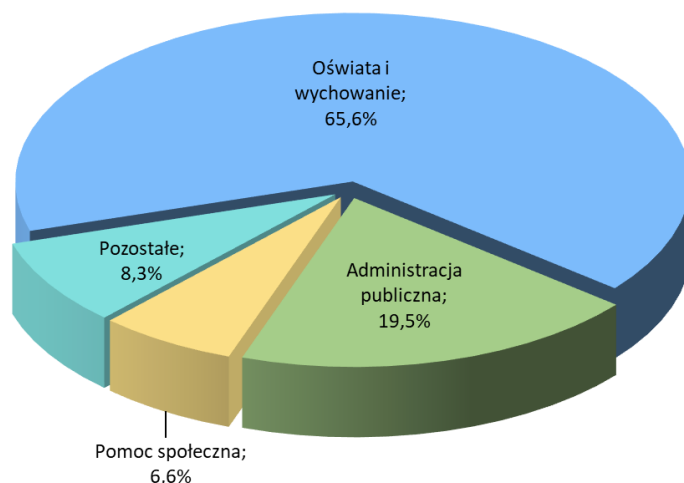
W dziale Administracja publiczna wydatki ogółem w 2025 r. wyniosły 22 124 532 tys. zł, przy czym 54,9% tej kwoty przeznaczono na wynagrodzenia osobowe pracowników oraz 9,5% na składki na ubezpieczenia społeczne. W stosunku do roku poprzedniego wydatki ogółem w tym dziale wzrosły o 13,0%. Wydatki w tym dziale wykonano w 91,7% planu.

W dziale Gospodarka komunalna i ochrona środowiska wydatki zostały zrealizowane w 86,6% planu. Były to w 52,5% wydatki na zakup usług pozostałych oraz w 13,4% wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych. W 2025 r., w porównaniu do 2024 r., wydatki ogółem w tym dziale wzrosły o 8,5%.

Szczegółowe dane dotyczące wydatków gmin w 2025 roku według działów zamieszczono w tablicach załączonych do sprawozdania.

Wydatki na wynagrodzenia i składki od nich naliczane według działów

STRUKTURA WYDATKÓW NA WYNAGRODZENIA I SKŁADKI OD NICH NALICZANE W GMINACH WG DZIAŁÓW W 2025 R.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2025 r. (Min. Fin.)

W 2025 r. wydatki gmin na wynagrodzenia i składki od nich naliczane w trzech działach, tj. Oświata i wychowanie, Administracja publiczna oraz Pomoc społeczna, stanowiły 91,7% ogółu wydatków na wynagrodzenia i składki od nich naliczane.

Gminy wykonały wydatki na wynagrodzenia i składki od nich naliczane w wysokości 80 736 950 tys. zł.

Wykonanie wydatków na wynagrodzenia i składki od nich naliczane gmin według ważniejszych działów:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem, w tym:	72 663 393	84 156 276	80 736 950	95,9	111,1
Oświata i wychowanie	47 905 389	54 802 331	52 994 705	96,7	110,6
Administracja publiczna	14 315 721	16 575 726	15 726 112	94,9	109,9
Pomoc społeczna	4 533 743	5 663 712	5 353 559	94,5	118,1

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

W 2025 r. 65,6% wydatków na wynagrodzenia i składki od nich naliczane gmin stanowiły wydatki w dziale Oświata i wychowanie.

Wydatki na wynagrodzenia i składki od nich naliczane w dziale Administracja publiczna stanowiły 19,5% wydatków gmin na wynagrodzenia i składki od nich naliczane.

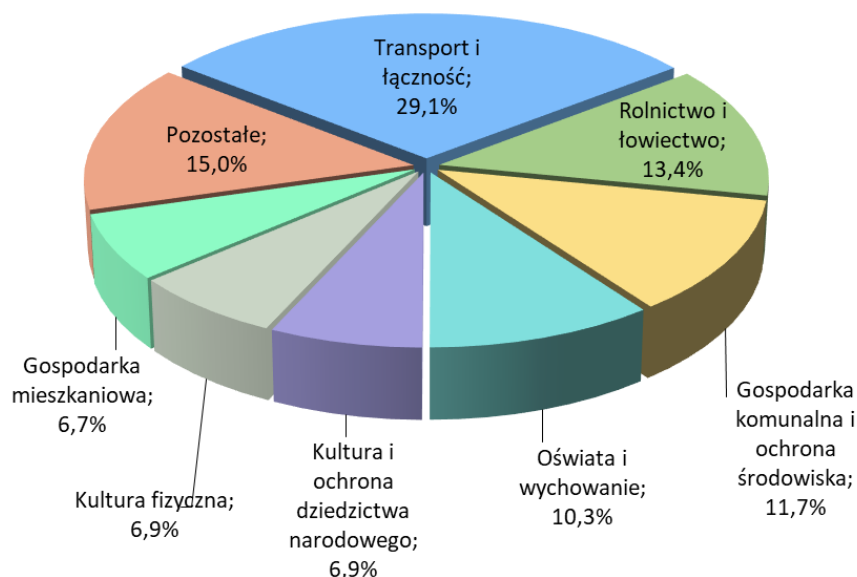
Szczegółowe dane dotyczące wydatków na wynagrodzenia i składki od nich naliczane w poszczególnych działach w 2025 roku zamieszczono w tablicach załączonych do sprawozdania.

Wydatki majątkowe według działów

Przeważająca część środków budżetowych przeznaczonych w gminach na wydatki majątkowe dotyczyła działów Transport i łączność (29,1%), Rolnictwo i łowiectwo (13,4%), Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (11,7%), Oświata i wychowanie (10,3%), Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (6,9%), Kultura fizyczna (6,9%) i Gospodarka mieszkaniowa (6,7%).

Wydatki majątkowe w tych działach stanowiły 85,0% wydatków majątkowych ogółem gmin.

**STRUKTURA WYDATKÓW MAJĄTKOWYCH W GMINACH
WG DZIAŁÓW W 2025 R.**

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2025 r. (Min. Fin.)

Wykonanie i dynamika wydatków majątkowych gmin według ważniejszych działów:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem, w tym:	47 480 918	59 055 203	49 775 184	84,3	104,8
Transport i łączność	18 535 128	16 618 475	14 475 013	87,1	78,1
Rolnictwo i łowiectwo	5 618 847	7 728 067	6 654 754	86,1	118,4
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	5 261 768	7 592 944	5 846 732	77,0	111,1
Oświata i wychowanie	4 806 189	5 898 500	5 103 619	86,5	106,2
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	3 080 222	4 008 015	3 442 981	85,9	111,8
Kultura fizyczna	3 373 078	4 007 952	3 449 601	86,1	102,3
Gospodarka mieszkaniowa	2 756 722	4 037 040	3 338 611	82,7	121,1

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

W 2025 r. gminy zrealizowały wydatki majątkowe w wysokości 49 775 184 tys. zł.

Wśród wyżej wymienionych ważniejszych działów realizacja planu wydatków majątkowych kształtowała się na poziomie od 77,0% w dziale Gospodarka komunalna i ochrona środowiska do 87,1% w dziale Transport i łączność.

Najwyższa dynamika wydatków majątkowych wśród wyżej wymienionych ważniejszych działów wystąpiła w dziale Gospodarka mieszkaniowa (121,1%) oraz w dziale Rolnictwo i łowiectwo (118,4%).

Zestawienie wydatków majątkowych i inwestycyjnych gmin według województw przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

Wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca

Wydatki ogółem zrealizowane w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminach, według głównych kierunków ich rozdysponowania prezentuje tabela poniżej

Wyszczególnienie	Wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)			
	2024		2025	
	Gminy ogółem	w tym: gminy wiejskie	Gminy ogółem	w tym: gminy wiejskie
1	2	3	4	5
Wydatki ogółem, z tego:	8 044,39	8 311,70	8 616,65	8 960,90
Wydatki majątkowe	1 874,62	2 287,43	1 972,21	2 393,08
Wydatki bieżące	6 169,77	6 024,27	6 644,44	6 567,82

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

Stan ludności według GUS na 31 grudnia 2024 r.

Wydatki ogółem, w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminach w 2025 r. wyniosły 8 616,65 zł i były o 7,1% wyższe niż w 2024 r.

W 2025 r. wydatki bieżące gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca były, w porównaniu z rokiem poprzednim, wyższe o 7,7%, natomiast wydatki majątkowe w przeliczeniu na 1 mieszkańca wzrosły o 5,2%.

W 2025 r. najwyższe wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminie wyniosły 35 142,70 zł, a najniższe 5 472,90 zł.

Zestawienie wydatków na 1 mieszkańca w 2025 r. w gminach, w układzie wojewódzkim, zaprezentowano w tablicach załączonych do sprawozdania.

Wynik budżetów gmin

W 2025 r. budżety gmin zamknęły się zbiorczo nadwyżką w wysokości 2 474 543 tys. zł, przy planowanym deficycie w kwocie 13 961 095 tys. zł.

Wynik gmin w latach 2024-2025 przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wynik gmin		
	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025
	tys. zł		
1	2	3	4
Gminy ogółem,	-1 909 121	-13 961 095	2 474 543
w tym: Gminy wiejskie	-779 782	-5 942 838	1 805 354

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

Nadwyżkę budżetową wypracowało 1 452 gminy, tj. 60,2% ogólnej liczby gmin. W gminach wiejskich nadwyżkę budżetową wypracowało 921 jednostek, tj. 63,1% gmin wiejskich.

Liczbę gmin, z uwzględnieniem zrealizowanego przez nie wyniku w 2025 r., przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Gminy	
	Ogółem	w tym: wiejskie
	w zł	
1	2	3
Gminy ogółem	2 413	1 459
Gminy z nadwyżką budżetową	1 452	921
Gminy z deficytem budżetowym	961	538
Udział gmin deficytowych w ogólnej liczbie gmin dla danej kategorii gmin (w %)	39,8	36,9

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2025 r. (Min. Fin.)

Deficyt wystąpił w 961 gminach, tj. 39,8% ogólnej liczby gmin. W gminach wiejskich deficyt wystąpił w 538 jednostkach, tj. 36,9% gmin wiejskich.

Liczbę gmin, według relacji wyniku do ich dochodów w 2025 r., przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Relacja wyniku do dochodów gmin					
	Razem	poniżej 5%	5%-10%	10%-15%	15%-20%	powyżej 20%
Gminy z nadwyżką budżetową	1 452	883	421	105	30	13
Gminy z deficytem budżetowym	961	643	223	68	13	14

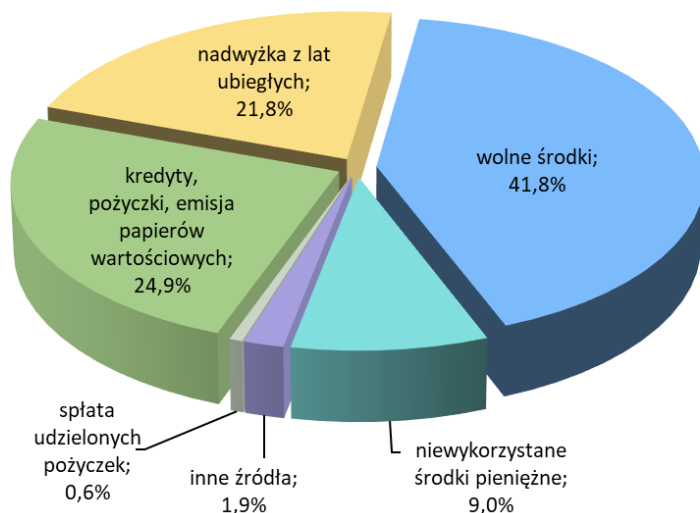
Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2025 r. (Min. Fin.)

Wśród gmin, które wypracowały nadwyżkę w 2025 r., najliczniejszą grupę stanowiły gminy o relacji wyniku do dochodów poniżej 5%. Wśród gmin, których budżety zamknęły się deficytem, najliczniejszą grupę stanowiły gminy o relacji deficytu do dochodów poniżej 5%.

Przychody i rozchody budżetów gmin

W 2025 r. gminy ogółem osiągnęły przychody w łącznej kwocie 29 895 444 tys. zł, natomiast rozchody w łącznej kwocie 6 996 102 tys. zł.

STRUKTURA PRZYCHODÓW GMIN W 2025 R.

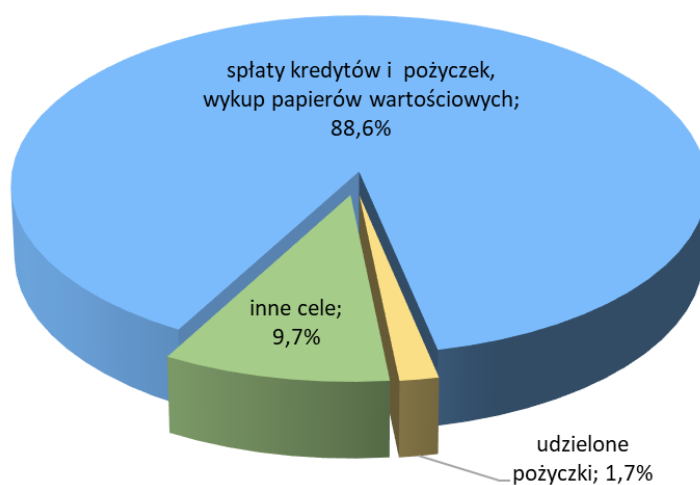

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetów gmin za 2025 r. (Min. Fin.)

W 2025 r. gminy wykazały największe przychody z tytułu wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych, co stanowiło 41,8% przychodów ogółem.

Przychody gmin z tytułu kredytów, pożyczek oraz emisji papierów wartościowych w 2025 roku stanowiły 24,9% przychodów ogółem.

STRUKTURA ROZCHODÓW GMIN W 2025 R.

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetów gmin za 2025 r. (Min. Fin.)

W rozchodach gmin największy udział miały spłaty kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych, które stanowiły 88,6% rozchodów ogółem.

W 2025 r. przychody gmin z tytułu kredytów i pożyczek oraz emisji papierów wartościowych wyniosły 7 453 545 tys. zł, natomiast rozchody z tytułu spłaty kredytów i pożyczek oraz wykupu papierów wartościowych wyniosły 6 198 389 tys. zł.

W 2025 r. gminy wiejskie osiągnęły przychody w łącznej kwocie 12 415 268 tys. zł.

W tej kwocie przychody z tytułu kredytów i pożyczek oraz emisji papierów wartościowych stanowiły 19,7%.

Gminy wiejskie wykonały rozchody w łącznej kwocie 2 774 393 tys. zł. W strukturze rozchodów gmin wiejskich, spłaty kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych stanowiły 89,2% rozchodów.

Zobowiązania według tytułów dłużnych gmin

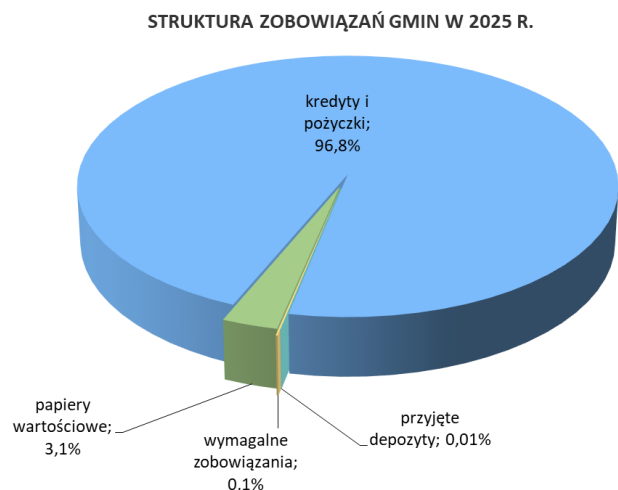
W 2025 r. zadłużenie ogółem gmin wyniosło 43 811 024 tys. zł.

Zobowiązania gmin ogółem, w tym gmin wiejskich przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	2024	2025	Dynamika (3:2)
	tys. zł		%
1	2	3	4
Gminy ogółem,	42 684 738	43 811 024	102,6
w tym: Gminy wiejskie	15 362 332	15 200 424	98,9

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

W 2025 r., w porównaniu do 2024 r., zadłużenie ogółem gmin było wyższe o 2,6%, a gmin wiejskich było niższe o 1,1%. W 2025 r. w strukturze zadłużenia gmin największy udział (96,8%) stanowiły zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2025 r. (Min. Fin.)

Zobowiązania gmin według tytułów dłużnych przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	2024	2025	Dynamika (3:2)
	tys. zł		%%
1	2	3	4
Zobowiązania według tytułów dłużnych, z tego:	42 684 738	43 811 024	102,6
Papiery wartościowe	968 969	1 337 319	138,0
w tym: długoterminowe	968 969	1 336 669	137,9
Kredyty i pożyczki	41 655 199	42 429 782	101,9
w tym: długoterminowe	41 443 861	42 327 236	102,1
Przyjęte depozyty	1 500	1 500	100,0
Wymagalne zobowiązania	59 070	42 422	71,8
w tym z tytułu: dostaw towarów i usług	35 733	21 773	60,9

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów gmin za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

Kwota kredytów i pożyczek, które stanowią najistotniejszą pozycję w strukturze zadłużenia, zwiększyła się o 1,9% w stosunku do roku 2024.

W 2025 r. zadłużenie wystąpiło w 2 208 gminach, a udział zadłużenia gmin w dochodach ogółem gmin wynosił 19,9%.

Udział zobowiązań ogółem po wyłączeniu zobowiązań związanych z realizacją programów i projektów z udziałem środków unijnych w dochodach ogółem gmin w 2025 r. wynosił 19,2%.

Zadłużenie po wyłączeniu zobowiązań związanych z realizacją programów i projektów z udziałem środków unijnych wystąpiło w 2 187 gminach, tj. 90,6% gmin.

Liczbę gmin wg poziomu zadłużenia po odliczeniu zobowiązań na realizację programów i projektów z udziałem środków unijnych w relacji do wykonanych dochodów tych jednostek prezentuje poniższa tabela:

Lata	Liczba jednostek								
	ogółem	zadłużonych	poniżej 10%	10%-20%	20%-30%	30%-40%	40%-50%	50%-60%	powyżej 60%
2024	2 411	2 216	748	604	427	248	125	32	32
2025	2 413	2 187	794	600	407	229	90	42	25

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów gmin za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

Liczba gmin o zadłużeniu do 40% dochodów ogółem stanowiła 92,8% gmin zadłużonych.

Przychody i koszty gminnych samorządowych zakładów budżetowych

Zgodnie z art. 9 pkt 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych samorządowe zakłady budżetowe są zaliczone do sektora finansów publicznych.

Samorządowe zakłady budżetowe mogą realizować zadania własne jednostek samorządu terytorialnego w zakresie określonym w art.14 ww. ustawy.

W formie zakładów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego mogły realizować zadania własne w zakresie:

- gospodarki mieszkaniowej i gospodarowania lokalami użytkowymi,
- dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego,
- wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz,
- lokalnego transportu zbiorowego,
- targowisk i hal targowych,
- zieleni gminnej i zadrzewień,
- kultury fizycznej i sportu, w tym utrzymywania terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych,
- pomocy społecznej, reintegracji zawodowej i społecznej oraz rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych,
- utrzymywania różnych gatunków egzotycznych i krajowych zwierząt, w tym w szczególności prowadzenia hodowli zwierząt zagrożonych wyginięciem, w celu ich ochrony poza miejscem naturalnego występowania,
- cmentarzy.

Przychody i koszty gminnych samorządowych zakładów budżetowych przedstawiały się następująco:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Przychody	3 484 165	3 599 684	3 686 789	102,4	105,8
w tym: dotacje z budżetu	438 018	472 948	459 429	97,1	104,9
Koszty	3 438 806	3 556 992	3 601 447	101,2	104,7
Podatek dochodowy od osób prawnych	9 815	7 527	14 251	189,3	145,2
Wpłaty do budżetu gmin	36 018	5 134	37 468	729,8	104,0

Źródło: Sprawozdania roczne gmin z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

Przychody gminnych samorządowych zakładów budżetowych w 2025 r. wyniosły 3 686 789 tys. zł, w tym dotacje z budżetu wyniosły 459 429 tys. zł.

Plan przychodów został zrealizowany w 102,4%, a dotacji w 97,1%.

Koszty gminnych zakładów budżetowych wyniosły 3 601 447 tys. zł, a wpłaty do budżetu gmin wyniosły 37 468 tys. zł przy zaplanowanej kwocie wpłat 5 134 tys. zł.

W 2025 r., koszty gminnych zakładów budżetowych w relacji do 2024 r. były wyższe o 4,7%. W stosunku do 2024 r. wpłaty gminnych zakładów budżetowych do budżetów gmin zwiększyły się o 4,0%.

Dane ze sprawozdań rocznych gmin za 2025 r. z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych wskazują, że w gminach, w formie samorządowego zakładu budżetowego realizowano głównie zadania z zakresu Gospodarki komunalnej i ochrony środowiska (34,2% przychodów ogółem), Wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz i wodę (16,9% przychodów ogółem), Gospodarki mieszkaniowej (15,2% przychodów ogółem) oraz Kultury fizycznej (7,3% przychodów ogółem).

Przychody gminnych samorządowych zakładów budżetowych wg działów, prezentuje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem, w tym:	3 484 165	3 599 684	3 686 789	102,4	105,8
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 195 855	1 351 531	1 260 320	93,3	105,4
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	586 097	665 563	623 522	93,7	106,4
Gospodarka mieszkaniowa	526 222	611 777	559 259	91,4	106,3
Kultura fizyczna	276 098	289 670	268 606	92,7	97,3

Źródło: Sprawozdania roczne gmin z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

W strukturze kosztów ogółem samorządowych zakładów budżetowych największy udział zanotowano w działach: Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (42,9% kosztów ogółem), Gospodarka mieszkaniowa (14,7% kosztów ogółem), Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę (10,4% kosztów ogółem) oraz Kultura fizyczna (7,3% kosztów ogółem).

Koszty gminnych samorządowych zakładów budżetowych wg działów, prezentuje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem, w tym:	3 438 806	3 556 992	3 601 447	101,2	104,7
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 476 437	1 679 561	1 544 501	92,0	104,6
Gospodarka mieszkaniowa	508 545	589 042	530 273	90,0	104,3
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną i gaz	358 909	420 414	374 867	89,2	104,4
Kultura fizyczna	272 926	283 952	262 188	92,3	96,1

Źródło: Sprawozdania roczne gmin z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

Stan środków obrotowych gminnych samorządowych zakładów budżetowych zwiększył się z 34 132 tys. zł na początku roku do 71 194 tys. zł na koniec roku, tj. o 108,6%.

Wydzielony rachunek dochodów gminnych jednostek budżetowych

Zgodnie z art. 223 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych samorządowe jednostki budżetowe prowadzące działalność określoną w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe gromadzą na wydzielonym rachunku dochody określone w uchwale przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, pochodzące w szczególności:

- ze spadków, zapisów i darowizn w postaci pieniężnej na rzecz jednostki budżetowej,
- z odszkodowań i wpłat za utracone lub uszkodzone mienie będące w zarządzie albo użytkowaniu jednostki budżetowej,
- z działalności polegającej na świadczeniu usług w ramach kształcenia zawodowego w przypadku jednostek budżetowych prowadzących kształcenie zawodowe.

Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określa w szczególności:

- jednostki budżetowe, które gromadzą dochody,
- źródła, z których dochody są gromadzone na rachunku,
- przeznaczenie dochodów, z tym, że dochody wraz z odsetkami nie mogą być przeznaczone na finansowanie wynagrodzeń osobowych,
- sposób i tryb sporządzania planu finansowego dochodów i wydatków nimi finansowanych, dokonywania zmian w tym planie oraz ich zatwierdzania.

Wydatki z rachunku mogą być dokonywane do wysokości kwot zgromadzonych dochodów, w ramach planu finansowego. Środki finansowe pozostające na rachunku na dzień

31 grudnia roku budżetowego podlegają odprowadzeniu na rachunek budżetu jednostki samorządu terytorialnego w terminie do dnia 5 stycznia następnego roku.

W ramach wydzielonych rachunków dochodów, o których mowa w art. 223 ustawy o finansach publicznych, gminy zrealizowały w 2025 r. dochody w wysokości 633 329 tys. zł. W stosunku do planu dochody gmin zostały wykonane w 81,8%.

Dochody i wydatki na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, zawiera poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody	584 243	773 922	633 329	81,8	108,4
Wydatki	584 130	774 332	632 892	81,7	108,3
w tym: wpłaty do budżetu	8 930	5 626	9 350	166,2	104,7

Źródło: Sprawozdania roczne gmin z wykonania dochodów i wydatków na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

W 2025 r. zrealizowane wydatki z rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych wyniosły 632 892 tys. zł i były niższe o 18,3% w stosunku do wydatków planowanych na 2025 r. oraz wyższe o 8,3% w stosunku do wydatków wykonanych w 2024 r.

Na koniec 2025 r. stan środków pieniężnych na wydzielonych rachunkach dochodów zwiększył się z 2 616 tys. zł do kwoty 3 060 tys. zł, tj. o 17,0%.

III. Wykonanie budżetów powiatów

W 2025 r. powiaty zrealizowały dochody ogółem w wysokości 60 590 149 tys. zł, a wydatki w wysokości 58 747 803 tys. zł.

Budżety powiatów zamknęły się nadwyżką w wysokości 1 842 346 tys. zł, przy planowanym deficycie 2 611 163 tys. zł.

Zbiorcze dane dotyczące wykonania budżetów powiatów, zawiera poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody	55 596 896	61 041 361	60 590 149	99,3	109,0
Wydatki	54 925 539	63 652 524	58 747 803	92,3	107,0
Wynik	671 357	-2 611 163	1 842 346	-	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

Dochody powiatów

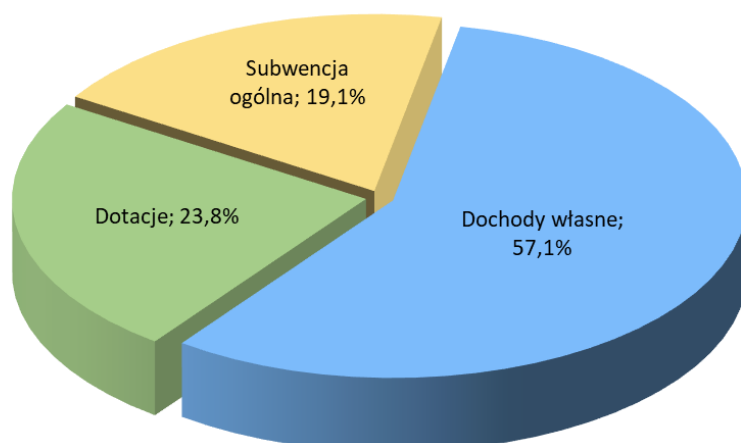
W 2025 r. powiaty wykonały dochody ogółem w wysokości 60 590 149 tys. zł i w porównaniu do 2024 r. były wyższe o 9,0%.

W 2025 roku, w strukturze dochodów ogółem powiatów dochody własne stanowiły 57,1%, subwencja ogólna 19,1%, a dotacje 23,8%.

W 2025 roku, w stosunku do roku 2024, w dochodach ogółem powiatów zmniejszył się udział subwencji ogólnej o 23,5 punktu procentowego natomiast udział dochodów własnych wzrósł o 23,1 punktu procentowego oraz udział dotacji wzrósł o 0,4 punktu procentowego.

Powyższa zmiana struktury dochodów powiatów jest wynikiem zmiany systemu finansowania jednostek samorządu terytorialnego, wprowadzonej ustawą z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

STRUKTURA DOCHODÓW POWIATÓW W 2025 R.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2025 r. (Min. Fin.)

Dochody według źródeł pochodzenia

Dochody własne powiatów zostały wykonane w 101,4% planu, dotacje w 93,6% planu, a subwencja ogólna w 100,5% wysokości planu po zmianach ujętego w budżetach powiatów.

W porównaniu do 2024 r., najbardziej wzrosły w powiatach dochody własne - o 83,0%, dotacje ogółem zwiększyły się o 10,9%, natomiast subwencja ogólna zmniejszyła się o 51,1%, co było wynikiem zmiany systemu finansowania jednostek samorządu terytorialnego.

Dochody powiatów według źródeł ich pochodzenia przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	w tys. zł			w %%		
1	2	3	4	5	6	7
DOCHODY OGÓŁEM	55 596 896	61 041 361	60 590 149	99,3	100,0	109,0
Razem dochody własne, z tego:	18 898 771	34 097 045	34 576 727	101,4	57,1	183,0
podatek dochodowy od osób fizycznych	8 920 468	21 447 616	21 461 526	100,1	35,4	240,6
podatek dochodowy od osób prawnych	597 024	3 464 730	3 464 995	100,0	5,7	580,4
dochody z majątku	358 725	351 478	333 415	94,9	0,6	92,9
pozostałe dochody	9 022 554	8 833 221	9 316 791	105,5	15,4	103,3
Dotacje ogółem z tego:	12 990 090	15 402 195	14 410 546	93,6	23,8	110,9
Dotacje celowe	11 679 963	13 054 340	12 439 026	95,3	20,5	106,5

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	w tys. zł			w %%		
1	2	3	4	5	6	7
Dotacje przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich	1 310 127	2 347 855	1 971 521	84,0	3,3	150,5
Subwencja ogólna	23 708 035	11 542 121	11 602 876	100,5	19,1	48,9

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

Dochody powiatów z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych i podatku dochodowym od osób prawnych oraz z tytułu subwencji ogólnej (wraz ze środkami z rezerw) przekazane w 2025 r., w łącznej kwocie 36 529 397 tys. zł, były wyższe o 3 694 269 tys. zł od dochodów z tych tytułów przekazanych w roku 2024 (po pomniejszeniu o wpłaty do budżetu państwa dokonane przez powiaty w 2024 r.).

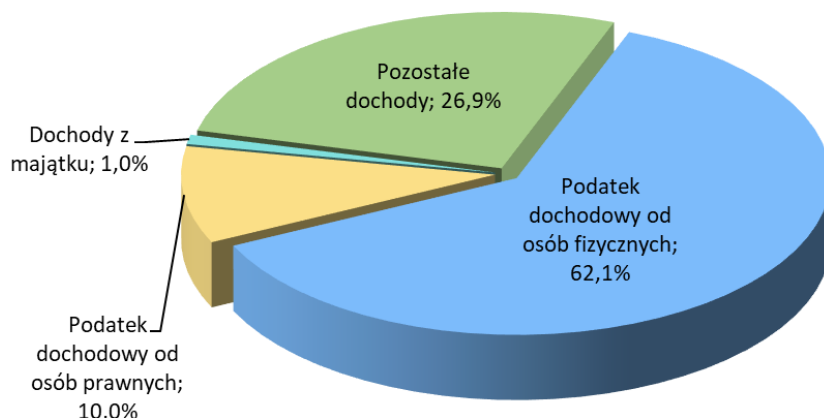
W 2025 r. dochody z tytułu udziału powiatów w podatku dochodowym od osób fizycznych zostały zrealizowane w wysokości 21 461 526 tys. zł, tj. 100% kwoty planowanej i o 140,6% więcej niż w 2024 r. (8 920 468 tys. zł, w tym dodatkowe dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, w wysokości 909 299 tys. zł).

W 2025 r. dochody z tytułu udziału powiatów w podatku dochodowym od osób prawnych zostały zrealizowane w wysokości 3 464 995 tys. zł, tj. 100% kwoty planowanej i o 480,4% więcej niż w 2024 r. (597 024 tys. zł).

Porównując dochody uzyskane przez jednostki samorządu terytorialnego z tytułu udziału zarówno w podatku dochodowym od osób fizycznych, jaki w podatku dochodowym od osób prawnych, należy mieć na względzie systemową zmianę sposobu ustalania dochodów jednostek samorządu terytorialnego. Od 2025 r. podstawowymi źródłami dochodów jednostek samorządu terytorialnego są udział w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz udział w podatku dochodowym od osób prawnych, natomiast subwencja ogólna ma charakter uzupełniający.

W 2025 r. pozostałe dochody powiatów w strukturze dochodów ogółem stanowiły 15,4% i były niższe o 0,8 punktu procentowego w porównaniu do ich udziału w strukturze dochodów ogółem w 2024 r.

STRUKTURA DOCHODÓW WŁASNYCH POWIATÓW W 2025 R.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2025 r. (Min. Fin.)

W powiatach najistotniejszym źródłem dochodów własnych były dochody z tytułu udziału w PIT (62,1%) i w porównaniu do 2024 r. ich udział w PIT zwiększył się o 14,9 punktu procentowego.

Kolejnym źródłem dochodów własnych mającym bardzo duży wpływ na poziom dochodów własnych powiatów były pozostałe dochody (26,9% dochodów własnych), obejmujące w szczególności wpływy z usług, środki na dofinansowanie własnych inwestycji powiatów, pozyskane z innych źródeł oraz środki na dofinansowanie własnych zadań bieżących powiatów, pozyskane z innych źródeł. W porównaniu do 2024 r. ich udział zmniejszył się o 20,8 punktu procentowego.

Mniejszy udział od poprzednich źródeł w strukturze dochodów własnych powiatów w 2025 r. wykazały dochody z tytułu udziału w CIT oraz dochody z majątku, które wyniosły odpowiednio 10,0% i 1,0%. W porównaniu z rokiem 2024, dochody powiatów z tytułu udziału w CIT zwiększyły się o 6,8 punktu procentowego, natomiast dochody z majątku spadły o 0,9 punktu procentowego.

Wykonanie subwencji ogólnej

W 2025 roku na rachunki 275 powiatów przekazano środki z tytułu subwencji ogólnej w wysokości 10 143 605 tys. zł, co stanowiło 100,0% kwot zaplanowanych na ten cel (po zmianach). Kwota subwencji ogólnej w 2025 r. była niższa niż w roku 2024 (44,1% kwot przekazanych w 2024 r. z tytułu subwencji ogólnej w wysokości 23 026 513 tys. zł), gdyż zwiększyły się dochody z innych źródeł, tj. z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych i udziału w podatku dochodowym od osób prawnych. Świadczy to

o uzupełniającym charakterze subwencji ogólnej wobec dochodów z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych i podatku dochodowym od osób prawnych.

Wykonanie rezerwy na uzupełnienie dochodów

W 2025 r. z tytułu podziału rezerwy na uzupełnienie dochodów, o której mowa w art. 34 ustawy z dnia 1 października 2024 r. , powiaty otrzymały dodatkowe środki, w wysokości 1 459 271 tys. zł, z tego 1 228 120 tys. zł na wydatki bieżące i 231 151 tys. zł na wydatki majątkowe.

Rezerwa na uzupełnienie dochodów jednostek samorządu terytorialnego, o której mowa wyżej, została rozdzielona między powiaty w następujący sposób:

- 1) 294 953 tys. zł, stosownie do art. 89 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 1 października 2024 r., dla 224 powiatów na osiągnięcie nadwyżki dochodów, ustalonych na rok 2025 zgodnie z nową ustawą, ponad łączne dochody na rok 2025, obliczone zgodnie z ustawą obowiązującą do końca 2024 r.;
- 2) 157 028 tys. zł - na dofinansowanie inwestycji na drogach publicznych powiatowych - środki otrzymało 71 powiatów;
- 3) 74 123 tys. zł – w obszarze drogi, na realizację zadań zgłoszonych przez powiaty, miasta na prawach powiatu i województwa, na dofinansowanie inwestycji na drogach zapewniających dojazd do centrów logistycznych. Podział środków z ww. tytułu został dokonany przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych w porozumieniu z Ministrem Infrastruktury, po zasięgnięciu opinii reprezentacji jednostek samorządu terytorialnego; środki otrzymało 25 powiatów;
- 4) 278 727 tys. zł - w obszarze pomoc społeczna, przy czym kwota 98 995 tys. zł została przeznaczona, w ramach systemu pomocy społecznej, dla 267 powiatów prowadzących domy pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym lub zlecających prowadzenie takich domów, a kwota 179 732 tys. zł została przeznaczona, w ramach systemu pieczy zastępczej, dla 314 powiatów realizujących zadania w tym zakresie. Podział środków z ww. tytułów został dokonany przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych w porozumieniu z Ministrem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej;
- 5) 201 288 tys. zł – w obszarze oświaty, z tego:
 - 168 250 tys. zł na sfinansowanie skutków wzrostu w roku 2025 średnich wynagrodzeń nauczycieli ponad poziom tego wzrostu przyjęty do ustalenia potrzeb oświatowych na rok 2025. Podział środków między jednostki samorządu terytorialnego został dokonany przez Ministra Edukacji, na zasadach przyjętych do ustalenia potrzeb oświatowych na rok 2025 - środki otrzymało 314 powiatów,

- 3 168 tys. zł – na pomoc 4 powiatom w usuwaniu skutków działania powodzi z września 2024 r. w publicznych szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego. Podział środków z ww. tytułu został dokonany przez Ministra Edukacji w uzgodnieniu z Ministrem Finansów,
 - 392 tys. zł – na pomoc 3 powiatom w usuwaniu skutków zdarzeń losowych w budynkach publicznych szkół i placówek oświatowych prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego. Podział środków z ww. tytułu został dokonany przez Ministra Edukacji w uzgodnieniu z Ministrem Finansów,
 - 5 166 tys. zł – w celu zwiększenia dochodów jednostek samorządu terytorialnego w związku ze wzrostem poziomu potrzeb oświatowych w 2025 r., oraz kwoty środków przyznanych na dopełnienie finansowania skutków wzrostu średnich wynagrodzeń nauczycieli w 2025 r. Podział nastąpił zgodnie z „Kryteriami podziału w roku 2025 rezerwy na uzupełnienie dochodów jednostek samorządu terytorialnego, w ramach części rezerwy pozostającej w dyspozycji Ministra Finansów i Gospodarki” zaopiniowanymi przez reprezentację jednostek samorządu terytorialnego - środki otrzymało 131 powiatów,
 - 24 213 tys. zł – na dofinansowanie wzrostu zakresu zadań oświatowych w stosunku do zakresu zadań przyjętego do obliczenia potrzeb oświatowych na rok 2025. Podział środków został dokonany na podstawie kryteriów pozytywnie zaopiniowanych przez reprezentację jednostek samorządu terytorialnego – środki otrzymało 156 powiatów,
 - 99 tys. zł – na dofinansowanie innych zadań o jednorazowym charakterze. Podział środków z ww. tytułu został dokonany przez Ministra Edukacji w uzgodnieniu z Ministrem Finansów – środki otrzymał 1 powiat;
- 6) 439 673 tys. zł - dla 229 powiatów, których dochody, obliczone na podstawie uchwalonej ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, były niższe od wstępnych kwot, wyliczonych na podstawie projektu tej ustawy skierowanego do rozpatrzenia przez Radę Ministrów;
- 7) 13 480 tys. zł - na uzupełnienie dochodów jednostek samorządu terytorialnego. Środki zostały rozdzielone między jednostki samorządu terytorialnego spełniające łącznie warunki:
- a) dochód w przeliczeniu na mieszkańca danej jednostki jest niższy od 75% średnich dochodów ustalonych dla danej kategorii jednostek samorządu terytorialnego;
 - b) nadwyżka dochodów, ustalonych na rok 2025 zgodnie z ustawą z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, ponad dochody ustalone na rok 2025 według ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego jest niższa niż 6%.

Środki zostały podzielone między jednostki samorządu terytorialnego proporcjonalnie do udziału liczby mieszkańców zamieszkałych w danej jednostce w łącznej liczbie mieszkańców zamieszkałych w jednostkach - środki otrzymał 1 powiat.

Wykonanie w zakresie środków z Funduszu Pomocy na dodatkowe zadania oświatowe

W roku 2025 na rachunki powiatów zostały przekazane (tj. zasilenie bez zwrotów) środki z Funduszu Pomocy z tytułu wsparcia jednostek samorządu terytorialnego w realizacji dodatkowych zadań oświatowych związanych z kształceniem, wychowaniem i opieką nad dziećmi i uczniami będącymi obywatelami Ukrainy w łącznej wysokości 407 140 tys. zł.

Dotacje i płatności z budżetu środków europejskich

Dochody z tytułu dotacji, w tym dotacji celowych przekazywanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich zostały zrealizowane przez powiaty w wysokości 14 410 546 tys. zł, z tego:

- 1) dotacje i środki przeznaczone na zadania bieżące zrealizowano w kwocie 8 196 186 tys. zł, z tego:
 - a) dotacje celowe z budżetu państwa na zadania bieżące:
 - własne realizowane z dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,
 - pozostałe własne,
 - z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami,
 - realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej wykonano w kwocie 6 859 251 tys. zł,
 - b) dotacje celowe na zadania bieżące wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowano w wysokości 428 119 tys. zł,
 - c) dotacje celowe na zadania bieżące z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowano w wysokości 207 811 tys. zł,
 - d) dotacje z państwowych funduszy celowych na zadania bieżące zrealizowano w wysokości 29 409 tys. zł,
 - e) środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na zadania bieżące zrealizowano w wysokości 274 tys. zł,

- f) środki otrzymane z Funduszu Pomocy lub z innych środków na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy w wysokości 670 835 tys. zł,
 - g) dotacje na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych obiektów zabytkowych oraz prac remontowych i konserwatorskich przy zabytkach w wysokości 487 tys. zł,
- 2) dotacje i środki przeznaczone na zadania inwestycyjne zrealizowano w kwocie 6 214 359 tys. zł, z tego:
- a) dotacje celowe z budżetu państwa na zadania inwestycyjne:
 - własne realizowane z dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,
 - pozostałe własne,
 - z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami,
 - realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej zrealizowano w kwocie 2 407 339 tys. zł,
 - b) dotacje celowe na zadania inwestycyjne wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowano w wysokości 86 385 tys. zł,
 - c) dotacje celowe na zadania inwestycyjne z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowano w wysokości 724 044 tys. zł,
 - d) dotacje z państwowych funduszy celowych zrealizowano w wysokości 97 880 tys. zł,
 - e) środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na zadania inwestycyjne zrealizowano w wysokości 2 895 477 tys. zł,
 - f) dotacje na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych obiektów zabytkowych oraz prac remontowych i konserwatorskich przy zabytkach zrealizowano w wysokości 3 234 tys. zł.

W łącznej kwocie zrealizowanych dotacji, na dotacje na zadania bieżące przypadła kwota 8 196 186 tys. zł, co stanowi 56,9% otrzymanych przez powiaty dotacji. Dotacje na zadania inwestycyjne łącznie wyniosły 6 214 359 tys. zł i stanowią 43,1% łącznej kwoty dotacji.

W zrealizowanych przez powiaty w 2025 r. dochodach ogółem, dotacje stanowiły 23,8%, z tego:

- dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich – 3,3%,
- dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań powiatów (własne, z zakresu administracji rządowej oraz realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej) – 12,0%,
- dotacje celowe z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie zadań własnych – 1,5%,
- dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego – 0,8%,
- dotacje z funduszy celowych – 0,2%,
- środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 – 4,8%,
- dotacje otrzymane z Funduszu Pomocy lub z innych środków na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy – 1,1%.

Wykonanie przez powiaty dotacji oraz płatności z budżetu środków europejskich przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Wykonanie	w tym:	Wykonanie	w tym:	Dynamika	
	2024	bieżące	2025	bieżące	(4:2)	(5:3)
	(tys. zł)				(w %%)	
1	2	3	4	5	6	7
Dotacje ogółem, z tego:	12 990 090	6 974 551	14 410 546	8 196 186	110,9	117,5
przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich	1 310 127	534 027	1 971 521	743 586	150,5	139,2
na zadania z zakresu administracji rządowej	3 969 285	3 798 514	4 746 823	4 281 797	119,6	112,7
na zadania własne	1 290 369	1 122 275	2 406 175	1 703 357	186,5	151,8
na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	104 376	100 681	142 071	130 511	136,1	129,6
na zadania realizowane na podstawie porozumień między jst	499 784	422 210	514 504	428 119	102,9	101,4
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jst	885 971	207 414	931 855	207 811	105,2	100,2
z funduszy celowych	104 326	33 392	127 289	29 409	122,0	88,1
na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych obiektów zabytkowych oraz prac remontowych i konserwatorskich przy zabytkach	820	116	3 721	487	453,8	419,8
środki otrzymane ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19	4 116 582	47 472	2 895 751	274	70,3	0,6
otrzymane z Funduszu Pomocy lub z innych środków*	708 450	708 450	670 835	670 835	94,7	94,7

*na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

W roku 2025 w porównaniu do roku 2024 dotacje dla powiatów zwiększyły się o 10,9%. Największy wzrost można zaobserwować w przypadku dotacji na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych obiektów zabytkowych oraz prac remontowych i konserwatorskich przy zabytkach (353,8%), dotacji na zadania własne (86,5%) oraz dotacji przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich (50,5%).

Dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami

Dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami zostały zrealizowane przez powiaty w wysokości 4 746 823 tys. zł.

W ogólnej kwocie dochodów wykonanych przez powiaty w 2025 roku, dotacje te stanowiły 7,8%, z tego dotacje na zadania bieżące – 7,0%, a na zadania inwestycyjne – 0,8%.

Wysokość dotacji celowych z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami w 2025 r., według wybranych ważniejszych działów klasyfikacji budżetowej przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4 : 3)	Dynamika (4 : 2)	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (8 : 7)
	(tys. zł)				%%	(tys. zł)		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem, w tym:	3 969 285	4 796 787	4 746 823	99,0	119,6	4 310 551	4 281 797	99,3
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	2 699 536	2 918 458	2 912 505	99,8	107,9	2 772 035	2 766 403	99,8
Działalność usługowa	408 272	466 675	463 346	99,3	113,5	449 082	445 938	99,3
Pomoc społeczna	314 352	421 257	417 882	99,2	132,9	406 244	403 034	99,2
Obrona narodowa	11 665	437 039	412 679	94,4	3 537,8	136 966	133 139	97,2
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	193 847	215 037	213 582	99,3	110,2	215 037	213 582	99,3
Gospodarka mieszkaniowa	165 977	195 209	185 596	95,1	111,8	192 868	183 259	95,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

W 2025 r. dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami dla powiatów wzrosły o 19,6% w stosunku do roku 2024.

W strukturze wykonania dotacji celowych na zadania z zakresu administracji rządowej dominowały dotacje na zadania bieżące, których udział wyniósł 90,2% ogólnej kwoty.

W strukturze dotacji na zadania bieżące, największy udział miały dotacje w dziale Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa (64,6%), w dziale Działalność usługowa (10,4%), w dziale Pomoc społeczna (9,4%) oraz Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (5,0%). Łącznie na zadania bieżące realizowane w tych działach przekazano dotacje w kwocie 3 828 957 tys. zł, co stanowiło 89,4% zrealizowanych dotacji na zadania bieżące.

W ramach dotacji na realizację zadań inwestycyjnych z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, przekazano powiatom ogółem 465 026 tys. zł, w tym najwięcej w następujących działach:

- Obrona narodowa – 279 540 tys. zł (co stanowiło 60,1% ogółu tych dotacji)
- Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa – 146 102 tys. zł (31,4%),
- Działalność usługowa – 17 408 tys. zł (3,7%),
- Pomoc społeczna – 14 848 tys. zł (3,2%).

Udział dotacji celowych na realizowane przez powiaty zadania z zakresu administracji rządowej w poszczególnych działach w 2025 r., w podziale na zadania bieżące i inwestycyjne oraz strukturę dotacji przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Struktura			Udział		
	Ogółem	z tego:		Ogółem	z tego:	
		bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
	%%			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem, z tego:	100,0	100,0	100,0	100,0	90,2	9,8
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	61,4	64,6	31,4	100,0	95,0	5,0
Działalność usługowa	9,8	10,4	3,7	100,0	96,2	3,8
Pomoc społeczna	8,8	9,4	3,2	100,0	96,4	3,6
Obrona narodowa	8,7	3,1	60,1	100,0	32,3	67,7
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	4,5	5,0	0,0	100,0	100,0	0,0
Gospodarka mieszkaniowa	3,9	4,3	0,5	100,0	98,7	1,3
Wymiar sprawiedliwości	1,6	1,7	0,0	100,0	100,0	0,0
Pozostałe działy	1,4	1,6	0,0	100,0	100,0	0,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2025 r. (Min. Fin.)

Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych

W 2025 r. dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych powiatów zrealizowano w wysokości 2 406 175 tys. zł.

W ogólnej kwocie dotacji otrzymanych na zadania własne, dotacje na zadania bieżące wyniosły 1 703 357 tys. zł, i stanowiły 70,8% tych dotacji, a dotacje na zadania inwestycyjne zostały zrealizowane w kwocie 702 818 tys. zł, co stanowiło 29,2% tych dotacji.

Dotacje na zadania własne stanowiły 4,0% zrealizowanych dochodów ogółem powiatów, z tego dotacje na zadania bieżące stanowiły 2,8%, a na zadania inwestycyjne 1,2%.

Wysokość dotacji celowych z budżetu państwa na realizowane zadania własne powiatów, według wybranych ważniejszych działów klasyfikacji budżetowej przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4 : 3)	Dynamika (4 : 2)	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (8 : 7)
	(tys. zł)			%%		(tys. zł)		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem, w tym:	1 290 369	2 636 548	2 406 175	91,3	186,5	1 813 773	1 703 357	93,9
Pomoc społeczna	1 016 714	1 386 518	1 358 405	98,0	133,6	1 382 963	1 354 925	98,0
Obrona narodowa	2 926	688 832	568 668	82,6	*	148 388	108 279	73,0
Transport i łączność	100 670	229 826	190 736	83,0	189,5	87 160	77 882	89,4
Rodzina	61 599	122 128	116 932	95,7	189,8	121 928	116 747	95,8
Ochrona zdrowia	21 933	67 321	62 257	92,5	283,9	802	798	99,5
Kultura fizyczna	32 665	48 618	47 229	97,1	144,6	0	0	
Oświata i wychowanie	48 102	34 862	29 557	84,8	61,4	14 889	12 335	82,8
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	119	49 182	24 307	49,4	*	49 182	24 307	49,4

* wzrost powyżej 1000%

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

Dotacje na zadania własne bieżące zrealizowano w kwocie 1 703 357 tys. zł. Największy udział w tych dotacjach miały dotacje w dziale Pomoc społeczna, stanowiące 79,5% dotacji na zadania bieżące ogółem. Dotacje na zadania własne bieżące w tym dziale wynosiły 1 354 925 tys. zł i przeznaczone zostały głównie na utrzymanie domów pomocy społecznej. Powiaty otrzymują dotacje celowe z budżetu państwa na utrzymanie pensjonariuszy, którzy zostali przyjęci do domów pomocy społecznej przed dniem 1 stycznia 2004 r. lub na podstawie skierowań wystawionych przed tym dniem.

Dotacje celowe na realizację inwestycji własnych powiatów przekazano w kwocie 702 818 tys. zł.

Największa część tych dotacji została przekazana w działach:

- Obrona narodowa – 460 389 tys. zł (65,5%),
- Transport i łączność – 112 854 tys. zł (16,1%).

Udział dotacji celowych na realizowane przez powiaty zadania własne w poszczególnych działach w 2025 r., w podziale na zadania bieżące i inwestycyjne oraz strukturę dotacji przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Struktura			Udział dotacji celowych		
	Ogółem	z tego:		Ogółem	z tego:	
		bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
	%%			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem, z tego:	100,0	100,0	100,0	100,0	70,8	29,2
Pomoc społeczna	56,5	79,5	0,5	100,0	99,7	0,3
Obrona narodowa	23,6	6,4	65,5	100,0	19,0	81,0
Transport i łączność	7,9	4,6	16,1	100,0	40,8	59,2
Rodzina	4,9	6,9	0,0	100,0	99,8	0,2
Ochrona zdrowia	2,6	0,0	8,7	100,0	1,3	98,7
Kultura fizyczna	2,0	0,0	6,7	100,0	0,0	100,0
Oświata i wychowanie	1,2	0,7	2,5	100,0	41,7	58,3
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1,0	1,4	0,0	100,0	100,0	0,0
Pozostałe działy	0,3	0,5	0,0	100,0	100,0	0,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2025 r. (Min. Fin.)

Dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich

Dochody powiatów z tytułu dotacji celowych przekazywanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich zrealizowane zostały w wysokości 1 971 521 tys. zł, z czego na zadania bieżące przeznaczono 743 586 tys. zł tj. 37,7%, a na zadania inwestycyjne 1 227 935 tys. zł, tj. 62,3% otrzymanych środków.

Wysokość dotacji celowych przekazanych powiatom w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich na zadania własne, według wybranych ważniejszych działów przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4 : 3)	Dynamika (4 : 2)	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (8 : 7)
	(tys. zł)			%%		(tys. zł)		%%
	1	2	3	4	5	6	7	8
Ogółem, w tym:	1 310 127	2 347 855	1 971 521	84,0	150,5	839 946	743 586	88,5
Oświata i wychowanie	416 811	712 659	583 532	81,9	140,0	459 863	442 365	96,2
Rolnictwo i łowiectwo	430 998	585 868	580 267	99,0	134,6	41 404	37 377	90,3
Transport i łączność	113 182	277 377	220 123	79,4	194,5	2 400	858	35,8
Różne rozliczenia	13 300	201 101	152 612	75,9	*	42 243	26 426	62,6
Administracja publiczna	103 325	139 830	112 854	80,7	109,2	39 063	28 100	71,9
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	68 280	133 235	107 937	81,0	158,1	122 178	102 309	83,7
Pomoc społeczna	30 144	67 573	62 359	92,3	206,9	55 871	51 549	92,3

* wzrost powyżej 1000%

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

W zdecydowanej większości działań dochody z tytułu w/w dotacji zostały w 2025 r. wykonane poniżej wielkości planowanych. W działach Rolnictwo i łowiectwo i Pomoc społeczna do budżetów powiatów wpłynęło ponad 90% planowanych dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich.

Z ogólnej kwoty tych dotacji, przekazane środki dotyczyły przede wszystkim realizacji zadań w następujących działach:

- Oświata i wychowanie – 29,6% dotacji ogółem,
- Rolnictwo i łowiectwo – 29,4% dotacji ogółem,
- Transport i łączność – 11,2% dotacji ogółem,
- Różna rozliczenia – 7,7% dotacji ogółem,
- Administracja publiczna – 5,7% dotacji ogółem,
- Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej – 5,5% dotacji ogółem.

Na realizację zadań w tych działach powiaty otrzymały w 2025 r. kwotę 1 757 325 tys. zł, tj. 89,1% dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi i płatności z budżetu środków europejskich.

Pozostałe dotacje celowe

Poza omówionymi wyżej dotacjami celowymi z budżetu państwa, dochodami powiatów były również:

- dotacje z budżetu państwa na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,

- dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego,
 - dotacje celowe na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie zadań własnych,
 - dotacje otrzymane z funduszy celowych,
 - dotacje na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych obiektów zabytkowych oraz prac remontowych i konserwatorskich przy zabytkach,
- a ponadto środki pochodzące z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 (obejmujące środki Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych oraz Rządowego Programu Odbudowy Zabytków) a także środki otrzymane z Funduszu Pomocy.

W 2025 r. udział tych dotacji w zrealizowanych przez powiaty dochodach ogółem wynosił 8,7%, w tym środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 – 4,8%. Ogólna kwota otrzymanych przez powiaty dotacji, o których wyżej mowa, wyniosła 5 286 027 tys. zł, w tym 2 895 751 tys. zł pochodzących z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

W 2025 r. na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej zostały przekazane powiatom dotacje w wysokości 142 071 tys. zł. Porozumienia z organami administracji rządowej dotyczyły głównie zadań zaliczanych do działów: Oświata i wychowanie (80,8%), Obrona narodowa (10,0%) oraz Kultura fizyczna (4,0%).

Na zadania realizowane na podstawie porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego zostały przeznaczone dotacje w wysokości 514 504 tys. zł. Zawierane między jednostkami samorządu terytorialnego porozumienia, dotyczyły w szczególności realizacji zadań z zakresu działów: Rodzina (36,1%), Transport i łączność (30,3%), Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (22,4%) oraz Oświata i wychowanie (5,0%).

Na zadania własne powiaty otrzymały pomoc finansową z innych jednostek samorządu terytorialnego w wysokości 931 855 tys. zł. Dotacje przekazane w ramach pomocy finansowej były wydatkowane przede wszystkim na realizację zadań w dziale Transport i łączność (88,9%).

Z państwowych funduszy celowych zostały przekazane do powiatów dotacje na zadania własne w wysokości 127 289 tys. zł. W dotacjach otrzymanych przez powiaty z funduszy celowych, największy udział miały dotacje w działach: Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa (22,5%), Kultura fizyczna (22,1%) oraz Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (21,7%).

W 2025 r. w dochodach powiatów ujęto również środki pochodzące z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 (Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych oraz Rządowego Programu Odbudowy Zabytków), w wysokości 2 895 751 tys. zł, z tego:

- na zadania bieżące – 274 tys. zł,
- na zadania inwestycyjne – 2 895 477 tys. zł.

Z uwagi na ujmowanie znacznej części w/w środków w budżetach powiatów w dziale Różne rozliczenia nie jest możliwe wskazanie kierunków ich wydatkowania.

W 2025 roku powiaty otrzymały również dotacje na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych obiektów zabytkowych oraz prac remontowych i konserwatorskich przy zabytkach w wysokości 3 721 tys. zł, z czego 3 234 tys. zł (86,9%) przeznaczona była na wydatki inwestycyjne.

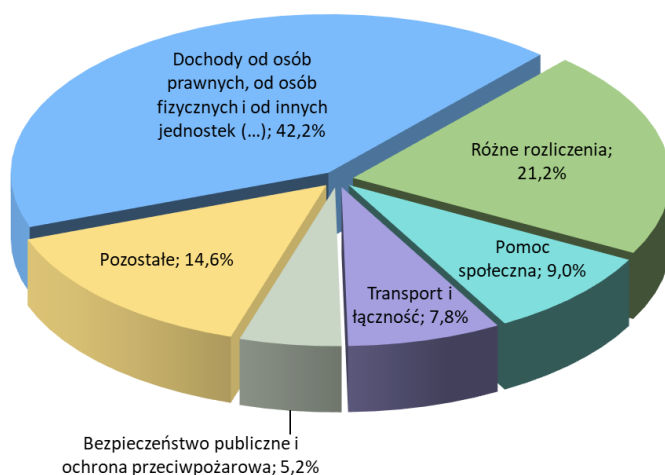
W 2025 r. w dochodach powiatów ujęto również środki pochodzące z Funduszu Pomocy oraz inne środki na finansowanie lub dofinansowanie zadań w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy w kwocie 670 835 tys. zł.

Dochody według działów

W 2025 r. w strukturze dochodów ogółem zrealizowanych przez powiaty, najwyższy udział miały dochody w następujących działach: Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem (42,2%), Różne rozliczenia (21,2%), Pomoc społeczna (9,0%) oraz Transport i łączność (7,8%).

Dochody zrealizowane w tych działach stanowiły 80,2% łącznej kwoty dochodów ogółem zrealizowanych przez powiaty w 2025 roku.

STRUKTURA DOCHODÓW POWIATÓW WG DZIAŁÓW
W 2025 r.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2025 r. (Min. Fin.)

Dochody powiatów według ważniejszych działów prezentuje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody ogółem, w tym:	55 596 896	61 041 361	60 590 149	99,3	109,0
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	10 142 346	25 537 814	25 583 537	100,2	252,2
Różne rozliczenia	24 971 139	12 807 309	12 835 845	100,2	51,4
Pomoc społeczna	4 578 400	5 494 736	5 469 351	99,5	119,5
Transport i łączność	6 057 203	4 913 141	4 750 680	96,7	78,4
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	3 033 205	3 162 433	3 142 537	99,4	103,6
Oświata i wychowanie	1 212 817	1 587 432	1 443 707	90,9	119,0
Rodzina	1 143 624	1 284 512	1 356 399	105,6	118,6

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

W 2025 r. dochody w dziale Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem, w porównaniu do 2024 r., zwiększyły się o 152,2%, a plan został zrealizowany w 100,2%. W tym dziale głównym źródłem dochodów były wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych, które w porównaniu do poprzedniego roku wzrosły o 140,3%. Przyczyną tak dużego wzrostu była zmiana systemu finansowania jednostek samorządu terytorialnego.

Jednocześnie, w rozdziale Różne rozliczenia, w porównaniu do 2024 r., dochody zmniejszyły się o 48,6%. W rozdziale tym 79,0% dochodów stanowiła subwencja ogólna z budżetu państwa, która obecnie ma charakter uzupełniający wobec dochodów z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych i podatku dochodowym od osób prawnych. Ponadto w dziale Różne rozliczenia 9,6% dochodów stanowiły środki na uzupełnienie dochodów powiatów natomiast 3,2% dochodów działu stanowiły środki z Funduszu Pomocy na finansowanie lub dofinansowanie zadań bieżących w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy.

W dziale Różne rozliczenia plan dochodów został zrealizowany w 100,2%.

Dochody w dziale Pomoc społeczna w 2025 r. były wyższe o 19,5% w porównaniu do 2024 r. i zostały zrealizowane w 99,5% planu. Głównie były to wpływy z usług i dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację bieżących zadań własnych powiatu.

W dziale Transport i łączność dochody zostały zrealizowane na poziomie 96,7% planu i były niższe o 21,6% w porównaniu do 2024 r. W dziale tym ujmowane są m.in środki otrzymane z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych na realizację zadań inwestycyjnych (29,0%), środki na dofinansowanie własnych inwestycji pozyskane z innych źródeł (24,6%), a także dotacje celowe otrzymane z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie własnych zadań inwestycyjnych i zakupów inwestycyjnych (14,0%).

W dziale Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa ujmowane są przede wszystkim kwoty dotacji celowej otrzymanej z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami realizowane przez powiat. Plan dochodów w dziale Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa został zrealizowany w 99,4% i dochody te były wyższe o 3,6% od dochodów wykonanych w 2024 r.

W dziale Oświata i wychowanie dochody zwiększyły się w porównaniu do 2024 roku o 19%. Największy udział w tym dziale stanowiły dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 5 lit. a i b ustawy o finansach publicznych, lub płatności w ramach budżetu środków europejskich, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego (27%) oraz środki otrzymane z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych na realizację zadań inwestycyjnych (18,9%).

Szczegółowe dane dotyczące dochodów ogółem powiatów według działów przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

Dochody w przeliczeniu na 1 mieszkańca

Dochody powiatów w przeliczeniu na 1 mieszkańca, według głównych źródeł dochodów, przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Dochody wykonane powiatów w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)	
	2024	2025
Dochody ogółem	2 195,05	2 400,73
Dochody własne	746,15	1 370,01
Dotacje	512,87	570,98
Subwencja ogólna	936,03	459,73

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)
Stan ludności według GUS na 31 grudnia 2024 r.

W 2025 r. dochody powiatów w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły średnio 2 400,73 zł i w stosunku do 2024 r. wzrosły o 9,4%.

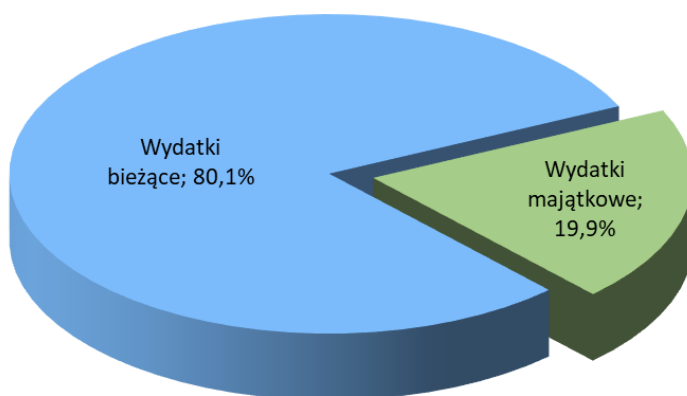
Najwyższy dochód w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosił 4 429,7 zł, tj. 184,5% średnich dochodów w powiatach, zaś najniższy dochód w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosił 1 329,4 zł, tj. 55,4% średnich dochodów w powiatach.

Dochody powiatów w przeliczeniu na 1 mieszkańca według województw ujęte zostały w tablicach załączonych do sprawozdania.

Wydatki powiatów

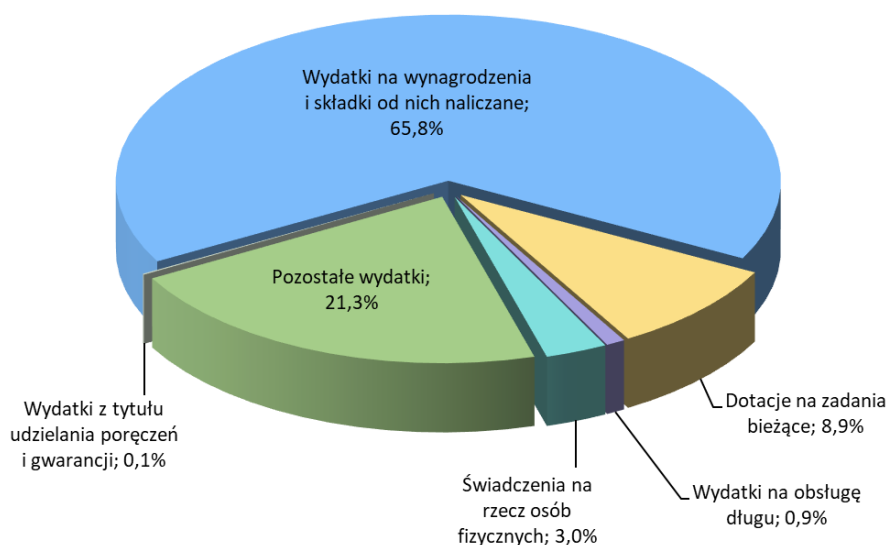
W 2025 r. udział wydatków bieżących i wydatków majątkowych w wydatkach powiatów ogółem wynosił odpowiednio 80,1% i 19,9%.

**STRUKTURA WYDATKÓW OGÓŁEM POWIATÓW
W 2025 R.**

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2025 r. (Min. Fin.)

**STRUKTURA WYDATKÓW BIEŻĄCYCH POWIATÓW
W 2025 R.**

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2025 r. (Min. Fin.)

W strukturze wydatków bieżących powiatów, dominującą pozycję stanowiły wydatki na wynagrodzenia i składki od nich naliczane - 65,8%.

Wydatki według ważniejszych rodzajów wydatków

Wydatki powiatów według głównych kierunków ich rozdysponowania przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	w tys. zł			w %%		
1	2	3	4	5	6	7
WYDATKI OGÓŁEM, z tego:	54 925 539	63 652 524	58 747 803	92,3	100,0	107,0
wydatki majątkowe, w tym:	11 584 834	13 486 782	11 706 217	86,8	19,9	101,0
wydatki na inwestycje	11 506 523	13 337 970	11 561 159	86,7	19,7	100,5
wydatki bieżące, z tego:	43 340 705	50 165 742	47 041 587	93,8	80,1	108,5
wydatki na wynagrodzenia i składki od nich naliczane	28 244 552	31 894 091	30 967 829	97,1	52,7	109,6
pozostałe wydatki	9 732 268	11 834 595	10 035 035	84,8	17,1	103,1
dotacje na zadania bieżące	3 688 355	4 397 664	4 184 348	95,1	7,1	113,4
świadczenia na rzecz osób fizycznych	1 222 257	1 526 800	1 417 179	92,8	2,4	115,9
wydatki z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji	3 753	28 206	6 396	22,7	0,0	170,4
wydatki na obsługę długu	449 519	484 387	430 801	88,9	0,7	95,8

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

W 2025 r., w porównaniu do 2024 r., wydatki ogółem powiatów były wyższe o 7,0%.

Realizacja wydatków majątkowych w 2025 r., w stosunku do 2024 r., była wyższa o 1,0%, natomiast wydatków bieżących wyższa o 8,5%.

Wydatki majątkowe zrealizowano w 86,8% kwoty zaplanowanej na 2025 r., przy czym wydatki inwestycyjne stanowiły 98,8% wydatków majątkowych oraz 19,7% wydatków ogółem.

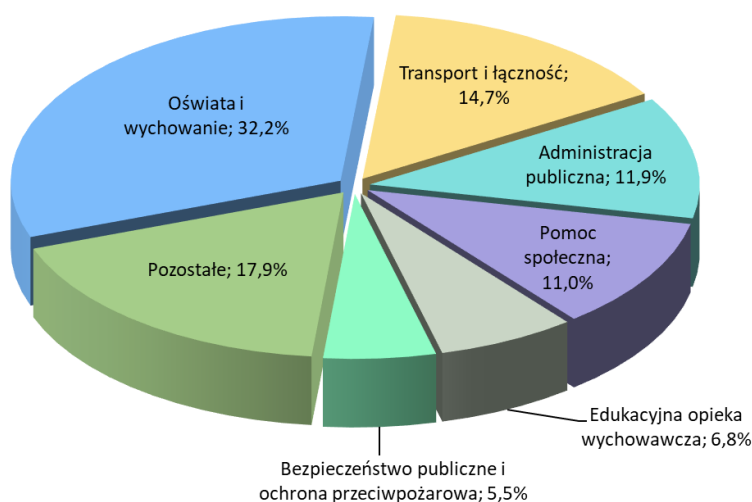
W strukturze wydatków ogółem powiatów największy udział miały wydatki na wynagrodzenia i składki od nich naliczane, które stanowiły 52,7% wydatków ogółem oraz 65,8% wydatków bieżących.

Wydatki na wynagrodzenia i składki od nich naliczane, w porównaniu do 2024 r., wzrosły o 9,6%.

Wydatki według działów

W strukturze wydatków ogółem powiatów przeważały wydatki w dziale Oświata i wychowanie (32,2%), Transport i łączność (14,7%), Administracja publiczna (11,9%), Pomoc społeczna (11,0%), Edukacyjna opieka wychowawcza (6,8%), Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa (5,5%). Łącznie wydatki w tych działach stanowiły 82,1% wydatków ogółem.

**STRUKTURA WYDATKÓW POWIATÓW WG DZIAŁÓW
W 2025 r.**

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2025 r. (Min. Fin.)

Wydatki powiatów według ważniejszych działów zawiera poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
WYDATKI OGÓŁEM	54 925 539	63 652 524	58 747 803	92,3	107,0
w tym:					
Oświata i wychowanie	17 427 157	20 040 203	18 897 437	94,3	108,4
Transport i łączność	10 449 797	9 762 205	8 654 152	88,6	82,8
Administracja publiczna	6 225 520	7 642 628	7 019 132	91,8	112,7
Pomoc społeczna	5 443 101	6 664 986	6 439 585	96,6	118,3
Edukacyjna opieka wychowawcza	3 636 879	4 170 872	3 980 932	95,4	109,5
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	3 103 559	3 278 373	3 232 955	98,6	104,2
Rodzina	2 472 618	3 052 292	2 803 294	91,8	113,4
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	1 871 340	2 223 393	2 108 410	94,8	112,7

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

W 2025 r. największą kwotę wydatków budżetowych powiaty zrealizowały w dziale Oświata i wychowanie, przy czym 45,4% tej kwoty przeznaczono na wynagrodzenia osobowe

nauczycieli. W stosunku do roku poprzedniego wydatki ogółem w tym dziale wzrosły o 8,4%. Wydatki w tym dziale wykonano w 94,3% planu.

Wydatki zrealizowane w dziale Transport i łączność były niższe o 17,2% w stosunku do roku 2024, a plan został wykonany w 88,6%. Największy udział wydatków w tym dziale stanowiły wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych (50,4%).

Wydatki ujmowane w dziale Administracja publiczna w 2025 r., w stosunku do 2024 r., wzrosły o 12,7%, przy czym najwyższe wydatki stanowiły wydatki na wynagrodzenia osobowe pracowników.

W dziale Rodzina wydatki zostały zrealizowane w 91,8% planu i były to w 28,4% wydatki na świadczenia społeczne.

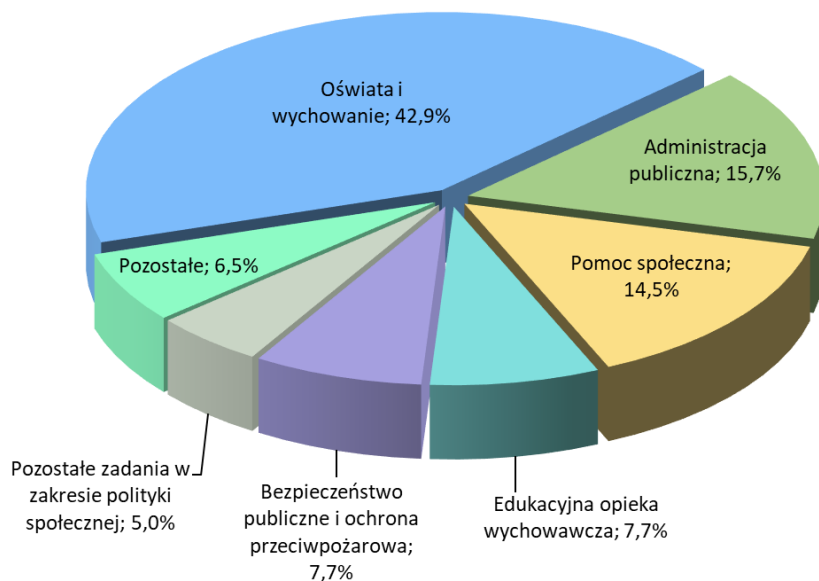
Szczegółowe dane dotyczące wydatków ogółem powiatów według działów przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

Wydatki na wynagrodzenia i składki od nich naliczane według działów

W 2025 r. wydatki powiatów na wynagrodzenia i składki od nich naliczane wyniosły 30 967 829 tys. zł i były wyższe o 9,6% od wydatków poniesionych na wynagrodzenia i składki od nich naliczane w 2024 r.

W strukturze wydatków na wynagrodzenia i składki od nich naliczane istotne były wydatki w działach Oświata i wychowanie (42,9%), Administracja publiczna (15,7%), Pomoc społeczna (14,5%), Edukacyjna opieka wychowawcza (7,7%), Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa (7,7%), Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (5,0%). Łącznie w tych działach powiaty zrealizowały 93,5% ogółu wydatków na wynagrodzenia.

**STRUKTURA WYDATKÓW NA WYNAGRODZENIA I SKŁADKI OD NICH
NALICZANE W POWIATACH WG DZIAŁÓW W 2025 R.**

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2025 r. (Min. Fin.)

Wydatki powiatów na wynagrodzenia i składki od nich naliczane według ważniejszych działów, prezentuje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
OGÓŁEM w tym:	28 244 552	31 894 091	30 967 829	97,1	109,6
Oświata i wychowanie	12 527 518	13 682 462	13 279 356	97,1	106,0
Administracja publiczna	4 388 939	5 082 156	4 857 989	95,6	110,7
Pomoc społeczna	3 770 639	4 562 514	4 479 419	98,2	118,8
Edukacyjna opieka wychowawcza	2 197 744	2 467 248	2 393 970	97,0	108,9
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	2 250 954	2 374 897	2 374 243	100,0	105,5
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	1 382 739	1 595 120	1 558 150	97,7	112,7
Rodzina	935 132	1 205 611	1 134 996	94,1	121,4

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

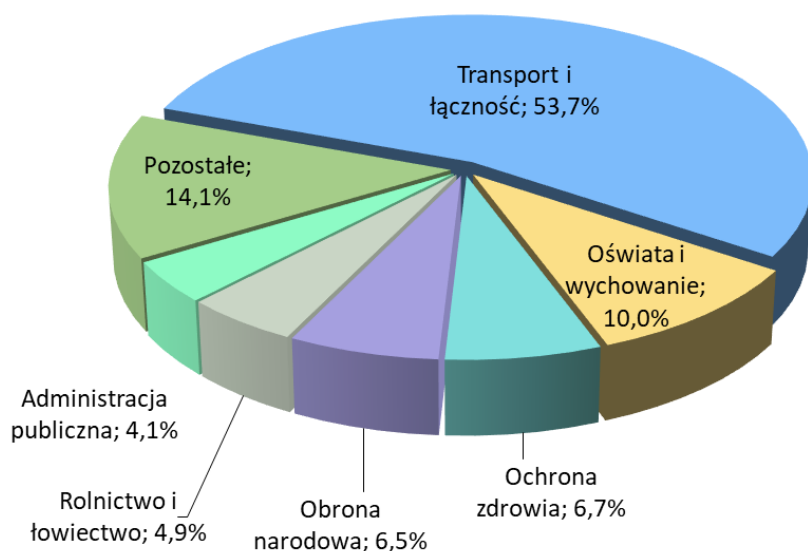
Szczegółowe dane dotyczące wydatków powiatów na wynagrodzenia i składki od nich naliczane według działów przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

Wydatki majątkowe według działów

W 2025 r. powiaty zrealizowały wydatki majątkowe w kwocie 11 706 217 tys. zł.

W porównaniu do roku 2024 były one wyższe o 1,0%.

**STRUKTURA WYDATKÓW MAJĄTKOWYCH W POWIATACH
WG DZIAŁÓW W 2025 R.**

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2025 r. (Min. Fin.)

W strukturze wydatków majątkowych powiatów przeważały wydatki w działach: Transport i łączność (53,7%), Oświata i wychowanie (10,0%), Ochrona zdrowia (6,7%), Obrona narodowa (6,5%), Rolnictwo i łowiectwo (4,9%) i Administracja publiczna (4,1%). Wydatki w tych działach stanowiły łącznie 85,9% wydatków majątkowych powiatów.

Wydatki majątkowe w powiatach według ważniejszych działów prezentuje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
OGÓŁEM, w tym:	11 584 834	13 486 782	11 706 217	86,8	101,0
Transport i łączność	7 858 979	7 086 504	6 285 260	88,7	80,0
Oświata i wychowanie	1 046 975	1 417 810	1 167 073	82,3	111,5
Ochrona zdrowia	542 263	888 287	781 427	88,0	144,1
Obrona narodowa	2 586	864 582	756 802	87,5	*
Rolnictwo i łowiectwo	396 449	610 116	575 423	94,3	145,1
Administracja publiczna	311 412	580 742	484 200	83,4	155,5

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Pomoc społeczna	198 264	352 722	315 698	89,5	159,2
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	193 792	309 448	262 220	84,7	135,3
Kultura fizyczna	251 254	237 847	221 024	92,9	88,0

*wskaźnik powyżej 1000%

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

W porównaniu do 2024 r., w roku 2025 największy wzrost wydatków majątkowych odnotowano w następujących działach: Obrona narodowa, Pomoc społeczna, Administracja publiczna oraz Rolnictwo i łowiectwo.

Szczegółowe dane dotyczące wydatków majątkowych powiatów według działów przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

Wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca

Wydatki ogółem zrealizowane w przeliczeniu na 1 mieszkańca w powiatach, według kierunków ich rozdysonowania, przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)	
	2024	2025
Wydatki ogółem, z tego:	2 168,54	2 327,73
Wydatki majątkowe	457,39	463,83
Wydatki bieżące	1 711,16	1 863,90

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)
Stan ludności według GUS na 31 grudnia 2024 r.

W 2025 r. wydatki powiatów w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły średnio 2 327,73 zł i były wyższe, w stosunku do 2024 r., o 7,3%, przy czym wydatki majątkowe na mieszkańca wzrosły o 1,4%, a wydatki bieżące na 1 mieszkańca były wyższe o 8,9%.

Najwyższe wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w powiecie wynosiły 4 486,40 zł, tj. 192,7% średnich wydatków w powiatach, zaś najniższe wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosiły 1 167,50 zł, tj. 50,2% średnich wydatków w powiatach.

Wydatki powiatów w przeliczeniu na 1 mieszkańca według województw ujęte zostały w tablicach załączonych do sprawozdania.

Wynik budżetów powiatów

Na 2025 r. powiaty planowały deficyt w wysokości 2 611 163 tys. zł, natomiast zamknęły budżety nadwyżką w kwocie 1 842 346 tys. zł.

Liczbę powiatów, według relacji wyniku do dochodów w 2025 r., przedstawia tablica:

Wyszczególnienie	Relacja wyniku do dochodów powiatów					
	Razem	poniżej 5%	5-10%	10-15%	15-20%	powyżej 20%
1	2	3	4	5	6	7
Powiaty z nadwyżką budżetową	238	134	78	19	5	2
Powiaty z deficytem budżetowym	76	57	16	3	0	0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2025 r. (Min. Fin.)

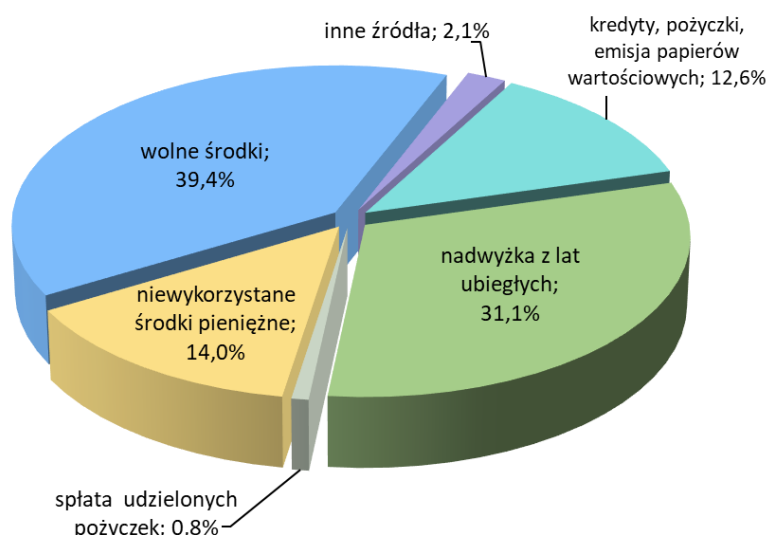
Wśród powiatów, które osiągnęły nadwyżkę budżetową, 89,1% stanowią powiaty, w których wynik budżetu w relacji do dochodów jest poniżej 10%.

Natomiast, wśród powiatów z deficytem budżetowym, 75,0% stanowią powiaty, w których wynik budżetu w relacji do dochodów wynosi poniżej 5%.

Przychody i rozchody budżetów powiatów

Powiaty w 2025 r. zrealizowały przychody w łącznej wysokości 6 768 410 tys. zł, natomiast rozchody w łącznej kwocie 1 393 523 tys. zł.

STRUKTURA PRZYCHODÓW POWIATÓW W 2025 R.

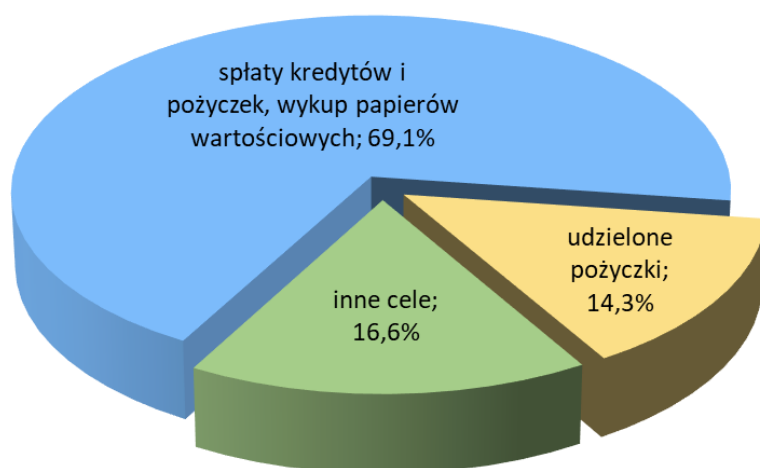
Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów powiatów za 2025 r. (Min. Fin.)

W 2025 r. w strukturze przychodów ogółem dominujące pozycje stanowiły przychody z tytułu wolnych środków – 39,4%, z tytułu nadwyżki z lat ubiegłych - 31,1%, z tytułu niewykorzystanych środków pieniężnych -14,0% oraz z tytułu kredytów, pożyczek, emisji papierów wartościowych – 12,6%, co daje łącznie 97,1%.

Przychody z tytułu wolnych środków, które zgodnie z art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych, należy rozumieć jako nadwyżkę środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu jednostki samorządu terytorialnego innych niż określone w pkt 5 i 8, w tym wynikających z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych, zwiększyły się o 14,8% w porównaniu do roku 2024.

Przychody z kredytów, pożyczek, emisji papierów wartościowych w 2025 roku, w porównaniu do roku 2024, zmniejszyły się o 29,8%.

STRUKTURA ROZCHODÓW POWIATÓW W 2025 R.

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów powiatów za 2025 r. (Min. Fin.)

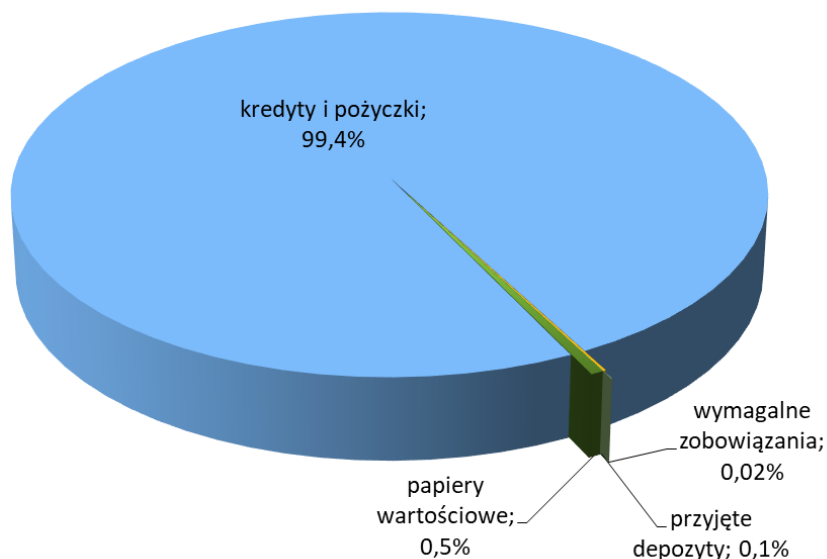
W strukturze rozchodów powiatów największy udział miały splaty kredytów i pożyczek i wykup papierów wartościowych.

W 2025 r. przychody powiatów z tytułu kredytów i pożyczek oraz emisji papierów wartościowych wyniosły 850 978 tys. zł, natomiast rozchody z tytułu splaty kredytów i pożyczek oraz wykupu papierów wartościowych wyniosły 962 964 tys. zł.

Zobowiązania według tytułów dłużnych powiatów

W 2025 roku zobowiązania powiatów wyniosły 7 133 499 tys. zł. W strukturze zobowiązań powiatów największy udział miały kredyty i pożyczki (99,4%).

STRUKTURA ZOBOWIĄZAŃ POWIATÓW W 2025 R.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2025 r. (Min. Fin.)

Zobowiązania powiatów według tytułów dłużnych przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	2024	2025	Dynamika (3:2)
	tys. zł		%
1	2	3	4
Zobowiązania według tytułów dłużnych	7 269 130	7 133 499	98,1
papiery wartościowe	9 500	31 500	331,6
w tym: długoterminowe	9 500	31 500	331,6
kredyty i pożyczki	7 243 491	7 090 672	97,9
w tym: długoterminowe	7 237 476	7 087 283	97,9
przyjęte depozyty	15 000	10 000	66,7
wymagalne zobowiązania	1 139	1 327	116,5
w tym: z tytułu dostaw towarów i usług	754	920	122,1

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów powiatów za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

Na koniec 2025 r., w porównaniu do 2024 r., zadłużenie ogółem powiatów było niższe o 1,9%, w tym z tytułu kredytów i pożyczek o 2,1%.

Zadłużenie z tytułu papierów wartościowych było wyższe o 231,6% od zadłużenia w 2024 roku, zaś zadłużenie z tytułu zobowiązań wymagalnych było wyższe o 16,5%.

W 2025 r. udział zadłużenia powiatów w dochodach ogółem powiatów wynosił 11,8%.

Zadłużenie po wyłączeniu zobowiązań na realizację programów i projektów z udziałem środków unijnych wystąpiło w 284 powiatach.

Udział zobowiązań ogółem po wyłączeniu zobowiązań związanych z realizacją programów i projektów z udziałem środków unijnych w dochodach ogółem powiatów wynosił 11,7%.

Liczba powiatów wg poziomu zadłużenia po odliczeniu zobowiązań na realizację programów i projektów z udziałem środków unijnych do wykonanych dochodów tych jednostek.

Lata	Liczba jednostek								
	ogółem	zadłużonych	poniżej 10%	10%-20%	20%-30%	30%-40%	40%-50%	50%-60%	powyżej 60%
2024	314	295	129	98	41	22	4	1	0
2025	314	284	136	91	33	16	7	1	0

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów powiatów za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

Liczba powiatów w przedziale o zadłużeniu do 30% dochodów ogółem stanowiła 91,5% powiatów zadłużonych.

Przychody i koszty powiatowych samorządowych zakładów budżetowych

W 2025 r. przychody i koszty powiatowych samorządowych zakładów budżetowych przedstawiały się następująco:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Przychody	155 894	184 619	180 748	97,9	115,9
w tym: dotacje z budżetu	33 611	46 344	40 908	88,3	121,7
Koszty	156 493	185 478	179 099	96,6	114,4
Podatek dochodowy od osób prawnych	97	30	57	190,0	58,8
Wpłaty do budżetu powiatów	69	0	278	-	402,9

Źródło: Sprawozdania roczne powiatów z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

Przychody powiatowych samorządowych zakładów budżetowych w 2025 r. wyniosły 180 748 tys. zł, w tym dotacje z budżetu wynosiły 40 908 tys. zł.

W stosunku do planu, przychody zrealizowano w 97,9%, a dotacje w 88,3%.

W 2025 r., w porównaniu z danymi za 2024 r., przychody powiatowych samorządowych zakładów budżetowych zwiększyły się o 15,9%, a dotacje z budżetu powiatów zwiększyły się o 21,7%.

Koszty powiatowych samorządowych zakładów budżetowych w 2025 r., w relacji do kosztów wykazanych w 2024 r., zwiększyły się o 14,4%.

Koszty powiatowych zakładów budżetowych wyniosły 179 099 tys. zł i były niższe o 3,4% od kwot planowanych. W 2025 r. powiatowe samorządowe zakłady budżetowe dokonały wpłat nadwyżki środków obrotowych do budżetów powiatów w wysokości 278 tys. zł.

W 2025 r. powiaty, w formie samorządowego zakładu budżetowego, realizowały zadania i osiągnęły największe przychody w działach: Pozostałe zadania z zakresu polityki społecznej (62,0% przychodów ogółem), Transport i łączność (16,5% przychodów ogółem), Pomoc społeczna (11,0% przychodów ogółem).

Przychody powiatowych samorządowych zakładów budżetowych wg najważniejszych działów:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem, w tym:	155 894	184 619	180 748	97,9	115,9
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	96 601	122 154	112 052	91,7	116,0
Transport i łączność	26 585	29 586	29 805	100,7	112,1
Pomoc społeczna	17 497	22 245	19 841	89,2	113,4

Źródło: Sprawozdania roczne powiatów z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

W strukturze kosztów największy udział miały następujące działy: Pozostałe zadania z zakresu polityki społecznej 62,2% kosztów, Transport i łączność – 15,2% oraz Pomoc społeczna – 10,5%.

Koszty powiatowych samorządowych zakładów budżetowych wg najważniejszych działów

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem, w tym:	156 493	185 478	179 099	96,6	114,4
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	95 365	122 331	111 404	91,1	116,8
Transport i łączność	25 843	28 759	27 145	94,4	105,0
Pomoc społeczna	16 853	22 243	18 850	84,7	111,8

Źródło: Sprawozdania roczne powiatów z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

Stan środków obrotowych powiatowych samorządowych zakładów budżetowych zwiększył się z 4 214 tys. zł na początku roku 2025 do wysokości 4 265 tys. zł na koniec roku.

Wydzielony rachunek dochodów powiatowych jednostek budżetowych

W świetle przepisu art. 229 ust. 5 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej²¹) art. 223 ustawy o finansach publicznych ma również zastosowanie w powiatach do całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego.

W ramach wydzielonych rachunków dochodów, o których mowa w art. 223 ustawy o finansach publicznych, powiaty zrealizowały w 2025 r. dochody w wysokości 87 605 tys. zł, co stanowiło 81,5% dochodów planowanych. Dochody wykonane w 2025 r. były wyższe o 1,7% od dochodów wykonanych w 2024 r.

Dochody i wydatki na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody	86 158	107 486	87 605	81,5	101,7
Wydatki	86 041	108 727	87 453	80,4	101,6
w tym : wpłaty do budżetu	5 268	3 746	4 772	127,4	90,6

Źródło: Sprawozdania roczne powiatów z wykonania dochodów i wydatków na rachunku z art. 223 ust.1 za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin)

Zrealizowane wydatki wyniosły 87 453 tys. zł i były niższe o 19,6% niż planowano, a dokonane wpłaty do budżetów powiatów były wyższe o 27,4% niż zakładano to w planie na 2025 r. W porównaniu do 2024 r., wydatki powiatów na wydzielonych rachunkach zwiększyły się o 1,6%, a wpłaty do budżetów powiatów zmniejszyły się o 9,4%.

Stan środków obrotowych na wydzielonych rachunkach dochodów zwiększył się z 3 048 tys. zł na początku roku do wysokości 3 200 tys. zł tj. o 5,0% na koniec 2025 r.

²¹ (Dz. U. z 2025 r. poz. 49, z późn. zm.)

IV. Wykonanie budżetów miast na prawach powiatu

Zbiorcze dane dotyczące wykonania budżetów miast na prawach powiatu przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody	138 229 645	150 107 334	148 995 748	99,3	107,8
Wydatki	140 364 461	161 582 001	152 198 103	94,2	108,4
Wynik	-2 134 815	-11 474 667	-3 202 354		

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

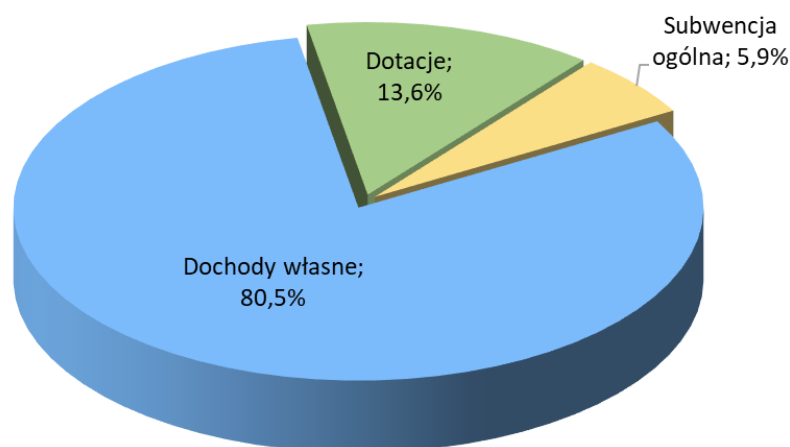
W 2025 r., miasta na prawach powiatu osiągnęły dochody w kwocie 148 995 748 tys. zł. Jednostki te zrealizowały w tym okresie wydatki w wysokości 152 198 103 tys. zł.

Miasta na prawach powiatu zamknęły swoje budżety deficytem w wysokości 3 202 354 tys. zł, przy planowanym deficycie w wysokości 11 474 667 tys. zł.

Dochody miast na prawach powiatu

W strukturze dochodów ogółem miast na prawach powiatu, dochody własne stanowiły 80,5%, dotacje 13,6%, a subwencja ogólna 5,9%.

STRUKTURA DOCHODÓW MIAST NA PRAWACH POWIATU W 2025 R.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2025 r. (Min. Fin.)

W 2025 r., w stosunku do roku 2024, zwiększył się udział dochodów własnych w dochodach ogółem o 19,4 punktu procentowego, natomiast zmniejszył się udział dotacji i subwencji w dochodach ogółem, odpowiednio o 0,2 i 19,2 punktu procentowego.

Powyższa zmiana struktury dochodów budżetowych miast na prawach powiatu wynika w szczególności ze zmiany systemu finansowania jednostek samorządu terytorialnego, wprowadzonej ustawą z dnia 1 października 2024 r..

Dochody według źródeł pochodzenia

Dochody ogółem miast na prawach powiatu w 2025 r., w porównaniu do roku 2024, wzrosły o 7,8%. Dynamika dochodów własnych wynosiła 142,2%, dotacji 106,0%, a subwencji ogólnej 25,2%.

Dochody własne miast na prawach powiatu zrealizowane zostały w 100,3% planu rocznego, dochody z tytułu dotacji w 93,1% planu, a z tytułu przekazanej z budżetu państwa łącznej kwoty subwencji ogólnej zostały zrealizowane w 100,2% rocznych kwot zaplanowanych przez te jednostki.

Dochody miast na prawach powiatu, według źródeł ich pochodzenia

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
DOCHODY OGÓŁEM, z tego:	138 229 645	150 107 334	148 995 748	99,3	100,0	107,8
Dochody własne, z tego:	84 389 507	119 597 741	119 976 934	100,3	80,5	142,2
podatek dochodowy od osób fizycznych	35 655 744	65 631 664	65 631 664	100,0	44,0	184,1
podatek dochodowy od osób prawnych	6 399 866	9 030 041	9 030 041	100,0	6,1	141,1
podatek od nieruchomości	13 174 331	13 774 655	13 969 696	101,4	9,4	106,0
podatek rolny	33 942	32 826	32 432	98,8	0,0	95,6
podatek leśny	7 742	7 341	6 602	89,9	0,0	85,3
podatek od środków transportowych	406 251	411 609	398 047	96,7	0,3	98,0
podatek od czynności cywilnoprawnych	2 072 057	2 003 964	2 051 275	102,4	1,4	99,0
podatek od dział. gosp. osób fiz., opłacany w formie karty podatkowej	92 432	92 450	87 573	94,7	0,1	94,7
wpływy z opłaty skarbowej	466 977	476 550	477 316	100,2	0,3	102,2
wpływy z opłaty eksploatacyjnej	31 757	32 550	32 754	100,6	0,0	103,1
podatek od spadków i darowizn	333 552	324 026	374 439	115,6	0,3	112,3
wpływy z opłaty targowej	13 084	13 342	12 524	93,9	0,0	95,7
opłata miejscowa	7 033	5 905	8 986	152,2	0,0	127,8
opłata uzdrowiskowa	23 947	25 659	25 456	99,2	0,0	106,3
opłata od posiadania psów	872	604	584	96,7	0,0	67,0

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
opłata reklamowa	984	650	973	149,7	0,0	98,9
dochody z majątku	5 340 903	5 830 963	5 568 847	95,5	3,7	104,3
pozostałe dochody	20 328 033	21 902 942	22 267 726	101,7	14,9	109,5
Dotacje ogółem, z tego:	19 122 125	21 770 951	20 261 837	93,1	13,6	106,0
Dotacje celowe ogółem	16 322 332	18 037 958	17 236 232	95,6	11,6	105,6
Przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich	2 799 792	3 732 993	3 025 605	81,1	2,0	108,1
Subwencja ogólna	34 718 014	8 738 642	8 756 978	100,2	5,9	25,2

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

Najistotniejszymi źródłami dochodów własnych miast na prawach powiatu w 2025 r. były: dochody z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych, stanowiące w strukturze tych dochodów 54,7%, pozostałe dochody stanowiące 18,6% oraz dochody z podatku od nieruchomości stanowiące 11,6%.

Dochody miast na prawach powiatu z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych i podatku dochodowym od osób prawnych oraz z tytułu subwencji ogólnej (wraz ze środkami z rezerw) przekazane w 2025 r., w łącznej kwocie 83 418 683 tys. zł, były wyższe o 9 582 209 tys. zł od dochodów z tych tytułów przekazanych w roku 2024 (po pomniejszeniu o wpłaty do budżetu państwa dokonane przez miasta na prawach powiatu w 2024 r.).

W 2025 r. dochody z tytułu udziału miast na prawach powiatu w podatku dochodowym od osób fizycznych zostały zrealizowane w wysokości 65 631 664 tys. zł, tj. 100% kwoty planowanej i o 84,1% więcej niż w 2024 r. (35 655 744 tys. zł, w tym dodatkowe dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, w wysokości 3 634 531 tys. zł).

W 2025 r. dochody z tytułu udziału miast na prawach powiatu w podatku dochodowym od osób prawnych zostały zrealizowane w wysokości 9 030 041 tys. zł, tj. 100% kwoty planowanej i o 41,1% więcej niż w 2024 r. (6 399 866 tys. zł).

Porównując dochody uzyskane przez jednostki samorządu terytorialnego z tytułu udziału zarówno w podatku dochodowym od osób fizycznych, jaki w podatku dochodowym od osób prawnych, należy mieć na względzie systemową zmianę sposobu ustalania dochodów jednostek samorządu terytorialnego. Od 2025 r. podstawowymi źródłami dochodów jednostek samorządu terytorialnego są udział w podatku dochodowym od osób fizycznych

oraz udział w podatku dochodowym od osób prawnych, natomiast subwencja ogólna ma charakter uzupełniający.

Skutki obniżenia górnych stawek podatków, udzielonych ulg i zwolnień oraz decyzji wydanych przez organ podatkowy na podstawie ustawy - Ordynacja podatkowa

W wyniku obniżenia górnych stawek podatków, udzielenia ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych) oraz podjęcia decyzji o umorzeniu, rozłożeniu na raty i odroczeniu terminu płatności, w 2025 r. do budżetów miast na prawach powiatu nie wpłynęła kwota 941 274 tys. zł, co stanowiło 0,6% dochodów ogółem. Natomiast w odniesieniu do wykonanych dochodów własnych kwota ta stanowiła 0,8%.

Skutki udzielonych przez miasta na prawach powiatu w 2025 r. ulg i zwolnień prezentuje poniższe zestawienie:

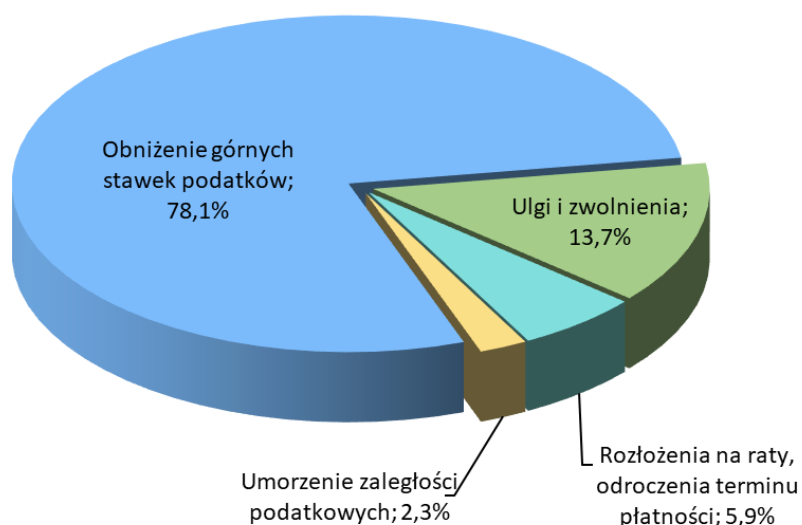
Wyszczególnienie	Wykonanie 2025	RAZEM ULGI (4+5+6+7)	z tego:				Wskaźnik (3:2)
			Obniżenie górných stawek podatków	Ulg i zwolnienia (bez ulg i zwolnień ustawowych)	Umorzenie zaległości podatkowych	Rozłożenia na raty, odroczenia terminu płatności	
			tys. zł				
1	2	3	4	5	6	7	8
DOCHODY OGÓŁEM	148 995 748	941 274	735 052	129 271	21 086	55 865	0,6
DOCHODY WŁASNE, w tym:	119 976 934	941 274	735 052	129 271	21 086	55 865	0,8
podatek od nieruchomości	13 969 696	398 844	217 071	128 633	13 778	39 363	2,9
podatek rolny	32 432	265	172	13	37	44	0,8
podatek leśny	6 602	38	0	37	0	1	0,6
podatek od środków transportowych	398 047	518 714	515 863	589	90	2 172	130,3
podatek od czynności cywilnoprawnych	2 051 275	763	0	0	21	742	0
podatek od dział. gosp. osób fiz., opłacany w formie karty podatkowej	87 573	265	0	0	5	260	0,3
wpływy z opłaty skarbowej	477 316	4	0	0	3	0	0
wpływy z opłaty eksploatacyjnej	32 754	0	0	0	0	0	0
podatek od spadków i darowizn	374 439	8 163	0	0	1 097	7 066	2,2
wpływy z opłaty targowej	12 524	2	0	0	0	2	0
opłata miejscowa	8 986	0	0	0	0	0	0
opłata uzdrowiskowa	25 456	0	0	0	0	0	0
opłata od posiadania psów	584	225	225	0	0	0	38,5
opłata reklamowa	973	1 723	1 722	0	1	0	177,1
dochody z majątku	5 568 847	0	0	0	0	0	0
pozostałe dochody	22 267 726	12 267	0	0	6 053	6 214	0,1

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2025 r. (Min. Fin.)

Na łączną kwotę udzielonych przez miasta na prawach powiatu w 2025 r. ulg i zwolnień złożyły się następujące skutki:

- obniżenia górnych stawek podatków stanowiące 78,1%,
- ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych) stanowiące 13,7%,
- umorzeń zaległości podatkowych stanowiące 2,3%,
- rozłożenia na raty i odroczenia terminu płatności stanowiące 5,9%.

STRUKTURA ULG W MIASTACH NA PRAWACH POWIATU W 2025 R.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2025 r. (Min. Fin.)

W łącznej kwocie obniżenia górnych stawek podatkowych 70,2% stanowiły skutki obniżenia stawek w podatku od środków transportowych, a 29,5% skutki obniżenia stawek w podatku od nieruchomości.

W łącznej kwocie ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych) 99,5% stanowiły skutki ulg i zwolnień w podatku od nieruchomości.

Najwięcej umorzeń zaległości podatkowych miasta na prawach powiatu dokonały w podatku od nieruchomości (65,3%).

W łącznej kwocie rozłożeń na raty, odroczeń terminu płatności największy udział miały podatek od nieruchomości (70,5%) i podatek od spadków i darowizn (12,6%).

Wykonanie subwencji ogólnej

W 2025 r. subwencja dla miast na prawie powiatu wyniosła 7 910 887 tys. zł, z czego 7 903 395 tys. zł stanowiła subwencja, o której mowa w ustawie o dochodach jednostek

samorządu terytorialnego a 7 492 tys. zł stanowiła subwencja, o której mowa w ustawie o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw.

W 2025 roku na rachunki 56 miast na prawach powiatu przekazano środki z tytułu subwencji ogólnej w wysokości 7 903 395 tys. zł, co stanowiło 100,0% kwot zaplanowanych na ten cel (po zmianach). Kwota subwencji ogólnej w 2025 r. była niższa niż w roku 2024 (22,9% kwot przekazanych w 2024 r. z tytułu subwencji ogólnej w wysokości 34 555 454 tys. zł), gdyż zwiększyły się dochody z innych źródeł, tj. z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych i udziału w podatku dochodowym od osób prawnych. Świadczy to o uzupełniającym charakterze subwencji ogólnej wobec dochodów z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych i podatku dochodowym od osób prawnych.

Ponadto w 2025 r. 4 miasta na prawach powiatu były uprawnione do otrzymania części rekompensującej subwencji ogólnej, w łącznej wysokości 7 492 tys. zł, przeznaczonej na wyrównanie ubytku dochodów, wynikającego ze zwolnienia z podatku od nieruchomości gruntów, budowli i budynków, które były zajęte na prowadzenie przez przedsiębiorcę, na podstawie zmienionego zezwolenia, działalności gospodarczej na terenie specjalnych stref ekonomicznych, stosownie do ustawy z dnia 2 października 2003 r. o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw.

Wykonanie rezerwy na uzupełnienie dochodów

W 2025 r. z tytułu podziału rezerwy na uzupełnienie dochodów, o której mowa w art. 34 ustawy z dnia 1 października 2024 r., miasta na prawach powiatu otrzymały dodatkowe środki, w wysokości 846 367 tys. zł, z tego 673 994 tys. zł na wydatki bieżące i 172 373 tys. zł na wydatki majątkowe.

Rezerwa na uzupełnienie dochodów jednostek samorządu terytorialnego, o której mowa wyżej, została rozdzielona między miasta na prawach powiatu w następujący sposób:

- 1) 1 400 tys. zł zostało przeznaczone, stosownie do art. 89 ust. 2 i 3 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, dla 1 miasta na prawach powiatu na osiągnięcie nadwyżki dochodów, ustalonych na rok 2025 zgodnie z nową ustawą, ponad łączne dochody na rok 2025, obliczone zgodnie z ustawą obowiązującą do końca 2024 r.;
- 2) 1 818 tys. zł - dla 4 miast o statusie gminy uzdrowiskowej;
- 3) 82 467 tys. zł - na dofinansowanie inwestycji na drogach publicznych powiatowych i wojewódzkich oraz na drogach powiatowych, wojewódzkich i krajowych w granicach miast na prawach powiatu, a także na dofinansowanie remontów, utrzymania i ochrony dróg krajowych i wojewódzkich w granicach miast na prawach powiatu i zarządzania

nimi; środki otrzymało 25 miast na prawach powiatu, przy czym 1 z miast zwróciło na rachunek budżetu państwa niewykorzystane środki w kwocie 276 tys. zł;

- 4) 133 224 tys. zł – w obszarze drogi, na realizację zadań zgłoszonych przez 14 miast na prawach powiatu, na dofinansowanie inwestycji na drogach zapewniających dojazd do centrów logistycznych. Podział środków z ww. tytułu został dokonany przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych w porozumieniu z Ministrem Infrastruktury, po zasięgnięciu opinii reprezentacji jednostek samorządu terytorialnego; środki otrzymało 14 miast na prawach powiatu;
- 5) 100 851 tys. zł - w obszarze pomoc społeczna, przy czym kwota 20 583 tys. zł została przeznaczona, w ramach systemu pomocy społecznej, dla 54 miast na prawach powiatu prowadzących domy pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym lub zlecających prowadzenie takich domów, a kwota 80 268 tys. zł została przeznaczona, w ramach systemu pieczy zastępczej, dla 66 miast na prawach powiatu. Podział środków z ww. tytułów został dokonany przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych w porozumieniu z Ministrem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej;
- 6) 430 557 tys. zł – w obszarze oświaty, z tego:
 - 345 324 tys. zł na sfinansowanie skutków wzrostu w roku 2025 średnich wynagrodzeń nauczycieli ponad poziom tego wzrostu przyjęty do ustalenia potrzeb oświatowych na rok 2025. Podział środków między jednostki samorządu terytorialnego został dokonany przez Ministra Edukacji, na zasadach przyjętych do ustalenia potrzeb oświatowych na rok 2025 - środki otrzymało 66 miast na prawach powiatu,
 - 0,6 tys. zł – na pomoc 1 miastu na prawach powiatu w usuwaniu skutków działania powodzi z września 2024 r. w publicznych szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego. Podział środków z ww. tytułu został dokonany przez Ministra Edukacji w uzgodnieniu z Ministrem Finansów,
 - 3 276 tys. zł – w celu zwiększenia dochodów jednostek samorządu terytorialnego w związku ze wzrostem poziomu potrzeb oświatowych w 2025 r., oraz kwoty środków przyznanych na dopełnienie finansowania skutków wzrostu średnich wynagrodzeń nauczycieli w 2025 r. Podział nastąpił zgodnie z „Kryteriami podziału w roku 2025 rezerwy na uzupełnienie dochodów jednostek samorządu terytorialnego, w ramach części rezerwy pozostającej w dyspozycji Ministra Finansów i Gospodarki” zaopiniowanymi przez reprezentację jednostek samorządu terytorialnego - środki otrzymało 11 miast na prawach powiatu,
 - 81 956 tys. zł – na dofinansowanie wzrostu zakresu zadań oświatowych w stosunku do zakresu zadań przyjętego do obliczenia potrzeb oświatowych na rok 2025. Podział

środków został dokonany na podstawie kryteriów pozytywnie zaopiniowanych przez reprezentację jednostek samorządu terytorialnego – środki otrzymały 52 miasta na prawach powiatu,

- 7) 29 529 tys. zł - dla 16 miast na prawach powiatu, których dochody, obliczone na podstawie uchwalonej ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, były niższe od wstępnych kwot, wyliczonych na podstawie projektu tej ustawy skierowanego do rozpatrzenia przez Radę Ministrów;
- 8) 66 520 tys. zł - na uzupełnienie dochodów jednostek samorządu terytorialnego. Środki zostały rozdzielone między jednostki samorządu terytorialnego spełniające łącznie warunki:
 - a) dochód w przeliczeniu na mieszkańca danej jednostki jest niższy od 75% średnich dochodów ustalonych dla danej kategorii jednostek samorządu terytorialnego;
 - b) nadwyżka dochodów, ustalonych na rok 2025 zgodnie z ustawą z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, ponad dochody ustalone na rok 2025 według ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego jest niższa niż 6%.

Środki zostały podzielone między jednostki samorządu terytorialnego proporcjonalnie do udziału liczby mieszkańców zamieszkałych w danej jednostce w łącznej liczbie mieszkańców zamieszkałych w jednostkach - środki otrzymało 12 miast na prawach powiatu.

Wykonanie w zakresie środków z Funduszu Pomocy na dodatkowe zadania oświatowe

Na rachunki miast na prawach powiatu zostały przekazane (tj. zasilenie bez zwrotów) także środki z Funduszu Pomocy z tytułu wsparcia jednostek samorządu terytorialnego w realizacji dodatkowych zadań oświatowych związanych z kształceniem, wychowaniem i opieką nad dziećmi i uczniami będącymi obywatelami Ukrainy w łącznej wysokości - według stanu na 31 grudnia 2025 r. – 1 793 628 tys. zł.

Dotacje i płatności z budżetu środków europejskich

Dochody z tytułu dotacji, w tym z dotacji celowych przekazywanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich, w 2025 r. zostały zrealizowane przez miasta na prawach powiatu w kwocie 20 261 837 tys. zł, z tego:

- 1) dotacje i środki z budżetu państwa na zadania bieżące zrealizowano w kwocie 14 466 952 tys. zł, z tego:
 - a) dotacje celowe z budżetu państwa na zadania bieżące:

- własne realizowane z dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,
 - pozostałe własne,
 - z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami,
 - realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej zrealizowano w kwocie 11 271 808 tys. zł,
- b) dotacje celowe na zadania bieżące wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowano w wysokości 902 176 tys. zł,
- c) dotacje na pomoc finansową między jednostkami samorządu terytorialnego na zadania bieżące zrealizowano w wysokości 98 384 tys. zł,
- d) dotacje z funduszy celowych na zadania bieżące zrealizowano w wysokości 24 133 tys. zł,
- e) środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na zadania bieżące zrealizowano w wysokości 22 627 tys. zł,
- f) dotacje na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych obiektów zabytkowych oraz prac remontowych i konserwatorskich przy zabytkach 154 tys. zł,
- g) dotacje otrzymane z Funduszu Pomocy lub z innych środków na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy 2 147 671 tys. zł,
- 2) dotacje i środki z budżetu państwa na zadania inwestycyjne zrealizowano w kwocie 5 794 885 tys. zł, z tego:
- a) dotacje celowe z budżetu państwa na zadania inwestycyjne:
- własne realizowane z dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,
 - pozostałe własne,
 - z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami,
 - realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej zrealizowano w kwocie 3 131 487 tys. zł,
- b) dotacje celowe na zadania inwestycyjne wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowano w wysokości 1 122 tys. zł,
- c) dotacje na pomoc finansową między jednostkami samorządu terytorialnego na zadania inwestycyjne zrealizowano w wysokości 271 929 tys. zł,

- d) dotacje z funduszy celowych na zadania inwestycyjne zrealizowano w wysokości 239 038 tys. zł,
- e) środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na zadania inwestycyjne zrealizowano w wysokości 2 147 271 tys. zł,
- f) dotacje na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych obiektów zabytkowych oraz prac remontowych i konserwatorskich przy zabytkach 4 038 tys. zł.

W łącznej kwocie zrealizowanych dotacji, na dotacje na zadania bieżące przypadała kwota 14 466 952 tys. zł, co stanowiło 71,4% otrzymanych dotacji. Dotacje na zadania inwestycyjne łącznie wyniosły 5 794 885 tys. zł i stanowiły 28,6% łącznej kwoty dotacji.

Wykonanie dotacji oraz płatności z budżetu środków europejskich za rok 2025 przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024		Wykonanie 2025		Dynamika	
	Ogółem	w tym: bieżące	Ogółem	w tym: bieżące	4:2	5:3
	(w tys. zł)				%%	
1	2	3	4	5	6	7
Dotacje ogółem, z tego:	19 122 125	14 168 443	20 261 837	14 466 952	106,0	102,1
przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich	2 799 792	400 104	3 025 605	785 859	108,1	196,4
na zadania z zakresu administracji rządowej	7 994 246	7 889 135	8 640 782	8 246 917	108,1	104,5
na zadania własne	3 003 687	2 825 840	2 630 431	2 143 204	87,6	75,8
na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	94 009	83 038	106 478	95 829	113,3	115,4
na zadania realizowane na podstawie porozumień między jst	810 308	806 798	903 297	902 176	111,5	111,8
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jst	430 211	138 177	370 313	98 384	86,1	71,2
z funduszy celowych	128 451	24 727	263 170	24 133	204,9	97,6
na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych obiektów zabytkowych oraz prac remontowych i konserwatorskich przy zabytkach	1 116	351	4 192	154	375,6	43,9
środki otrzymane ze środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19	1 900 452	43 670	2 169 898	22 627	114,2	51,8
otrzymane z Funduszu Pomocy lub z innych środków	1 959 853	1 956 603	2 147 671	2 147 671	109,6	109,8

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

W porównaniu z rokiem 2024, kwota dotacji ogółem przekazanych do budżetów miast na prawach powiatu w roku 2025, zwiększyła się o 6,0%, zaś kwota dotacji na zadania bieżące była większa o 2,1%.

Dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami

Wysokość dotacji celowych z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami dla miast na prawach powiatu, według wybranych ważniejszych działów oraz w podziale na zadania gminne i powiatowe w 2025 r., przedstawia poniższe zestawienie

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2024	Plan 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4 : 3)	Dynamika (4 : 2)	Plan 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (8 : 7)
	(w tys. zł)			%%		(w tys. zł)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Dotacje ogółem, z tego:	7 994 246	8 718 499	8 640 782	99,1	108,1	8 292 089	8 246 917	99,5
część gminna, w tym:	5 535 362	5 609 740	5 565 283	99,2	100,5	5 503 070	5 474 457	99,5
Rodzina	4 410 211	4 628 804	4 618 913	99,8	104,7	4 628 804	4 618 913	99,8
Pomoc społeczna	566 809	377 786	372 271	98,5	65,7	377 189	371 676	98,5
Administracja publiczna	245 270	262 476	260 085	99,1	106,0	262 476	260 085	99,1
Obrona narodowa	480	130 190	107 562	82,6	*	24 117	17 331	71,9
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	164 917	101 726	101 113	99,4	61,3	101 726	101 113	99,4
część powiatowa, w tym:	2 458 884	3 108 759	3 075 499	98,9	125,1	2 789 019	2 772 460	99,4
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1 920 475	2 102 974	2 097 618	99,7	109,2	2 017 341	2 013 950	99,8
Obrona narodowa	4 308	332 622	313 853	94,4	*	102 681	98 494	95,9
Gospodarka mieszkaniowa	89 665	173 514	169 526	97,7	189,1	172 794	168 935	97,8
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	137 137	156 364	154 809	99,0	112,9	156 320	154 765	99,0
Działalność usługowa	131 915	140 579	139 346	99,1	105,6	137 222	136 016	99,1

* wskaźnik powyżej 1000%

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

Dotacje celowe z budżetu państwa w roku 2025 na zadania z zakresu administracji rządowej w miastach na prawach powiatu, w porównaniu do roku 2024, wzrosły o 8,1%.

Dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami zostały zrealizowane przez miasta na prawach powiatu w 99,1% planu.

W 2025 r. dochody uzyskane z tytułu dotacji na zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami w części dotyczącej zadań gminnych wyniosły 5 565 283 tys. zł, przy czym:

- dotacje na zadania bieżące przekazano w wysokości 5 474 457 tys. zł,
- dotacje na zadania inwestycyjne przekazano w wysokości 90 826 tys. zł.

W dotacjach na realizację zadań z zakresu administracji rządowej w części gminnej, największej środków przeznaczono na zadania z zakresu działu:

- Rodzina (83,0%) - w 2025 r. dotacje te przekazano w kwocie 4 618 913 tys. zł, z przeznaczeniem głównie na świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- Pomoc społeczna - na zadania realizowane w tym dziale przekazano z budżetu państwa kwotę 372 271 tys. zł,
- Administracja publiczna - przekazano z budżetu państwa kwotę 260 085 tys. zł.

Dotacje na zadania z zakresu administracji rządowej w części powiatowej zrealizowano w kwocie 3 075 499 tys. zł, przy czym:

- dotacje na zadania bieżące przekazano w wysokości 2 772 460 tys. zł,
- dotacje na zadania inwestycyjne przekazano w wysokości 303 039 tys. zł.

W dotacjach na zadania z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone ustawami w części powiatowej największe kwoty przekazano w dziale Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa – 2 097 618 tys. zł (68,2% dotacji ogółem).

Były one przeznaczone głównie na wydatki bieżące i inwestycyjne realizowane w rozdziale Komendy powiatowe Państwowej Straży Pożarnej oraz na wydatki bieżące związane z usuwaniem skutków klęsk żywiołowych.

Udział dotacji celowych na zadania inwestycyjne i bieżące z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami w kwocie dotacji ogółem z zakresu administracji rządowej w poszczególnych działach gospodarki narodowej, w miastach na prawach powiatu w 2025 r., w podziale na zadania gminne i powiatowe przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Struktura			Udział		
	Ogółem	z tego:		Ogółem	z tego:	
		bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
1	2	3	4	5	6	7
	%%			%%		
Zadania gminne, w tym:	100,0	100,0	100,0	100,0	98,4	1,6
Rodzina	83,0	84,4	0,0	100,0	100,0	0,0
Pomoc społeczna	6,7	6,8	0,7	100,0	99,8	0,2
Administracja publiczna	4,7	4,8	0,0	100,0	100,0	0,0
Obrona narodowa	1,9	0,3	99,3	100,0	16,1	83,9
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	1,8	1,8	0,0	100,0	100,0	0,0
Zadania powiatowe, w tym:	100,0	100,0	100,0	100,0	90,1	9,9
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	68,2	72,6	27,6	100,0	96,0	4,0
Obrona narodowa	10,2	3,6	71,1	100,0	31,4	68,6
Gospodarka mieszkaniowa	5,5	6,1	0,2	100,0	99,7	0,3
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	5,0	5,6	0,0	100,0	100,0	0,0
Działalność usługowa	4,5	4,9	1,1	100,0	97,6	2,4

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2025 r. (Min. Fin.)

Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych

Wysokość dotacji celowych z budżetu państwa na realizację zadań własnych miast na prawach powiatu w 2025 r., według wybranych ważniejszych działów oraz w podziale na zadania gminy i powiatu, przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2024	Plan 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4 : 3)	Dynamika (4 : 2)	Plan 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (8 : 7)
	(w tys. zł)			%%		(w tys. zł)		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Dotacje ogółem, z tego:	3 003 687	2 853 844	2 630 431	92,2	87,6	2 223 037	2 143 204	96,4
część gminna, w tym:	2 676 036	2 090 033	1 970 301	94,3	73,6	1 692 257	1 642 366	97,1
Pomoc społeczna	981 295	1 328 291	1 309 735	98,6	133,5	1 325 907	1 307 533	98,6
Obrona narodowa	0	265 907	183 730	69,1	-	41 581	26 544	63,8
Rodzina	80 503	166 420	159 344	95,7	197,9	166 420	159 344	95,7
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	8 151	80 317	79 830	99,4	979,4	79 905	79 521	99,5
Oświata i wychowanie	1 460 381	81 038	78 395	96,7	5,4	21 368	21 097	98,7
część powiatowa, w tym:	327 418	763 811	660 130	86,4	201,6	530 779	500 838	94,4
Pomoc społeczna	253 759	379 098	371 802	98,1	146,5	378 077	370 782	98,1
Obrona narodowa	461	232 882	155 584	66,8	33 749,2	51 934	33 768	65,0
Rodzina	42 683	92 767	88 788	95,7	208,0	92 767	88 788	95,7
Oświata i wychowanie	9 398	18 645	18 199	97,6	193,6	6 209	5 763	92,8
Ochrona zdrowia	14 519	17 621	17 621	100	121,4	0	0	-
pozostałe	232	0	0	-	-	0	0	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

Otrzymane przez miasta na prawach powiatu w 2025 r. dotacje celowe z budżetu państwa na zadania własne w części dotyczącej zadań gminnych wyniosły 1 970 301 tys. zł. Z kwoty tej 1 642 366 tys. zł, tj. 83,4% stanowiły dotacje na zadania bieżące, a dotacje na zadania inwestycyjne stanowiły – 327 935 tys. zł, tj. 16,6%.

Biorąc pod uwagę strukturę otrzymanych przez miasta na prawach powiatu dotacji pod względem podziału na zadania gminne i powiatowe, 74,9% dotacji dotyczyło zadań gminnych, a 25,1% zadań powiatowych. Podobnie w łącznej kwocie dotacji na bieżące zadania własne miast na prawach powiatu, dotacje na zadania gminne stanowiły 76,6%, a na zadania powiatowe 23,4%.

Otrzymane przez miasta na prawach powiatu w części gminnej dotacje na bieżące zadania własne, przeznaczone były przede wszystkim na:

- Pomoc społeczną – 1 307 533 zł (79,6% kwoty dotacji na bieżące zadania własne w części gminnej). Dotacje te stanowiły 61,0% łącznej kwoty tych dotacji na zadania własne bieżące dla miast na prawach powiatu. Dotacje na zadania gminne w dziale Pomoc społeczna przeznaczone zostały przede wszystkim na wypłatę zasiłków stałych z pomocy społecznej, zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze, ośrodki pomocy społecznej oraz pomoc w zakresie dożywiania,
- w dziale Rodzina dotacje na zadania bieżące gminne zostały wykonane w wysokości 159 344 tys. zł (9,7% kwoty dotacji na bieżące zadania własne w części gminnej). Dotacje te stanowiły 7,4% łącznej kwoty tych dotacji na zadania własne bieżące dla miast na prawach powiatu i zostały przeznaczone na świadczenia.

W części powiatowej dotacje w dziale Pomoc społeczna na bieżące zadania własne miast na prawach powiatu przekazane zostały w wysokości 371 802 tys. zł i stanowiły 56,3% kwoty wykonanych dotacji na zadania bieżące w części powiatowej. Przeznaczone zostały głównie na utrzymanie ponadgminnych domów pomocy społecznej, na ośrodki wsparcia, jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej.

Dotacje na własne zadania inwestycyjne przekazano miastom na prawach powiatu w kwocie 487 227 tys. zł, z tego:

- na zadania gminne – 327 935 tys. zł,
- na zadania powiatowe – 159 292 tys. zł.

Strukturę dotacji celowych na dofinansowanie zadań własnych miast na prawach powiatu oraz udział dotacji celowych na zadania inwestycyjne i bieżące w 2025 r. przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Struktura			Udział		
	Ogółem	z tego:		Ogółem	z tego:	
		bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
	%%			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Zadania gminne, w tym:	100,0	100,0	100,0	100,0	83,4	16,6
Pomoc społeczna	66,5	79,6	0,7	100,0	99,8	0,2
Obrona narodowa	9,3	1,6	47,9	100,0	14,4	85,6
Rodzina	8,1	9,7	0,0	100,0	100,0	0,0
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	4,1	4,8	0,1	100,0	99,6	0,4
Oświata i wychowanie	4,0	1,3	17,5	100,0	26,9	73,1
Zadania powiatowe, w tym:	100,0	100,0	100,0	100,0	93,6	6,4
Pomoc społeczna	56,3	74,0	0,6	100,0	99,7	0,3
Obrona narodowa	23,6	6,7	76,5	100,0	21,7	78,3
Rodzina	13,5	17,7	0,0	100,0	100,0	0,0
Oświata i wychowanie	2,8	1,2	7,8	100,0	31,7	68,3
Ochrona zdrowia	2,7	0,0	11,1	100,0	0,0	100,0

Zródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2025 r. (Min. Fin.)

Dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich

Dochody miast na prawach powiatu z tytułu dotacji celowych przekazywanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich w roku 2025 zostały zrealizowane w wysokości 3 025 605 tys. zł, z czego dotacje na zadania bieżące zrealizowane zostały w wysokości 785 859 tys. zł, a na zadania inwestycyjne 2 239 746 tys. zł.

Dotacje na zadania bieżące stanowiły 26,0%, a na zadania inwestycyjne 74,0% otrzymanych dotacji przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich w 2025 roku.

Wysokość dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich na zadania własne, według wybranych ważniejszych działów przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2024	Plan 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4 : 3)	Dynamika (4 : 2)	Plan 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (8 : 7)
	(w tys. zł)			%%		(w tys. zł)		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Dotacje ogółem, w tym:	2 799 792	3 732 993	3 025 605	81,1	108,1	989 211	785 859	79,4
Transport i łączność	1 665 863	1 376 848	1 310 874	95,2	78,7	15 517	14 016	90,3
Oświata i wychowanie	338 656	711 713	520 946	73,2	153,8	469 602	396 052	84,3
Różne rozliczenia	67 962	463 913	399 749	86,2	588,2	56 123	36 371	64,8
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	209 146	391 188	234 225	59,9	112,0	45 947	25 011	54,4
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	35 925	176 535	114 040	64,6	317,4	141 491	106 905	75,6
Pomoc społeczna	47 354	129 201	107 798	83,4	227,6	123 889	102 749	82,9
Gospodarka mieszkaniowa	107 882	120 433	84 796	70,4	78,6	1 570	1 391	88,6
Rodzina	28 502	79 808	71 677	89,8	251,5	50 192	42 914	85,5
Administracja publiczna	77 075	89 518	68 100	76,1	88,4	41 414	35 436	85,6
Działalność usługowa	43 714	58 423	43 704	74,8	100,0	16 014	12 608	78,7
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	77 904	94 285	35 321	37,5	45,3	13 728	2 095	15,3

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

W 2025 r. najwięcej tych środków przekazano w działach:

- Transport i łączność – 1 310 874 tys. zł (43,3% dotacji) z przeznaczeniem głównie na inwestycje na drogach publicznych w miastach na prawach powiatu oraz na organizację lokalnego transportu zbiorowego,

- Oświata i wychowanie – 520 946 tys. zł (17,2% dotacji), w tym na wydatki bieżące przeznaczono kwotę 396 052 tys. zł głównie na realizację zadań przez technika oraz w zakresie pozostałej działalności, a na wydatki inwestycyjne kwotę 124 894 tys. zł głównie na realizację inwestycji dotyczących techników, szkół podstawowych oraz w zakresie pozostałej działalności,
- Różne rozliczenia – 399 749 tys. zł (13,2% dotacji),
- Gospodarka komunalna i ochrona środowiska – 234 225 tys. zł (7,7% dotacji); środki wydatkowane głównie na zadania inwestycyjne w zakresie ochrony powietrza i klimatu, gospodarki ściekowej i ochrony wód, ochrony gleby i wód podziemnych, w zakresie oświetlenia ulic, placów i dróg oraz pozostałą działalność,
- Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej – 114 040 tys. zł (3,8%).

Przekazane dotacje w ww. działach wynosiły 2 579 835 tys. zł i stanowiły 85,3% omawianych dotacji.

Pozostałe dotacje celowe

Poza omówionymi wyżej dotacjami celowymi z budżetu państwa, dochodami miast na prawach powiatu były również:

- dotacje z budżetu państwa na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
- dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego,
- dotacje celowe na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie zadań własnych,
- dotacje otrzymane z funduszy celowych,
- dotacje na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych obiektów zabytkowych oraz prac remontowych i konserwatorskich przy zabytkach,
- otrzymane z Funduszu Pomocy lub z innych środków na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy,
- środki pochodzące z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 (obejmujące środki z Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych oraz Rządowego Programu Odbudowy Zabytków

W 2025 r. łączny udział tych dotacji w dochodach zrealizowanych przez miasta na prawach powiatu wyniósł 4,0%.

Ogólna kwota otrzymanych przez miasta na prawach powiatu dotacji, z tytułów o których mowa wyżej, wyniosła 5 965 019 tys. zł.

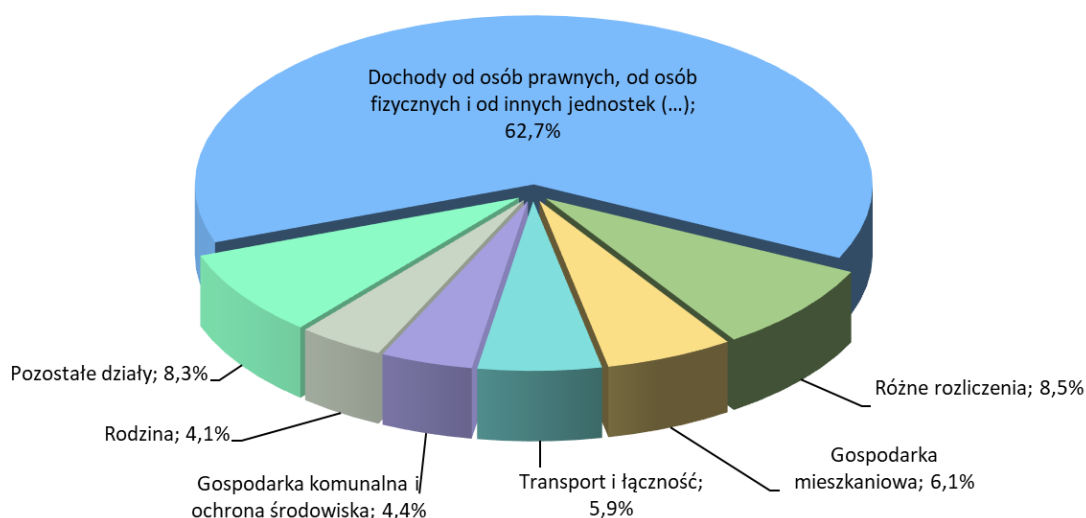
Dotacje te przeznaczono w szczególności:

- 1) na zadania realizowane na podstawie porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego 903 297 tys. zł. Zawierane między jednostkami samorządu terytorialnego porozumienia dotyczyły w szczególności realizacji zadań z zakresu działań:
 - Transport i łączność 535 026 tys. zł (59,2% tych dotacji), zawierane w tym dziale porozumienia dotyczyły przede wszystkim zadań związanych z organizowaniem lokalnego transportu zbiorowego,
 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska 202 996 tys. zł (22,5% tych dotacji) zawierane w tym dziale porozumienia dotyczyły pozostałych działań związanych z gospodarką odpadami, gospodarką odpadami komunalnymi oraz działań dotyczących schronisk dla zwierząt,
 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej 66 959 tys. zł (7,4% tych dotacji) przekazane w szczególności na działalność powiatowych urzędów pracy, rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych oraz na zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności.
- 2) z funduszy celowych zostały przekazane dotacje w wysokości 263 170 tys. zł. W kwocie tych dotacji, największy udział miały dotacje w działach:
 - Kultura fizyczna 136 883 tys. zł (52,0% tych dotacji), które przeznaczone zostały w szczególności na inwestycje w zakresie obiektów sportowych oraz w rozdziale pozostała działalność,
 - Gospodarka mieszkaniowa 35 742 tys. zł (13,6%) przeznaczone w szczególności na zadania inwestycyjne w zakresie gospodarki gruntami i nieruchomościami oraz pozostałej działalności,
 - Transport i łączność 26 615 tys. zł (10,1%) przeznaczone w szczególności na organizowanie lokalnego transportu zbiorowego
- 3) na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie zadań własnych przeznaczono dotacje w wysokości 370 313 tys. zł i dotyczyły realizacji zadań przede wszystkim w działach:
 - Transport i łączność 177 482 tys. zł (47,9% tych dotacji), w ramach którego środki wydatkowane przede wszystkim na drogi gminne i drogi publiczne w miastach na prawach powiatu oraz na lokalny transport zbiorowy,
 - Kultura fizyczna i sport 62 455 tys. zł (16,9%),
 - Oświata i wychowanie 26 861 tys. zł (7,3%) dotacje wydatkowane głównie na inwestycje w zakresie szkół podstawowych, przedszkoli, liceów ogólnokształcących oraz techników,
- 4) na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej w kwocie 106 478 tys. zł. Dotacje te przekazano przede wszystkim w działach:

- Oświata i wychowanie 76 626 tys. zł (72,0%) na wydatki bieżące na zadania z zakresu pozostałej działalności oraz na kształcenie i doskonalenie nauczycieli,
 - Administracja publiczna 8 504 tys. zł (8,0%) głównie na wydatki bieżące związane z systemem powiadamiania ratunkowego,
 - Obrona narodowa – 5 187 tys. zł. (4,9%) na zadania bieżące związane z kwalifikacją wojskową,
 - Działalność usługowa 5 121 tys. zł (4,8%) na wydatki bieżące związane z cmentarzami,
 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej 4 638 tys. zł (4,4%) z przeznaczeniem na wydatki bieżące na pomoc dla repatriantów,
- 5) na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych obiektów zabytkowych oraz prac remontowych i konserwatorskich przy zabytkach w kwocie 4 192 tys. zł,
- 6) otrzymane z Funduszu Pomocy lub z innych środków na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy w kwocie 2 147 671 tys. zł,
- 7) środki pochodzące z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 (Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych oraz Rządowego Programu Odbudowy Zabytków), w wysokości 2 169 898 tys. zł, z tego:
- na zadania bieżące – 22 627 tys. zł (1,0%),
 - na zadania inwestycyjne – 2 147 271 tys. zł (99,0%).

Dochody według działów

STRUKTURA DOCHODÓW MIAST NA PRAWACH POWIATU
WG DZIAŁÓW W 2025 r.

Źródło: Sprawozdanie roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2025 r. (Min. Fin.)

W strukturze dochodów zrealizowanych w 2025 roku przez miasta na prawach powiatu najwyższy udział miały następujące działy: Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem (62,7%), Różne rozliczenia (8,5%), Gospodarka mieszkaniowa (6,1%), Transport i łączność (5,9%), Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (4,4%) i Rodzina (4,1%). Dochody zrealizowane w ww. działach stanowiły 91,7% łącznej kwoty zrealizowanych dochodów przez miasta na prawach powiatu.

Dochody miast na prawach powiatu, według działów, które w strukturze dochodów ogółem mają największy udział przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody ogółem, w tym:	138 229 645	150 107 334	148 995 748	99,3	107,8
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	60 015 285	93 044 857	93 419 552	100,4	155,7
Różne rozliczenia	37 790 756	12 688 027	12 647 035	99,7	33,5
Gospodarka mieszkaniowa	8 090 331	8 941 879	9 059 682	101,3	112,0
Transport i łączność	8 724 276	9 258 375	8 829 054	95,4	101,2
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	6 174 104	6 868 118	6 523 611	95,0	105,7
Rodzina	5 175 791	6 171 228	6 075 299	98,4	117,4

Źródło: Sprawozdanie roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

Dochody miast na prawach powiatu, zrealizowane w dziale Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem, wzrosły w 2025 r. w stosunku do 2024 r. o 55,7%, natomiast w dziale Różne rozliczenia spadły o 66,5%, co spowodowane było zmianą systemu finansowania jednostek samorządu terytorialnego. Obecnie subwencja ogólna, ujmowana w dziale Różne rozliczenia, ma charakter uzupełniający wobec dochodów z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych i podatku dochodowym od osób prawnych.

W 2025 r., w stosunku do 2024 r., wzrosły dochody w dziale Rodzina o 17,4%, Gospodarka mieszkaniowa o 12,0% oraz Gospodarka komunalna i ochrona środowiska o 5,7%.

Szczegółowe dane dotyczące dochodów ogółem miast na prawach powiatu według działów klasyfikacji budżetowej zostały przedstawione w załączniku do sprawozdania.

Dochody w przeliczeniu na 1 mieszkańca

Dochody miast na prawach powiatu w przeliczeniu na 1 mieszkańca, według głównych źródeł dochodów, przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Dochody wykonane miast na prawach powiatu w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)	
	2024	2025
Dochody ogółem z tego:	11 230,70	12 162,09
Dochody własne	6 856,37	9 793,37
Dotacje	1 553,61	1 653,92
Subwencja ogólna	2 820,72	714,81

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)
Stan ludności według GUS na 31 grudnia 2024 r.

W 2025 r. w miastach na prawach powiatu dochody w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 12 162,09 zł i w stosunku do roku 2024 zwiększyły się o 8,3%.

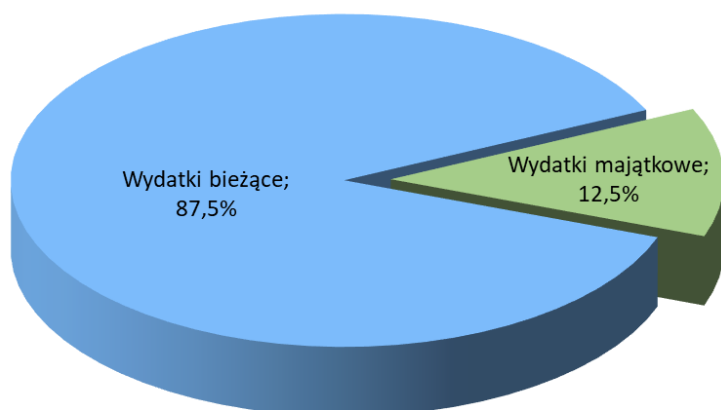
Najwyższy dochód w przeliczeniu na 1 mieszkańca miasta na prawach powiatu wynosił 17 105,74 zł, tj. 140,6% średnich dochodów w miastach na prawach powiatu, zaś najniższy dochód w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosił 9 340,90 zł, tj. 76,8% średnich dochodów w miastach na prawach powiatu.

Dochody miast na prawach powiatu w przeliczeniu na 1 mieszkańca według województw ujęte zostały w tablicach załączonych do sprawozdania.

Wydatki miast na prawach powiatu

W 2025 r. w strukturze wydatków ogółem miast na prawach powiatu, wydatki bieżące stanowiły 87,5%, a wydatki majątkowe 12,5%.

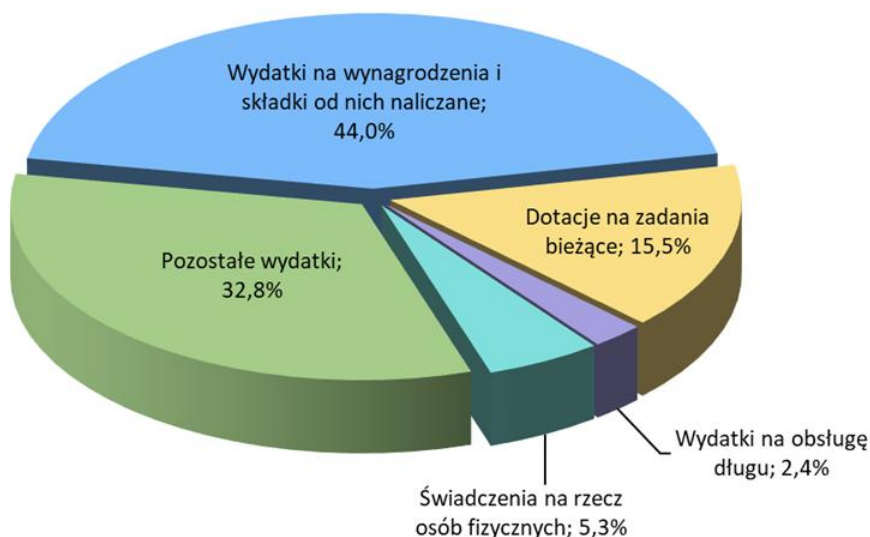
**STRUKTURA WYDATKÓW MIAST NA PRAWACH
POWIATU W 2025 R.**

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2025 r. (Min. Fin.)

W wydatkach bieżących miast na prawach powiatu, wydatki na wynagrodzenia i składki od nich naliczane stanowiły 44,0%, pozostałe wydatki 32,8%, wydatki na obsługę długu 2,4%, a świadczenia na rzecz osób fizycznych 5,3%.

STRUKTURA WYDATKÓW BIEŻĄCYCH MIAST NA PRAWACH POWIATU W 2025 R.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2025 r. (Min. Fin.)

Wydatki według ważniejszych rodzajów wydatków

Łączne wydatki miast na prawach powiatu w 2025 r. zostały zrealizowane w wysokości 152 198 103 tys. zł.

Wydatki miast na prawach powiatu według głównych kierunków ich rozdysponowania, przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
WYDATKI OGÓŁEM,	140 364 461	161 582 001	152 198 103	94,2	100,0	108,4
z tego:						
wydatki majątkowe, w tym:	16 639 361	22 954 732	19 075 085	83,1	12,5	114,6
wydatki na inwestycje	14 392 720	20 424 608	16 652 394	81,5	10,9	115,7
wydatki bieżące,	123 725 099	138 627 268	133 123 017	96,0	87,5	107,6
z tego:						
wynagrodzenia i składki od nich naliczane	52 910 748	59 628 606	58 525 619	98,2	38,5	110,6
dotacje	18 462 626	21 031 242	20 664 610	98,3	13,6	111,9
wydatki na obsługę długu	3 035 549	3 466 190	3 166 314	91,3	2,1	104,3
wydatki z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji	18 408	115 939	15 018	13,0	0,0	81,6

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
świadczenia na rzecz osób fizycznych	6 952 053	7 171 361	7 061 472	98,5	4,6	101,6
pozostałe wydatki	42 345 715	47 213 929	43 689 984	92,5	28,7	103,2

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

Miasta na prawach powiatu zrealizowały w 2025 r. wydatki majątkowe w kwocie 19 075 085 tys. zł, tj. o 14,6% wyższej w stosunku do kwoty wydatków majątkowych zrealizowanych w 2024 r. Wydatki majątkowe zrealizowano w 83,1% kwoty zaplanowanej na 2025 r., przy czym wydatki inwestycyjne stanowiły 87,3% wydatków majątkowych oraz 10,9% wydatków ogółem.

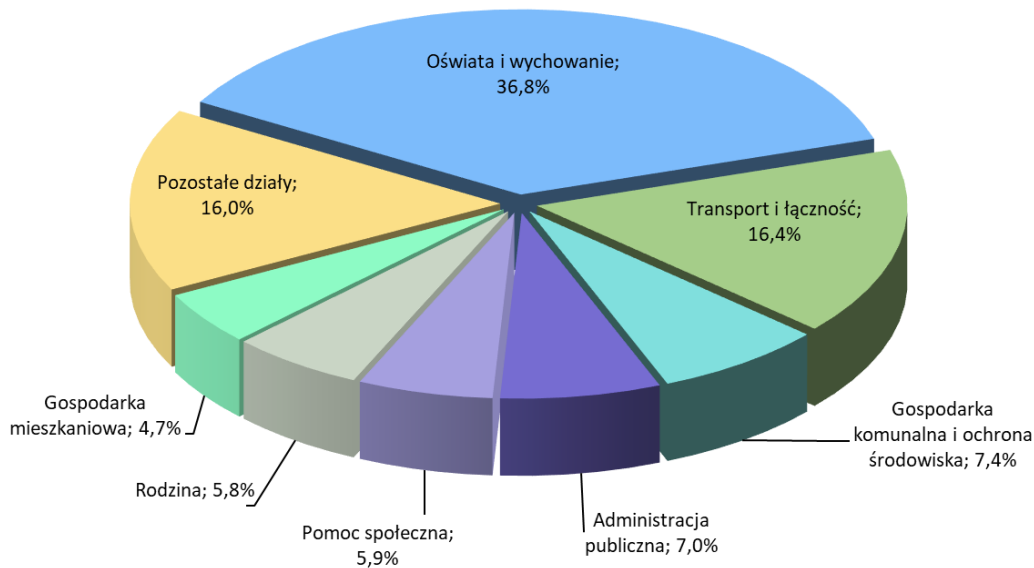
Wydatki bieżące w odniesieniu do kwoty planowanej na 2025 r. zostały zrealizowane w 96,0% i w porównaniu z 2024 r., były wyższe o 7,6%. W strukturze wydatków bieżących wydatki na wynagrodzenia i składki od nich naliczane stanowiły 44,0% i były wyższe o 10,6%, w porównaniu do wydatków z tego tytułu poniesionych w 2024 r.

W 2025 r. wydatki miast na prawach powiatu na świadczenia na rzecz osób fizycznych były wyższe o 1,6% niż w 2024 r.

Wydatki według działów

W 2025 r. w strukturze działowej wydatków ogółem miast na prawach powiatu przeważały wydatki w następujących działach: Oświata i wychowanie (36,8%), Transport i łączność (16,4%), Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (7,4%), Administracja publiczna (7,0%), Pomoc społeczna (5,9%), Rodzina (5,8%) i Gospodarka mieszkaniowa (4,7%). Wydatki miast na prawach powiatu w tych działach stanowiły 84,0% wydatków ogółem.

**STRUKTURA WYDATKÓW MIAST NA PRAWACH POWIATU
WG DZIAŁÓW W 2025 r.**

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2025 r. (Min. Fin.)

Wydatki miast na prawach powiatu według ważniejszych działów zawiera poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem, w tym:	140 364 461	161 582 001	152 198 103	94,2	108,4
Oświata i wychowanie	50 677 721	57 674 100	55 961 125	97,0	110,4
Transport i łączność	22 738 363	26 735 435	24 894 524	93,1	109,5
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	10 274 371	12 511 003	11 271 427	90,1	109,7
Administracja publiczna	9 518 242	11 247 232	10 723 165	95,3	112,7
Pomoc społeczna	8 215 691	9 333 130	9 032 024	96,8	109,9
Rodzina	7 985 423	9 203 445	8 862 453	96,3	111,0
Gospodarka mieszkaniowa	6 162 492	7 844 505	7 137 012	91,0	115,8

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

W 2025 r. największą kwotę wydatków budżetowych miasta na prawach powiatu zrealizowały w dziale Oświata i wychowanie, przy czym 63,1% tej kwoty przeznaczono na wydatki na wynagrodzenia i składki od nich naliczane. W stosunku do roku poprzedniego wydatki ogółem w tym dziale wzrosły o 10,4%. Wydatki w tym dziale wykonano w 97,0% planu.

W dziale Transport i łączność wydatki zostały zrealizowane w 93,1% planu i w porównaniu do 2024 r. były wyższe o 9,5%.

W 2025 r., w porównaniu do 2024 r., dynamika wydatków w dziale Rodzina wyniosła 111,0%, natomiast w dziale Pomoc społeczna 109,9%.

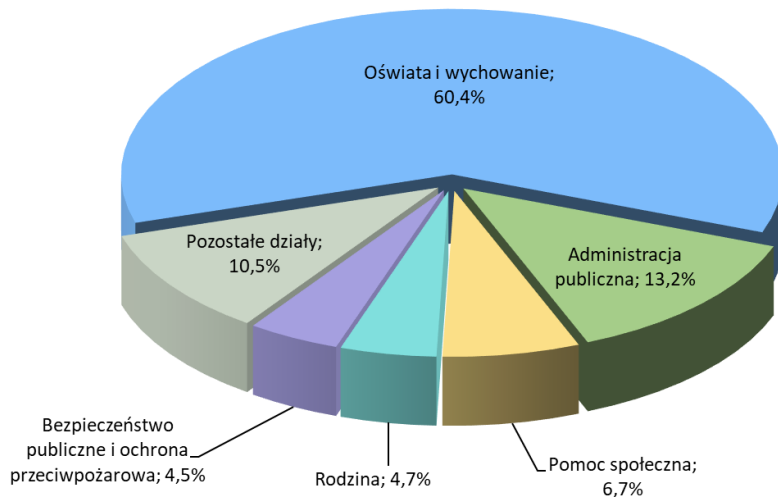
Szczegółowe dane dotyczące wydatków ogółem miast na prawach powiatu według działów klasyfikacji budżetowej zostały przedstawione w tablicach załączonych do sprawozdania.

Wydatki na wynagrodzenia i składki od nich naliczane według działów

W 2025 r. wydatki na wynagrodzenia i składki od nich naliczane zostały wykonane w wysokości 58 525 619 tys. zł i były wyższe o 10,6% od wykonania tych wydatków w 2024 r.

W strukturze działowej wydatków na wynagrodzenia i składki od nich naliczane miast na prawach powiatu przeważają wydatki w działach: Oświata i wychowanie (60,4%), Administracja publiczna (13,2%), Pomoc społeczna (6,7%), Rodzina (4,7%), Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa (4,5%). Łącznie w tych działach, miasta na prawach powiatu zrealizowały 89,5% wszystkich wydatków na wynagrodzenia i składki od nich naliczane.

STRUKTURA WYDATKÓW NA WYNAGRODZENIA I SKŁADKI OD NICH NALICZANE W MIASTACH NA PRAWACH POWIATU WG DZIAŁÓW W 2025 R.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2025 r. (Min. Fin.)

Wydatki na wynagrodzenia i składki od nich naliczane miast na prawach powiatu w ważniejszych działach prezentuje poniższe zestawienie:

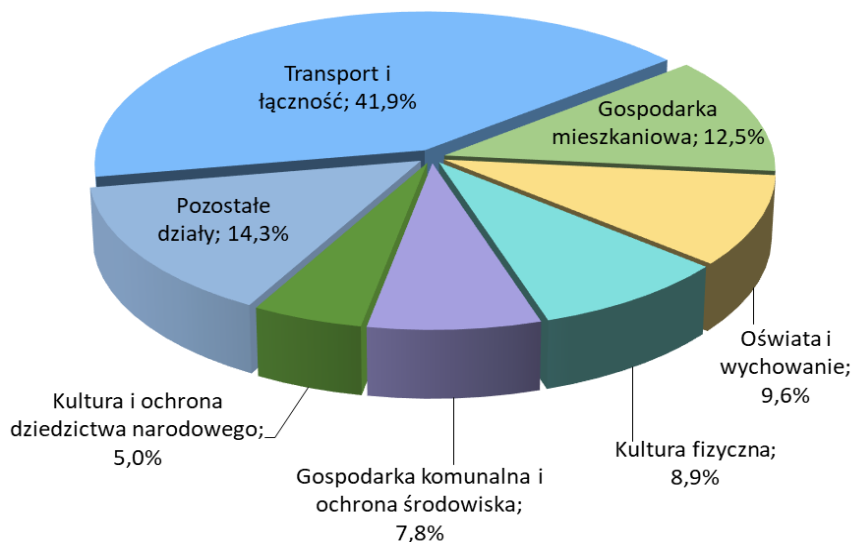
Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem, w tym:	52 910 748	59 628 606	58 525 619	98,2	110,6
Oświata i wychowanie	32 327 001	35 956 293	35 332 702	98,3	109,3
Administracja publiczna	6 853 856	7 865 148	7 717 326	98,1	112,6
Pomoc społeczna	3 353 472	4 008 260	3 928 350	98,0	117,1
Rodzina	2 409 135	2 852 589	2 759 468	96,7	114,5
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	2 424 670	2 659 129	2 650 470	99,7	109,3

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

Szczegółowe dane dotyczące wydatków miast na prawach powiatu przeznaczonych na wynagrodzenia i składki od nich naliczane według działów klasyfikacji budżetowej zostały przedstawione w tablicach załączonych do sprawozdania.

Wydatki majątkowe według działów

STRUKTURA WYDATKÓW MAJĄTKOWYCH MIAST NA PRAWACH POWIATU WG DZIAŁÓW W 2025 R.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2025 r. (Min. Fin.)

Przeważająca część środków budżetowych przeznaczonych przez miasta na prawach powiatu na wydatki majątkowe dotyczyła działów: Transport i łączność (41,9%), Gospodarka mieszkaniowa (12,5%), Oświata i wychowanie (9,6%), Kultura fizyczna (8,9%), Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (7,8%) oraz Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (5,0%).

Łącznie, wydatki majątkowe w tych działach stanowiły 85,7% wszystkich wydatków majątkowych tych jednostek.

Wykonanie wydatków majątkowych w działach, których udział w wydatkach ogółem jest największy prezentuje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem, w tym:	16 639 361	22 954 732	19 075 085	83,1	114,6
Transport i łączność	7 555 492	9 425 798	7 991 496	84,8	105,8
Gospodarka mieszkaniowa	1 855 398	2 824 120	2 393 750	84,8	129,0
Oświata i wychowanie	1 642 112	2 203 256	1 832 239	83,2	111,6
Kultura fizyczna	1 575 412	1 857 988	1 693 824	91,2	107,5
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 281 617	2 048 799	1 486 285	72,5	116,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

Miasta na prawach powiatu w 2025 r. wykonały wydatki majątkowe w wysokości 19 075 085 tys. zł, tj. na poziomie wyższym o 14,6% niż wykonanie wydatków majątkowych w 2024 r.

Największy wzrost wydatków majątkowych w 2025 roku, w porównaniu do 2024 roku, zanotowano w działach Gospodarka mieszkaniowa (29,0%) i Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (16,0%).

Szczegółowe dane dotyczące wydatków majątkowych miast na prawach powiatu według działów klasyfikacji budżetowej zostały przedstawione w załączniku do sprawozdania.

Wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca

Wydatki ogółem zrealizowane w przeliczeniu na 1 mieszkańca w miastach na prawach powiatu, według kierunków ich rozdysponowania, przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wydatki miast na prawach powiatu w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)	
	2024	2025
Wydatki ogółem, z tego:	11 404,15	12 423,49
Wydatki majątkowe	1 351,89	1 557,04
Wydatki bieżące	10 052,26	10 866,45

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

Stan ludności według GUS na dzień 31 grudnia 2024 r.

W 2025 r. wydatki miast na prawach powiatu w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły średnio 12 423,49 zł i w stosunku do 2024 r. wzrosły o 8,9%, przy czym wydatki majątkowe wzrosły o 15,2%, a wydatki bieżące wzrosły o 8,1%.

Najwyższe wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca miasta na prawach powiatu wynosiły 17 594,00 zł, tj. 141,6% średnich wydatków w miastach na prawach powiatu, zaś najniższe wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosiły 9 021,31 zł, tj. 72,6% średnich wydatków w miastach na prawach powiatu.

Wydatki miast na prawach powiatu w przeliczeniu na 1 mieszkańca według województw ujęte zostały w tablicach załączonych do sprawozdania.

Wynik budżetów miast na prawach powiatu

W 2025 r. budżety miast na prawach powiatu zamknęły się zbiorczo deficytem w wysokości 3 202 354 tys. zł, przy planowanym deficycie w wysokości 11 474 667 tys. zł.

Nadwyżkę budżetową wypracowało 30 miast na prawach powiatu, zaś deficyt wystąpił w 36 miastach na prawach powiatu.

Liczbę miast na prawach powiatu, według relacji wyniku do ich dochodów, przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Relacja wyniku do dochodów miast na prawach powiatu					
	Razem	poniżej 5%	5 - 10%	10 - 15%	15 – 20%	powyżej 20%
Miasta na prawach powiatu z nadwyżką budżetową	30	28	1	0	0	1
Miasta na prawach powiatu z deficytem budżetowym	36	23	12	1	0	0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2025 r. (Min. Fin.)

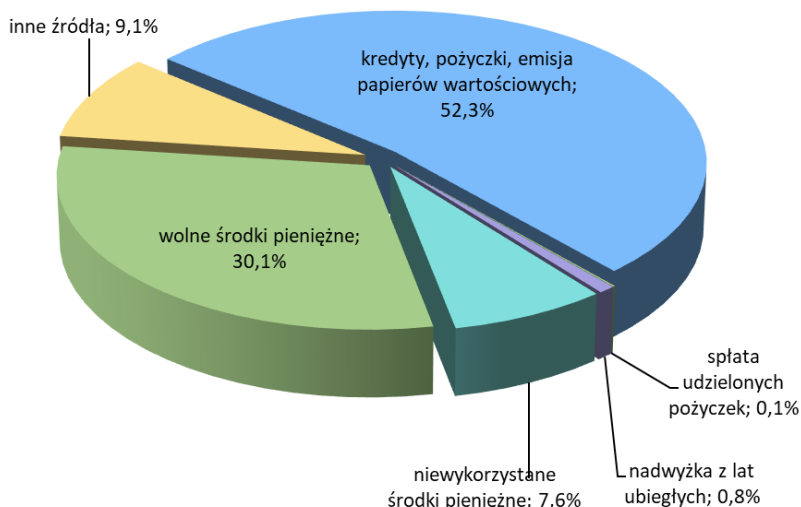
W 2025 r. miasta na prawach powiatu, które zamknęły swój budżet deficytem, stanowiły 54,5% wszystkich miast na prawach powiatu.

Wśród miast na prawach powiatu, których budżety zamknęły się deficytem, 63,9% stanowiły miasta, w których deficyt w relacji do dochodów ogółem wynosił poniżej 5,0%.

Przychody i rozchody budżetów miast na prawach powiatu

Miasta na prawach powiatu w 2025 r. zrealizowały przychody w łącznej wysokości 19 962 266 tys. zł, natomiast rozchody w łącznej kwocie 8 397 219 tys. zł.

STRUKTURA PRZYCHODÓW MIAST NA PRAWACH POWIATU W 2025 R.

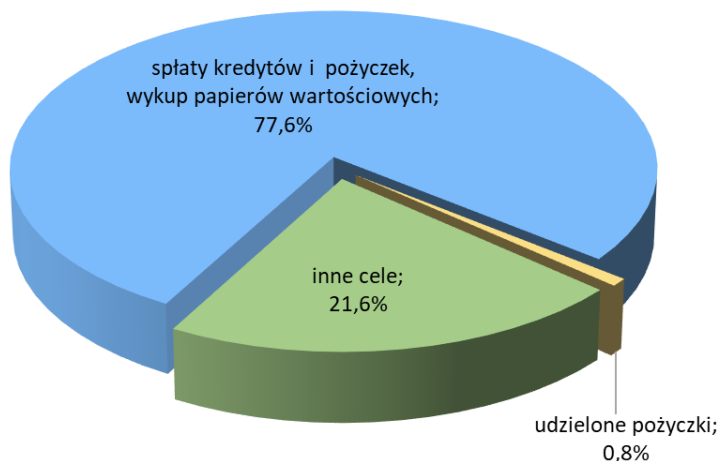

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2025 r. (Min. Fin.)

W 2025 r. w miastach na prawach powiatu 52,3% przychodów ogółem stanowiły przychody z tytułu kredytów, pożyczek, emisji papierów wartościowych, a 30,1% stanowiły przychody z tytułu wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych.

Zgodnie z ww. art. ustawy o finansach publicznych, deficyt budżetu jednostka samorządu terytorialnego może sfinansować przychodami pochodzącymi z wolnych środków rozumianych jako nadwyżka środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu jednostki samorządu terytorialnego, wynikających z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych.

STRUKTURA ROZCHODÓW MIAST NA PRAWACH POWIATU W 2025 R.

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2025 r. (Min. Fin.)

W rozchodach miast na prawach powiatu, udział spłat kredytów, pożyczek, wykupu papierów wartościowych wyniósł 77,6%.

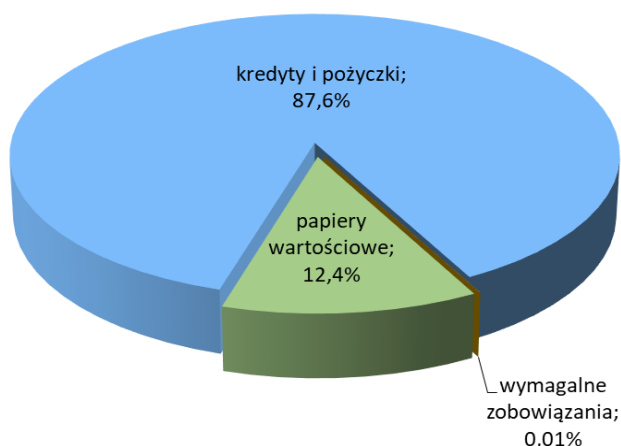
W 2025 r. przychody miast na prawach powiatu z tytułu kredytów i pożyczek oraz emisji papierów wartościowych wyniosły 10 441 097 tys. zł, natomiast rozchody z tytułu spłaty kredytów i pożyczek oraz wykupu papierów wartościowych wyniosły 6 512 767 tys. zł.

Zobowiązania według tytułów dłużnych miast na prawach powiatu

W 2025 r. zadłużenie ogółem miast na prawach powiatu wyniosło 60 168 246 tys. zł, w porównaniu do roku 2024, było wyższe o 6,5%. Zadłużenie z tytułu kredytów i pożyczek było wyższe o 5,7%.

Największy udział w strukturze zobowiązań miast na prawach powiatu w 2025 r. miały kredyty i pożyczki (87,6%).

STRUKTURA ZOBOWIĄZAŃ MIAST NA PRAWACH POWIATU W 2025 R.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2025 r. (Min. Fin.)

Zobowiązania miast na prawach powiatu według tytułów dłużnych przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	2024	2025	Dynamika (3:2)
	tys. zł		%
1	2	3	4
Zobowiązania według tytułów dłużnych,	56 501 913	60 168 246	106,5
z tego:			
- papiery wartościowe	6 609 394	7 445 054	112,6
<i>w tym: długoterminowe</i>	6 609 394	7 445 054	112,6
- kredyty i pożyczki	49 869 350	52 718 241	105,7

Wyszczególnienie	2024	2025	Dynamika (3:2)
	tys. zł		%
1	2	3	4
w tym: długoterminowe	49 856 145	52 690 259	105,7
- wymagalne zobowiązania	23 168	4 951	21,4
w tym z tytułu: dostaw towarów i usług	15 065	1 326	8,8

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

Zobowiązania wymagalne wyniosły 4 951 tys. zł, tj. 0,01% kwoty zobowiązań ogółem, w 26,8% dotyczyły one zobowiązań z tytułu dostaw towarów i usług.

W 2025 r. udział zadłużenia w dochodach ogółem miast na prawach powiatu wynosił 40,4%.

Udział zobowiązań ogółem po wyłączeniu zobowiązań związanych z realizacją programów i projektów z udziałem środków unijnych w dochodach ogółem miast na prawach powiatu w 2025 r. wynosił 36,8%.

Liczba miast na prawach powiatu wg poziomu zadłużenia po wyłączeniu zobowiązań na realizację programów i projektów z udziałem środków unijnych do wykonanych dochodów tych jednostek

Lata	Liczba jednostek								
	ogółem	zadłużonych	poniżej 10%	10%-20%	20%-30%	30%-40%	40%-50%	50%-60%	powyżej 60%
2025	66	66	4	10	18	12	6	7	9
2024	66	66	3	7	20	15	6	3	12

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych miast na prawach powiatu

W 2025 r. przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych miast na prawach powiatu przedstawiały się następująco:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Przychody	2 153 308	2 388 616	2 311 144	96,8	107,3
- w tym: dotacje z budżetu	295 073	339 318	334 326	98,5	113,3
Koszty	2 113 431	2 373 458	2 265 712	95,5	107,2
podatek dochodowy od osób prawnych	14 035	9 344	12 830	137,3	91,4
wpłaty do budżetu	22 069	120	17 730	*	80,3

* wskaźnik powyżej 1000%

Źródło: Sprawozdania roczne miast na prawach powiatu z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

Przychody samorządowych zakładów budżetowych miast na prawach powiatu w 2025 r. wyniosły 2 311 144 tys. zł, w tym dotacje z budżetu – 334 326 tys. zł.

W stosunku do planu, przychody zrealizowano w 96,8% planu, natomiast dotacje zrealizowano w 98,5%.

W 2025 r., w porównaniu do 2024 r., przychody samorządowych zakładów budżetowych w miastach na prawach powiatu zwiększyły się o 7,3%, a dotacje z budżetów miast na prawach powiatu o 13,3%.

Koszty zakładów budżetowych miast na prawach powiatu wyniosły 2 265 712 tys. zł, co stanowiło 95,5% planu.

W 2025 r. samorządowe zakłady budżetowe miast na prawach powiatu dokonały wpłat nadwyżki środków obrotowych w kwocie 17 730 tys. zł.

Dane ze sprawozdań miast na prawach powiatu za 2025 r. z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych wskazują, że utworzone w miastach na prawach powiatu samorządowe zakłady budżetowe realizowały głównie zadania z zakresu Gospodarki mieszkaniowej (53,3%), Kultury fizycznej (15,4%), Transportu i łączności (10,8%), Gospodarki komunalnej i ochrony środowiska (4,5%) i Działalności usługowej (3,5%).

Przychody samorządowych zakładów budżetowych miast na prawach powiatu wg działów prezentuje poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wykonanie	Plan	Wykonanie	Wskaźnik	Dynamika
	2024	2025	2025	(4:3)	(4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem, w tym:	2 153 308	2 388 616	2 311 144	96,8	107,3
Gospodarka mieszkaniowa	1 156 411	1 301 169	1 231 239	94,6	106,5
Kultura fizyczna	326 435	369 776	356 318	96,4	109,2
Transport i łączność	222 405	269 288	248 873	92,4	111,9
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	97 808	104 279	103 918	99,7	106,2
Działalność usługowa	79 490	84 416	81 817	96,9	102,9

Źródło: Sprawozdania roczne miast na prawach powiatu z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

Analogicznie, jak w przychodach, najwyższy udział w kosztach ogółem zanotowano w działach: Gospodarka mieszkaniowa (48,6%), Kultura fizyczna (15,4%), Transport i łączność (10,1%), Gospodarka komunalna i ochrona środowiska (4,8%) oraz Działalność usługowa (3,4%).

Koszty samorządowych zakładów budżetowych miast na prawach powiatu wg działów prezentuje poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem, w tym:	2 113 431	2 373 458	2 265 712	95,5	107,2
Gospodarka mieszkaniowa	1 056 286	1 207 646	1 100 093	91,1	104,1
Kultura fizyczna	318 886	375 592	348 563	92,8	109,3
Transport i łączność	201 884	253 697	229 189	90,3	113,5
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	97 224	116 455	108 759	93,4	111,9
Działalność usługowa	71 688	85 815	76 603	89,3	106,9

Źródło: Sprawozdania roczne miast na prawach powiatu z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

Stan środków obrotowych samorządowych zakładów budżetowych miast na prawach powiatu zwiększył się z 12 551 tys. zł na początku roku do 32 477 tys. zł na koniec 2025 r., tj. ponad 2,5 krotnie.

Wydzielony rachunek dochodów jednostek budżetowych miast na prawach powiatu

W ramach wydzielonych rachunków dochodów, o których mowa w art. 223 ust.1 ustawy o finansach publicznych miasta na prawach powiatu zrealizowały w 2025 r. dochody w wysokości 966 738 tys. zł. W stosunku do planu zostały one wykonane w 74,6%.

Dochody i wydatki na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody	914 010	1 295 619	966 738	74,6	105,8
Wydatki	913 017	1 297 734	963 453	74,2	105,5
w tym: wpłaty do budżetu	30 209	5 410	30 895	571,1	102,3

Źródło: Sprawozdania roczne miast na prawach powiatu z wykonania dochodów i wydatków na rachunku z art. 223 ust.1 za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.).

Zrealizowane wydatki wyniosły 963 453 tys. zł i były niższe o 25,8% niż planowano, natomiast prawie sześciokrotnie wyższe od planowanych były wpłaty do budżetu.

Stan środków pieniężnych na wydzielonych rachunkach dochodów zwiększył się z 28 597 tys. zł na początku 2025 r. do 31 884 tys. zł na koniec roku (o 11,5%).

V. Wykonanie budżetów województw

W 2025 r. województwa zrealizowały dochody ogółem w wysokości 38 682 459 tys. zł, a wydatki w wysokości 37 978 066 tys. zł.

Budżety województw zamknęły się nadwyżką w wysokości 704 394 tys. zł, przy planowanym deficycie w wysokości 2 631 803 tys. zł.

Wykonanie budżetów województw w 2025 r. przedstawia poniższa tabela:

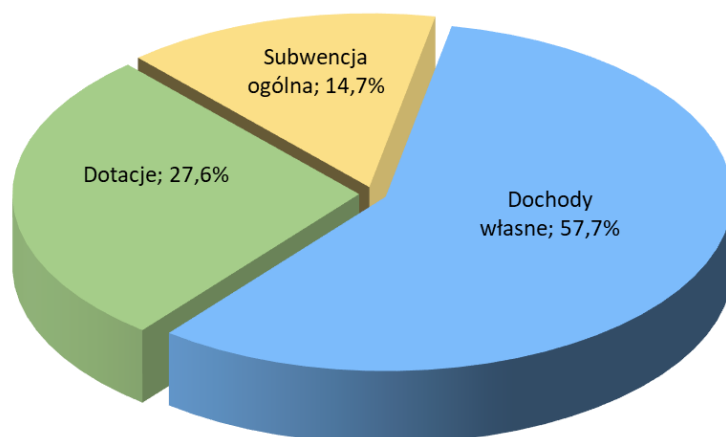
Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody	35 743 169	38 801 709	38 682 459	99,7	108,2
Wydatki	33 189 880	41 433 512	37 978 066	91,7	114,4
Wynik	2 553 289	-2 631 803	704 394	-	-

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

Dochody województw

W 2025 r. w strukturze dochodów ogółem województw dochody własne stanowiły 57,7%, dotacje – 27,6%, a subwencja ogólna – 14,7%.

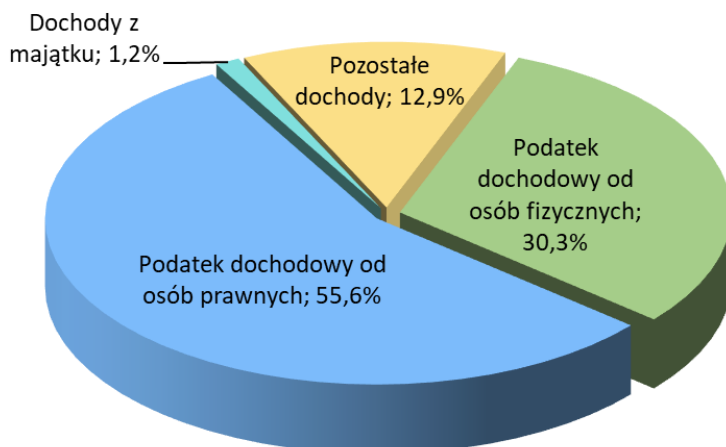
STRUKTURA DOCHODÓW WOJEWÓDZTW W 2025 R.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2025 r. (Min. Fin.)

W porównaniu do 2024 r. zmniejszył się udział dochodów własnych o 4,1 punktu procentowego oraz udział subwencji o 3,1 punktu procentowego, natomiast zwiększył się udział dotacji o 7,2 punktu procentowego.

STRUKTURA DOCHODÓW WŁASNYCH WOJEWÓDZTW W 2025 R.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2025 r. (Min. Fin.)

W 2025 r. w województwach najistotniejszym źródłem dochodów własnych były dochody z tytułu udziału w CIT (55,6%). Jednak w porównaniu do roku 2024 ich udział zmniejszył się o 19,2 punktu procentowego.

Dochody według źródeł pochodzenia

Dochody własne województw zostały zrealizowane w wysokości 22 310 477 tys. zł, a plan dochodów własnych zrealizowano w 101,6%.

Wykonanie, dynamikę oraz strukturę dochodów zrealizowanych przez województwa według źródeł ich pochodzenia prezentuje poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
DOCHODY OGÓŁEM, z tego:	35 743 169	38 801 709	38 682 459	99,7	100	108,2
Dochody własne, z tego:	22 091 498	21 967 158	22 310 477	101,6	57,7	101,0
podatek dochodowy od osób prawnych	16 512 782	12 401 134	12 401 134	100,0	32,1	75,1
podatek dochodowy od osób fizycznych	2 563 726	6 766 159	6 766 159	100,0	17,5	263,9
dochody z majątku	291 623	184 369	264 915	143,7	0,7	90,8
pozostałe dochody	2 723 367	2 615 497	2 878 270	110,0	7,4	105,7
Dotacje ogółem, z tego:	7 307 009	11 150 754	10 688 186	95,9	27,6	146,3
dotacje celowe	3 211 775	4 033 861	3 848 021	95,4	9,9	119,8

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich	4 095 234	7 116 893	6 840 165	96,1	17,7	167,0
Subwencja ogólna	6 344 662	5 683 797	5 683 797	100,0	14,7	89,6

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

Istotnym źródłem dochodów własnych był w 2025 r. udział w podatku dochodowym od osób prawnych (55,6% dochodów własnych). Plan dochodów z tego tytułu został wykonany w 100,0%, a wykonanie było niższe o 24,9%, w porównaniu do 2024 r.

Drugim istotnym źródłem dochodów własnych był udział w podatku dochodowym od osób fizycznych (30,3% dochodów własnych).

W 2025 r. na rachunki województw przekazane zostały dochody z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych w łącznej wysokości 6 766 159 tys. zł, tj. o 163,9% wyższe niż łączna kwota dochodów z tego tytułu przekazana w 2024 r.

W 2025 r. na rachunki województw przekazano dochody z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób prawnych w łącznej kwocie 12 401 134 tys. zł, tj. o 24,9% niższe niż w 2024 r.

Wykonanie subwencji ogólnej

W 2025 roku na rachunki 15 województw przekazano środki z tytułu subwencji ogólnej w wysokości 5 557 231 tys. zł, co stanowiło 100,0% kwot zaplanowanych na ten cel (po zmianach). Kwota subwencji ogólnej w 2025 r. była niższa niż w roku 2024 (93,3% kwot przekazanych w 2024 r. z tytułu subwencji ogólnej w wysokości 5 959 064 tys. zł), gdyż zwiększyły się dochody z innych źródeł, tj. z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych i udziału w podatku dochodowym od osób prawnych.

Świadczy to o uzupełniającym charakterze subwencji ogólnej wobec dochodów z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych i podatku dochodowym od osób prawnych.

Wykonanie rezerwy na uzupełnienie dochodów

W 2025 r. z tytułu podziału rezerwy na uzupełnienie dochodów, o której mowa w art. 34 ustawy z dnia 1 października 2024 r. , województwa otrzymały dodatkowe środki,

w wysokości 126 566 tys. zł, z tego 23 408 tys. zł na wydatki bieżące i 103 158 tys. zł na wydatki majątkowe.

Rezerwa na uzupełnienie dochodów jednostek samorządu terytorialnego, o której mowa wyżej, została rozdzielona między województwa w następujący sposób:

- 1) 8 790 tys. zł zostało przeznaczone, stosownie do art. 89 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 1 października 2024 r. , dla 2 województw na osiągnięcie nadwyżki dochodów, ustalonych na rok 2025 zgodnie z nową ustawą, ponad łączne dochody na rok 2025, obliczone zgodnie z ustawą obowiązującą do końca 2024 r.;
- 2) 90 505 tys. zł - przeznaczono dla 11 województw na dofinansowanie inwestycji na drogach publicznych wojewódzkich;
- 3) 12 653 tys. zł - przeznaczono dla 2 województw na dofinansowanie inwestycji na drogach zapewniających dojazd do centrów logistycznych. Podział środków z ww. tytułu został dokonany przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych w porozumieniu z Ministrem Infrastruktury, po zasięgnięciu opinii reprezentacji jednostek samorządu terytorialnego;
- 4) 422 tys. zł - zostało przeznaczone, w ramach systemu pomocy społecznej, dla województwa podlaskiego prowadzącego dom pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym. Podział środków został dokonany przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych w porozumieniu z Ministrem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej;
- 5) 14 196 tys. zł – przeznaczono w obszarze oświaty, z czego:
 - 10 731 tys. zł – dla 16 województw na sfinansowanie skutków wzrostu w roku 2025 średnich wynagrodzeń nauczycieli ponad poziom tego wzrostu przyjęty do ustalenia potrzeb oświatowych na rok 2025. Podział środków między jednostki samorządu terytorialnego został dokonany przez Ministra Edukacji, na zasadach przyjętych do ustalenia potrzeb oświatowych na rok 2025,
 - 204 tys. zł – dla województwa śląskiego na pomoc w usuwaniu skutków działania powodzi z września 2024 r. w publicznych szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego. Podział środków z ww. tytułu został dokonany przez Ministra Edukacji w uzgodnieniu z Ministrem Finansów,
 - 30 tys. zł – w celu zwiększenia dochodów 3 województw w związku ze wzrostem poziomu potrzeb oświatowych w 2025 r.,
 - 3 231 tys. zł – dla 11 województw na dofinansowanie wzrostu zakresu zadań oświatowych w stosunku do zakresu zadań przyjętego do obliczenia potrzeb oświatowych na rok 2025.

Wykonanie w zakresie środków z Funduszu Pomocy na dodatkowe zadania oświatowe

Ponadto, w roku 2025 na rachunki województw zostały przekazane (tj. zasilenie bez zwrotów) środki z Funduszu Pomocy z tytułu wsparcia jednostek samorządu terytorialnego w realizacji dodatkowych zadań oświatowych związanych z kształceniem, wychowaniem i opieką nad dziećmi i uczniami będącymi obywatelami Ukrainy, w łącznej wysokości - według stanu na 31 grudnia 2025 r. - 40 931 tys. zł.

Dotacje i płatności z budżetu środków europejskich

W 2025 r. samorzady województw zrealizowały dochody z tytułu dotacji, w tym z dotacji celowych przekazywanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich, innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich - w wysokości 10 688 186 tys. zł, z tego:

- 1) dotacje i środki przeznaczone na zadania bieżące zrealizowano w kwocie 5 533 126 tys. zł, z tego:
 - a) dotacje z budżetu państwa na zadania bieżące:
 - własne, finansowane z dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,
 - pozostałe własne,
 - z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami,
 - realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowejzostały zrealizowane w wysokości 5 264 265 tys. zł,
 - b) dotacje celowe na zadania bieżące, wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowane zostały w wysokości 71 780 tys. zł,
 - c) dotacje celowe z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na zadania bieżące zrealizowane zostały w wysokości 118 978 tys. zł,
 - d) dotacje z funduszy celowych na zadania bieżące zrealizowane zostały w wysokości 31 664 tys. zł,
 - e) otrzymane z Funduszu Pomocy lub z innych środków na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy zrealizowane zostały w wysokości 46 439 tys. zł,

- 2) dotacje i środki przeznaczone na zadania inwestycyjne zrealizowano w kwocie 5 155 060 tys. zł, z tego:
- a) dotacje z budżetu państwa na zadania inwestycyjne:
- własne, finansowane z dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,
 - pozostałe zadania własne,
 - z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami,
 - realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
- zostały zrealizowane w wysokości 4 212 151 tys. zł,
- b) dotacje celowe na zadania inwestycyjne, wykonywane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego zrealizowane zostały w wysokości 1 981 tys. zł,
- c) dotacje celowe z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na zadania inwestycyjne zrealizowane zostały w wysokości 128 507 tys. zł,
- d) dotacje z funduszy celowych na zadania inwestycyjne zrealizowane zostały w wysokości 6 875 tys. zł,
- e) środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na zadania inwestycyjne zrealizowano w wysokości 805 546 tys. zł.

Z ogólnej kwoty zrealizowanych dotacji w wysokości 10 688 186 tys. zł, na dotacje na zadania bieżące przypadała kwota 5 533 126 tys. zł (51,8% ogółu dotacji), a na zadania inwestycyjne 5 155 060 tys. zł (48,2%).

W strukturze zrealizowanych przez województwa dochodów ogółem, dotacje ogółem stanowiły 27,6% z tego:

- dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich 17,7%,
- pozostałe dotacje celowe 9,9%.

Wykonanie dotacji oraz płatności z budżetu środków europejskich przez województwa przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	w tym: bieżące	Wykonanie 2025	w tym: bieżące	Dynamika (4:2)	Dynamika (5:3)
	(tys. zł)				%%	
1	2	3	4	5	6	7
Dotacje ogółem, z tego:	7 307 009	4 515 471	10 688 186	5 533 126	146,3	122,5
przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich	4 095 234	2 205 934	6 840 165	3 002 165	167,0	136,1
na zadania z zakresu administracji rządowej	1 985 559	1 983 805	2 203 607	2 167 355	111,0	109,3
na zadania własne	121 851	32 782	366 906	51 401	301,1	156,8
na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej	39 223	38 954	65 738	43 344	167,6	111,3
na zadania realizowane na podstawie porozumień między jst	59 453	57 199	73 761	71 780	124,1	125,5
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jst	205 562	114 088	247 484	118 978	120,4	104,3
z funduszy celowych	51 584	38 579	38 539	31 664	74,7	82,1
na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych obiektów zabytkowych oraz prac remontowych i konserwatorskich przy zabytkach	303	0	0	0	0,0	
środki otrzymane ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19	704 111	0	805 546	0	114,4	
otrzymane z Funduszu Pomocy lub z innych środków*	44 130	44 130	46 439	46 439	105,2	105,2

*na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

Z danych przedstawionych w powyższej tabeli wynika, że ogółem dotacje dla samorządów województw w 2025 r., w porównaniu do 2024 r., były wyższe o 46,3%, dotacje bieżące zaś były wyższe o 22,5%.

Dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami

W 2025 r. samorządy województw uzyskały dochody z tytułu dotacji celowych z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, w wysokości 2 203 607 tys. zł.

Wysokość dotacji celowych przekazanych z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, według wybranych ważniejszych działów, przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4 : 3)	Dynamika (4 : 2)	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (8 : 7)
	(tys. zł)			%%		(tys. zł)		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem, w tym:	1 985 559	2 245 325	2 203 607	98,1	111,0	2 203 791	2 167 355	98,3
Transport i łączność	964 681	1 036 050	1 030 427	99,5	106,8	1 036 050	1 030 427	99,5
Ochrona zdrowia	830 139	972 563	940 194	96,7	113,3	972 413	940 044	96,7
Rodzina	67 195	78 605	77 725	98,9	115,7	77 675	76 919	99,0
Rolnictwo i łowiectwo	42 555	55 963	59 633	106,6	140,1	55 963	59 633	106,6
Obrona narodowa	32	40 764	35 437	86,9	*	402	200	49,9
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	19 640	21 768	21 252	97,6	108,2	21 686	21 202	97,8

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

* powyżej 1000%

W 2025 r., w porównaniu do 2024 r., dotacje na zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami były wyższe o 11,0%. Wzrosty można zaobserwować w większości działów, w których zostały przekazane powyższe dotacje.

Udział dotacji celowych na zadania bieżące i inwestycyjne w dotacjach na zadania z zakresu administracji rządowej realizowanych przez województwa w 2025 r. oraz strukturę tych dotacji przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Struktura			Udział		
	Ogółem	z tego:		Ogółem	z tego:	
		bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
%%			%%			
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem, z tego:	100,0	100,0	100,0	100,0	98,4	1,6
Transport i łączność	46,8	47,5	0,0	100,0	100,0	0,0
Ochrona zdrowia	42,7	43,4	0,4	100,0	100,0	0,0
Rodzina	3,5	3,5	2,2	100,0	99,0	1,0
Rolnictwo i łowiectwo	2,7	2,8	0,0	100,0	100,0	0,0
Obrona narodowa	1,6	0,0	97,2	100,0	0,6	99,4
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1,0	1,0	0,1	100,0	99,8	0,2
Pozostałe działy	1,8	1,8	0,0	100	100,0	0,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2025 r. (Min. Fin.)

W przekazanych w 2025 r. dotacjach celowych z budżetu państwa na realizację bieżących zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, dominującą pozycję stanowiły dotacje w dziale Transport i łączność – 46,8%, głównie na krajowe

pasażerskie przewozy autobusowe (99,6%) oraz w dziale Ochrona zdrowia – 42,3%, głównie na staże i specjalizacje medyczne (99,9%).

Przekazane w 2025 r. samorządom województw dotacje na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami stanowiły 20,6% dotacji ogółem przekazanych tym jednostkom.

Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych

W 2025 r. dochody samorządów województw z tytułu dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych zrealizowane zostały w wysokości 366 906 tys. zł i były wyższe w porównaniu do 2024 r. o 201,1%.

Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych, w strukturze dochodów ogółem województw w 2025 r., stanowiły 0,9%.

Wysokość dotacji celowych z budżetu państwa dla województw na realizację zadań własnych w 2024 r. i 2025 r., według wybranych ważniejszych działów przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4 : 3)	Dynamika (4 : 2)	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (8 : 7)
	(tys. zł)		%%			(tys. zł)		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem, w tym:	121 851	414 808	366 906	88,5	301,1	58 625	51 401	87,7
Ochrona zdrowia	54 045	204 768	204 716	100,0	378,8	0	0	
Obrona narodowa	4	153 856	108 890	70,8	*	20 089	13 729	68,3
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	21 405	21 673	21 627	99,8	101,0	21 673	21 627	99,8
Transport i łączność	35 936	18 176	16 137	88,8	44,9	528	510	96,6
Pomoc społeczna	6 604	10 140	9 791	96,6	148,3	10 140	9 791	96,6

* powyżej 1000%

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

Udział dotacji celowych bieżących i inwestycyjnych w dotacjach na zadania własne województw oraz strukturę dotacji przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Struktura			Udział		
	Ogółem	z tego:		Ogółem	z tego:	
		bieżące	inwestycyjne		bieżące	inwestycyjne
	%%			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem, z tego:	100,0	100,0	100,0	100,0	14,0	86,0
Ochrona zdrowia	55,8	0,0	64,9	100,0	0,0	100,0
Obrona narodowa	29,7	26,7	30,2	100,0	12,6	87,4
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	5,9	42,1	0,0	100,0	100,0	0,0
Transport i łączność	4,4	1,0	5,0	100,0	3,2	96,8
Pomoc społeczna	2,7	19,0	0,0	100,0	100,0	0,0
Pozostałe działy	1,6	11,2	0,0	100	100,0	0,0

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2025 r. (Min. Fin.)

W strukturze zrealizowanych dotacji celowych na zadania własne samorządów województw dominowały dotacje w działach: Ochrona zdrowia, głównie na zadania realizowane przez szpitale ogólne, Obrona narodowa - pozostała działalność, Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody, gdzie środki w 100% przeznaczone były na parki krajobrazowe a także Transport i łączność, głównie na drogi publiczne i usuwanie skutków klęsk żywiołowych. Łącznie, na finansowanie zadań realizowanych w tych działach przekazano dotacje w kwocie 351 370 tys. zł.

Dotacje z budżetu państwa na dofinansowanie bieżących zadań własnych samorządów województw przeznaczone były między innymi na dofinansowanie zadań w działach:

- Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody – 21 627 tys. zł, na realizację zadań w parkach krajobrazowych,
- Obrona narodowa – 13 729 tys. zł, głównie na realizację zadań w rozdziale Pozostała działalność.

Wśród dotacji celowych z budżetu państwa na inwestycje własne samorządów województw w 2025 r., środki były przeznaczone na inwestycje realizowane w ramach działów:

- Ochrona zdrowia (204 716 tys. zł), głównie na inwestycje w szpitalach ogólnych,
- Obrona narodowa (95 161 tys. zł), na inwestycje w rozdziale Pozostała działalność.

Dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich

W 2025 r. dochody samorządów województw z tytułu dotacji celowych przekazywanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich, zostały wykonane w wysokości 6 840 165 tys. zł.

Wysokość dotacji celowych przekazanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich na zadania własne, według wybranych ważniejszych działów przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Ogółem					w tym: na zadania bieżące		
	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4 : 3)	Dynamika (4 : 2)	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (8 : 7)
	(tys. zł)			%%		(tys. zł)		%%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem, w tym:	4 095 234	7 116 893	6 840 165	96,1	167,0	3 264 436	3 002 165	92,0
Różne rozliczenia	3 243 294	5 779 521	5 572 250	96,4	171,8	2 788 711	2 592 375	93,0
Transport i łączność	423 698	766 982	823 931	107,4	194,5	2 366	1 518	64,1
Rolnictwo i łowiectwo	122 339	215 508	138 333	64,2	113,1	140 833	121 439	86,2
Administracja publiczna	90 909	121 023	110 490	91,3	121,5	114 464	99 951	87,3
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	81 984	69 249	66 486	96,0	81,1	69 235	66 486	96,0
Pomoc społeczna	37 272	40 243	38 070	94,6	102,1	40 243	38 070	94,6

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

Pozostałe dotacje celowe

Poza omówionymi wyżej dotacjami celowymi z budżetu państwa, dochodami województw samorządowych były również:

- dotacje z budżetu państwa na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
- dotacje celowe na zadania realizowane na podstawie porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego,
- dotacje celowe na pomoc finansową udzielaną między jednostkami samorządu terytorialnego na dofinansowanie zadań własnych,
- dotacje otrzymane z funduszy celowych,
- dotacje na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych obiektów zabytkowych oraz prac remontowych i konserwatorskich przy zabytkach,

a ponadto środki pochodzące z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 (obejmujące środki Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych oraz Rządowego Programu Odbudowy Zabytków), a także środki otrzymane z Funduszu Pomocy lub z innych środków na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy.

W 2025 r. udział tych dotacji w zrealizowanych przez województwa dochodach ogółem wynosił 3,3%, w tym środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 – 2,1%. Ogólna kwota otrzymanych przez województwa dotacji, o których wyżej mowa, wyniosła 1 277 507 tys. zł, w tym 805 546 tys. zł pochodzących z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

W 2025 r. na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej województwom zostały przekazane dotacje w wysokości 65 738 tys. zł. Porozumienia z organami administracji rządowej dotyczyły głównie zadań zaliczanych do działów: Oświata i wychowanie (56,1%) oraz Rolnictwo i łowiectwo (33,3%).

Na zadania realizowane na podstawie porozumień z innymi jednostkami samorządu terytorialnego zostały przeznaczone dotacje w wysokości 73 761 tys. zł. Zawierane między jednostkami samorządu terytorialnego porozumienia, dotyczyły w szczególności realizacji zadań z zakresu działów: Transport i łączność (37,6%), Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (24,0%), Oświata i wychowanie (16,8%) oraz Rodzina (13,4%).

Na zadania własne województwa otrzymały w 2025 r. pomoc finansową z innych jednostek samorządu terytorialnego w wysokości 247 484 tys. zł. Dotacje przekazane w ramach pomocy finansowej były wydatkowane przede wszystkim na realizację zadań w następujących działach: Transport i łączność (92,5%) oraz Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (5,5%).

Z państwowych funduszy celowych zostały przekazane do województw dotacje na zadania własne w wysokości 38 539 tys. zł. W dotacjach otrzymanych przez województwa z funduszy celowych, największy udział miały dotacje w działach: Transport i łączność (89,2%) oraz Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej (10,8%).

W 2025 r. w dochodach budżetów województw ujęto również środki pochodzące z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 (Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych oraz Rządowego Programu Odbudowy Zabytków), w wysokości 805 546 tys. zł. Środki te w całości przeznaczone były na zadania inwestycyjne.

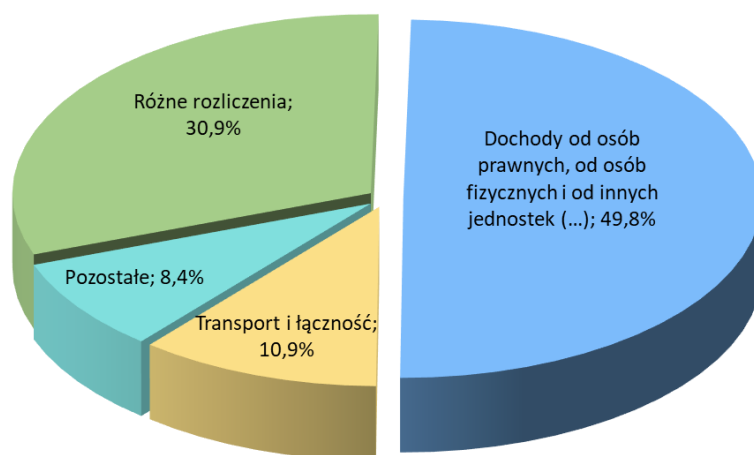
Z uwagi na ujmowanie znacznej części w/w środków w budżetach województw w dziale Różne rozliczenia nie jest możliwe wskazanie kierunków ich wydatkowania.

Województwa otrzymały w 2025 r. dotacje z Funduszu Pomocy lub z innych środków na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy w wysokości 46 439 tys. zł.

Dochody według działów

Strukturę dochodów województw według działów w 2025 r. prezentuje poniższy wykres:

**STRUKTURA DOCHODÓW WOJEWÓDZTW WG DZIAŁÓW
W 2025 r.**

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2025 r. (Min. Fin.)

W 2025 r., w strukturze dochodów województw najwyższy udział miały następujące działy: Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem (49,8%), Różne rozliczenia (30,9%), Transport i łączność (10,9%). Dochody zrealizowane w tych działach stanowiły 91,6% dochodów ogółem wykonanych przez województwa.

Wykonanie oraz dynamikę dochodów województw według ważniejszych działów prezentuje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody ogółem, w tym:	35 743 169	38 801 709	38 682 459	99,7	108,2
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	19 212 577	19 255 869	19 261 315	100,0	100,3
Różne rozliczenia	10 221 753	12 053 190	11 965 572	99,3	117,1
Transport i łączność	3 586 833	4 187 833	4 221 016	100,8	117,7

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

Największy udział w strukturze dochodów ogółem województw stanowiły dochody ujmowane w dziale Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem. W ramach tego działu dochody zrealizowane w rozdziale Udziały województw w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa stanowiły 99,5% dochodów tego działu.

Szczegółowe dane dotyczące dochodów ogółem województw według działów przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

Dochody w przeliczeniu na 1 mieszkańca

Dochody województw w przeliczeniu na 1 mieszkańca, według głównych źródeł dochodów, przedstawia poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Dochody województw w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)	
	2024	2025
1	2	3
DOCHODY OGÓŁEM, z tego:	949,69	1 031,83
Dochody własne	586,97	595,12
Dotacje	194,15	285,10
Subwencja ogólna	168,58	151,61

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetu województw za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)
Stan ludności według GUS na 31 grudnia 2024 r.

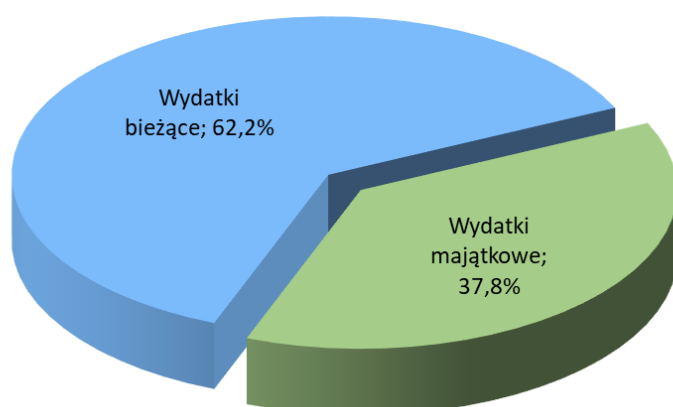
W 2025 r. dochody województw, w przeliczeniu na 1 mieszkańca, w porównaniu do 2024 r., były wyższe o 8,6%.

Dochody województw na 1 mieszkańca w 2025 r. przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

Wydatki województw

Wydatki ogółem województw w 2025 r. zostały zrealizowane w wysokości 37 978 066 tys. zł, w tym wydatki majątkowe w wysokości 14 342 791 tys. zł.

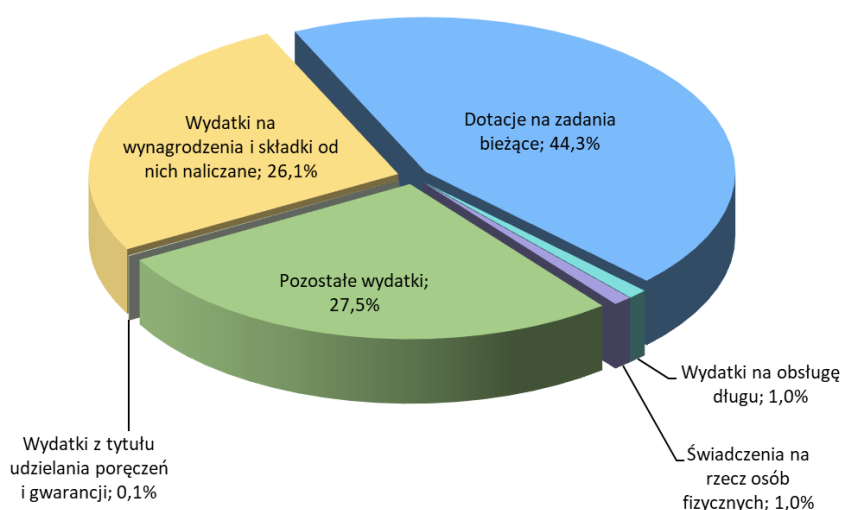
STRUKTURA WYDATKÓW OGÓŁEM WOJEWÓDZTW W 2025 R.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2025 r. (Min. Fin.)

W 2025 r. w strukturze wydatków ogółem województw, wydatki bieżące stanowiły 62,2% a wydatki majątkowe 37,8%.

STRUKTURA WYDATKÓW BIEŻĄCYCH WOJEWÓDZTW W 2025 R.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2025 r. (Min. Fin.)

W strukturze wydatków bieżących zasadniczą część stanowiły dotacje (44,3%), pozostałe wydatki (27,5%) oraz wydatki na wynagrodzenia i składki od nich naliczane (26,1%).

W grupie pozostałych wydatków znajdują się m.in. wydatki na zakup usług, materiałów, wyposażenia, usług remontowych, składki na ubezpieczenia zdrowotne i zakup energii.

Wydatki według ważniejszych rodzajów wydatków

Wykonanie, dynamikę oraz strukturę wydatków zrealizowanych przez województwa według głównych kierunków ich rozdysonowania prezentuje poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Struktura	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł					
1	2	3	4	5	6	7
WYDATKI OGÓŁEM, z tego:	33 189 880	41 433 512	37 978 066	100,0	91,7	114,4
Wydatki majątkowe	10 812 331	16 104 398	14 342 791	37,8	89,1	132,7
tym: inwestycyjne	10 089 948	15 203 880	13 495 682	35,5	88,8	133,8
Wydatki bieżące, z tego:	22 377 548	25 329 114	23 635 274	62,2	93,3	105,6
wynagrodzenia i składki od nich naliczane	5 547 881	6 476 260	6 163 932	16,2	95,2	111,1
dotacje	9 217 453	10 789 336	10 486 506	27,6	97,2	113,8
wydatki na obsługę długu	266 600	262 287	236 906	0,6	90,3	88,9
wydatki z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji	23 046	50 305	17 558	0,0	34,9	76,2
świadczenia na rzecz osób fizycznych	161 966	255 727	231 237	0,6	90,4	142,8
pozostałe wydatki	7 160 602	7 495 199	6 499 136	17,1	86,7	90,8

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów województw za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

Wydatki ogółem województw zostały zrealizowane w wysokości 37 978 066 tys. zł, tj. 91,7% planu na 2025 r. i w porównaniu do 2024 r. wydatki ogółem były wyższe o 14,4%.

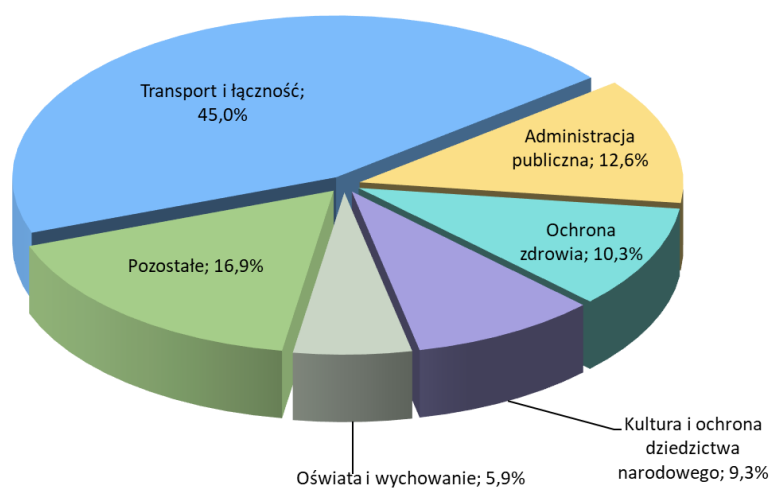
Plan wydatków bieżących został zrealizowany w 93,3%, a wydatków majątkowych w 89,1%. W porównaniu do 2024 r., wydatki bieżące były wyższe o 5,6%, a wydatki majątkowe były wyższe o 32,7%.

Największy wzrost wydatków w 2025 r., w porównaniu do 2024 r., odnotowano w wydatkach na świadczenia na rzecz osób fizycznych – o 42,8%.

Wydatki według działów

Przeważająca część środków budżetowych przeznaczonych przez województwa na wydatki dotyczyła działów: Transport i łączność (45,0%), Administracja publiczna (12,6%), Ochrona zdrowia (10,3%), Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (9,3%), Oświata i wychowanie (5,9%). Łącznie, wydatki w tych działach stanowiły 83,1% wszystkich wydatków zrealizowanych przez województwa w 2025 r.

**STRUKTURA WYDATKÓW WOJEWÓDZTW WG DZIAŁÓW
W 2025 R.**

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2025 r. (Min. Fin.)

Wykonanie oraz dynamikę wydatków zrealizowanych przez województwa według ważniejszych działów prezentuje poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
WYDATKI OGÓŁEM, w tym:	33 189 880	41 433 512	37 978 066	91,7	114,4
Transport i łączność	13 845 482	18 113 898	17 080 811	94,3	123,4
Administracja publiczna	4 294 822	5 177 942	4 795 437	92,6	111,7
Ochrona zdrowia	3 565 670	4 173 591	3 912 799	93,8	109,7
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	3 321 936	3 651 419	3 531 050	96,7	106,3
Oświata i wychowanie	1 839 604	2 438 027	2 254 532	92,5	122,6

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

Wydatki zrealizowane przez województwa w dziale Transport i łączność w 2025 r. były wyższe w porównaniu do 2024 r. o 23,4%, natomiast w dziale Ochrona zdrowia były wyższe o 9,7%. Wydatki w dziale Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego zostały zrealizowane w 96,7% planu. Natomiast w dziale Oświata i wychowanie wydatki zostały zrealizowane w 92,5% planu.

W dziale Transport i łączność 54,3% stanowiły wydatki na drogi publiczne wojewódzkie, 34,3% na krajowe pasażerskie przewozy kolejowe, a 6,4% na krajowe pasażerskie przewozy autobusowe. Łącznie wydatki te stanowiły 95,0% wydatków w dziale Transport i łączność.

W dziale Administracja publiczna 77,0% wydatków stanowiły wydatki województw zrealizowane w rozdziale Urzędy marszałkowskie.

W 2025 r. wzrost wydatków, w porównaniu do 2024 r., nastąpił w dziale Ochrona zdrowia o 9,7%. Najwyższe wydatki w tym dziale odnotowano w rozdziale Szpitale ogólne (53,7%), Staże i specjalizacje medyczne (24,1%).

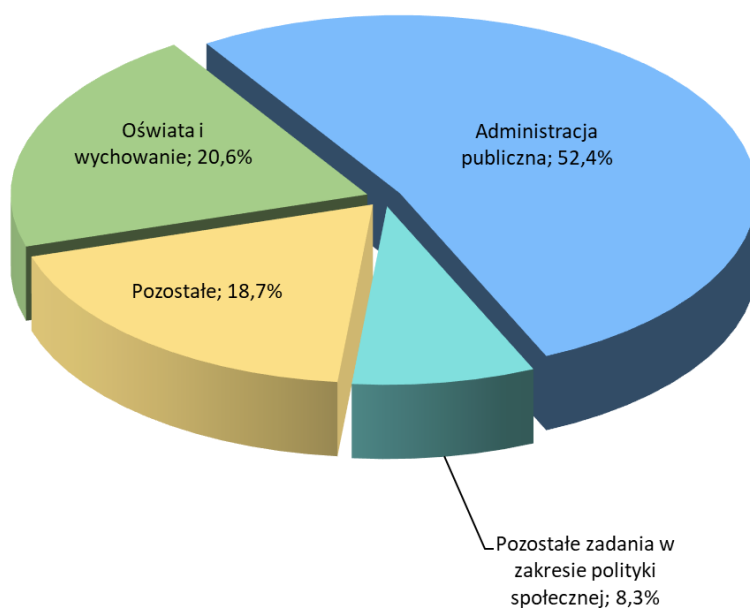
Najwyższe wydatki w dziale Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego poniesione zostały w 2025 r. na muzea (30,4%) oraz teatry (24,3%).

Natomiast w dziale Oświata i wychowanie najwyższe wydatki poniesione w 2025 r. odnotowano w rozdziale Doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli (18,5%) i Pozostała działalność (17,0%).

Szczegółowe dane dotyczące wydatków województw według działów przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

Wydatki na wynagrodzenia i składki od nich naliczane według działów

STRUKTURA WYDATKÓW NA WYNAGRODZENIA I SKŁADKI OD NICH NALICZANE W WOJEWÓDZTWACH WG DZIAŁÓW W 2025 R.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2025 r. (Min. Fin.)

W strukturze wydatków województw przeznaczonych na wynagrodzenia i składki od nich naliczane najwyższy udział stanowiły wydatki w działach: Administracja publiczna, Oświata i wychowanie, Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej. Łącznie w tych działach województwa wykonały 81,3% wszystkich wydatków na wynagrodzenia i składki od nich naliczane.

Wykonane wydatki na wynagrodzenia i składki od nich naliczane przez województwa według ważniejszych działów prezentuje poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem, w tym:	5 547 881	6 476 260	6 163 932	95,2	111,1
Administracja publiczna	2 919 823	3 392 043	3 232 394	95,3	110,7
Oświata i wychowanie	1 139 037	1 313 114	1 267 809	96,5	111,3
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	469 518	547 815	513 621	93,8	109,4

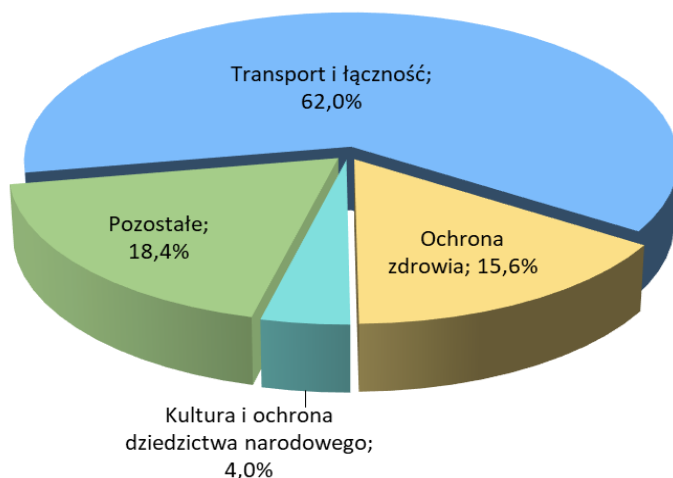
Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

Szczegółowe dane dotyczące wydatków na wynagrodzenia i składki od nich naliczane zrealizowanych przez województwa według działów przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

Wydatki majątkowe według działów

Strukturę wydatków majątkowych województw w 2025 roku prezentuje poniższy wykres.

**STRUKTURA WYDATKÓW MAJĄTKOWYCH WOJEWÓDZTW
WG DZIAŁÓW W 2025 R.**

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2025 r. (Min. Fin.)

Przeważająca część środków budżetowych przeznaczonych przez województwa na wydatki majątkowe dotyczyła działań: Transport i łączność (62,0%), Ochrona zdrowia (15,6%), Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego (4,0%). Łącznie wydatki majątkowe w tych działach stanowiły 81,6% wydatków majątkowych zrealizowanych przez województwa w 2025 r.

Wykonanie oraz dynamikę wydatków majątkowych zrealizowanych przez województwa według ważniejszych działań prezentuje poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
OGÓŁEM, w tym:	10 812 331	16 104 398	14 342 791	89,1	132,7
Transport i łączność	6 186 732	9 684 026	8 895 992	91,9	143,8
Ochrona zdrowia	2 089 005	2 430 199	2 239 352	92,1	107,2
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	636 788	670 809	568 908	84,8	89,3

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

W porównaniu do 2024 r. największy wzrost wydatków majątkowych województw w 2025 r. odnotowano w dziale Transport i łączność - o 43,8% oraz w dziale Ochrona zdrowia – o 7,2%.

Szczegółowe dane dotyczące wydatków majątkowych województw według działań przedstawiono w tablicach załączonych do sprawozdania.

Wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca

Wydatki ogółem zrealizowane w 2025 r. w przeliczeniu na 1 mieszkańca w województwach, według głównych kierunków ich rozdysponowania, przedstawia poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wydatki województw w przeliczeniu na 1 mieszkańca (w zł)	
	2024	2025
1	2	3
Wydatki ogółem, z tego:	881,85	1 013,04
Wydatki majątkowe	287,28	382,59
Wydatki bieżące	594,57	630,46

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)
Stan ludności według GUS na 31 grudnia 2024 r.

Wydatki ogółem województw wykonane w 2025 r., w przeliczeniu na 1 mieszkańca, w porównaniu do 2024 r., były wyższe o 14,9%. Wydatki majątkowe na 1 mieszkańca zwiększyły się o 33,2%, a wydatki bieżące wzrosły o 6,0%.

Wydatki poszczególnych województw w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2025 r. ujęte zostały w tablicach załączonych do sprawozdania.

Wynik budżetów województw

W 2025 r. budżety wszystkich województw zamknęły się nadwyżką w łącznej wysokości 704 394 tys. zł, przy planowanym deficycie 2 631 803 tys. zł.

W 2025 r. 7 województw zamknęło budżet deficytem, który wyniósł łącznie 802 871 tys. zł, a 9 województw zamknęło swoje budżety nadwyżką na łączną kwotę 1 507 265 tys. zł.

Liczbę województw, według relacji wyniku do dochodów zrealizowanych w 2025 r. przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Relacja wyniku do dochodów województw					
	Razem	poniżej 5%	5-10%	10-15%	15-20%	powyżej 20%
Województwa z deficytem budżetowym	7	5	2	0	0	0
Województwa z nadwyżką budżetową	9	5	0	3	0	1

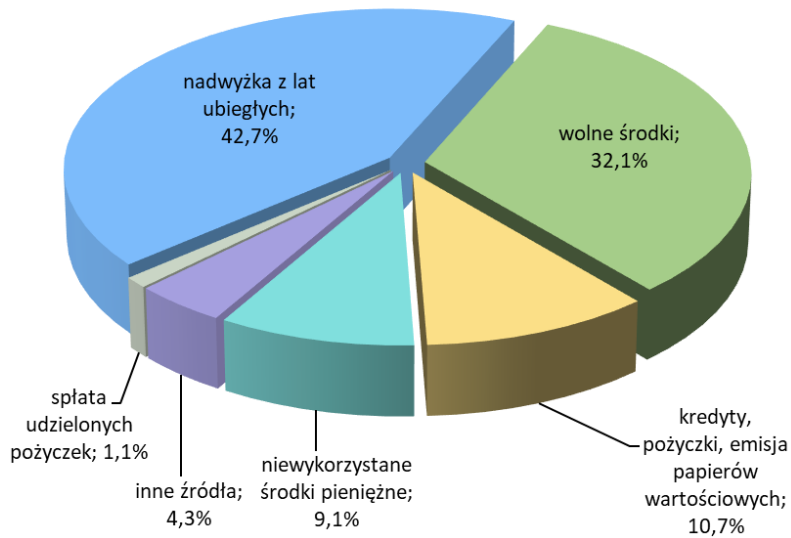
Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2025 r. (Min. Fin.)

Przychody i rozchody budżetów województw

Województwa w 2025 r. zrealizowały przychody w łącznej wysokości 7 512 901 tys. zł, natomiast rozchody w łącznej kwocie 1 805 834 tys. zł.

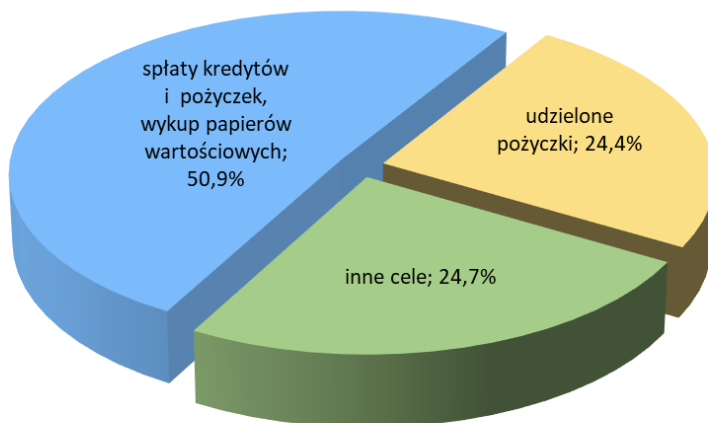
W przychodach województw w 2025 r. nadwyżka z lat ubiegłych stanowiła 42,7%, wolne środki, o których mowa w art. 217 ust 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych - 32,1%, przychody z tytułu kredytów, pożyczek i emisji papierów wartościowych - 10,7%, niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych - 9,1%, inne źródła - 4,3% oraz spłata udzielonych pożyczek 1,1% ogółu przychodów.

STRUKTURA PRZYCHODÓW WOJEWÓDZTW W 2025 R.

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów województw za 2025 r. (Min. Fin.)

STRUKTURA ROZCHODÓW WOJEWÓDZTW W 2025 R.

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów województw za 2025 r. (Min. Fin.)

W rozchodach województw największy udział miały splaty kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych, które stanowiły 50,9% rozchodów ogółem.

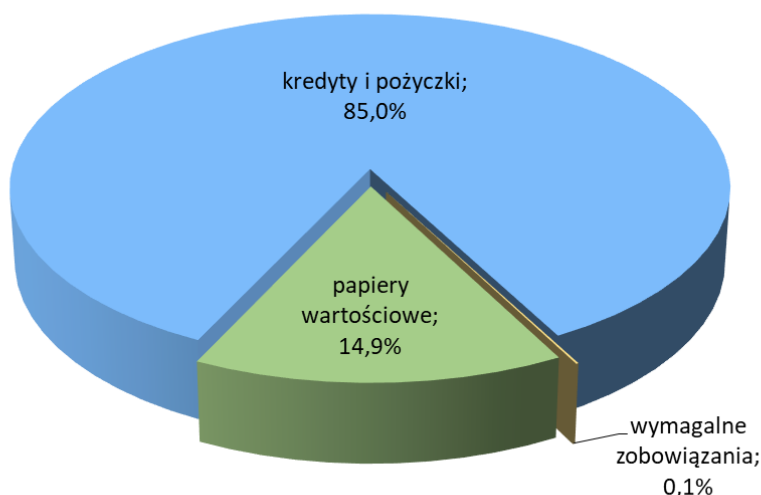
W 2025 r. przychody województw z tytułu kredytów, pożyczek, emisji papierów wartościowych wyniosły 800 508 tys. zł, natomiast rozchody z tytułu splaty kredytów i pożyczek oraz wykupu papierów wartościowych wyniosły 918 282 tys. zł.

Zobowiązania według tytułów dłużnych województw

W 2025 r. zadłużenie ogółem województw wyniosło 4 424 628 tys. zł.

W 2025 r. w strukturze zobowiązań województw udział kredytów i pożyczek wyniósł 85,0%, udział papierów wartościowych – 14,9% a udział zobowiązań wymagalnych – 0,1%.

STRUKTURA ZOBOWIĄZAŃ WOJEWÓDZTW W 2025 R.

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów województw za 2025 r. (Min. Fin.)

Zobowiązania województw według tytułów dłużnych zostały przedstawione poniżej.

Wyszczególnienie	Zobowiązania województw według tytułów dłużnych		
	2024	2025	Dynamika (3:2)
	tys. zł		%
1	2	3	4
Zobowiązania województw według tytułów dłużnych ogółem, z tego:	4 601 117	4 424 628	96,2
Papiery wartościowe	585 950	660 000	112,6
w tym: długoterminowe	585 950	660 000	112,6
Kredyty i pożyczki	4 014 691	3 761 958	93,7
w tym: długoterminowe	4 014 691	3 761 958	93,7
Wymagalne zobowiązania	476	2 670	560,9
w tym z tytułu: dostaw towarów i usług	224	2 448	1092,9

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania województw za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

W 2025 r., w porównaniu do 2024 r., poziom zadłużenia ogółem województw zmniejszył się o 3,8%. Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek zmniejszyły się o 6,3%, natomiast

zobowiązania z tytułu papierów wartościowych zwiększyły się o 12,6%. Kwota zobowiązań wymagalnych, z 476 tys. zł w 2024 r., zwiększyła się do 2 670 tys. zł w 2025 r.

Udział zadłużenia województw w wykonanych dochodach ogółem województw zmniejszył się z 12,9% w 2024 r. do 11,4% w 2025 r.

Udział zadłużenia województw po wyłączeniu zobowiązań na realizację programów i projektów z udziałem środków unijnych w wykonanych dochodach ogółem wyniósł 11,1%.

Poniższa tabela prezentuje liczbę województw według relacji zadłużenia po wyłączeniu zobowiązań na realizację programów i projektów z udziałem środków unijnych do wykonanych dochodów tych jednostek.

Lata	Liczba jednostek								
	OGÓŁEM	zadłużonych	poniżej 10%	10%-20%	20%-30%	30%-40%	40%-50%	50%-60%	powyżej 60%
2024	16	16	7	6	2	1	0	0	0
2025	16	15	10	3	1	1	0	0	0

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów województw za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych województw

W 2025 r. działalność w formie samorządowego zakładu budżetowego prowadziły 3 województwa (lubuskie, mazowieckie i zachodniopomorskie).

Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych województw w 2025 roku przedstawiały się następująco:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Przychody	48 268	55 339	53 292	96,3	110,4
w tym: dotacje z budżetu	7 395	7 975	7 975	100,0	107,8
Koszty	47 291	55 335	52 306	94,5	110,6
Podatek dochodowy od osób prawnych	211	0	157		74,4
Wpłaty do budżetu województw	278	0	711		255,8

Źródło: Sprawozdania roczne województw z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

Przychody wojewódzkich samorządowych zakładów budżetowych w 2025 r. wyniosły 53 292 tys. zł, w tym dotacje z budżetu – 7 975 tys. zł.

W 2025 r., w porównaniu do 2024 r., przychody samorządowych zakładów budżetowych w województwach były wyższe o 10,4%, natomiast dotacje z budżetów województw były wyższe o 7,8%.

Koszty samorządowych zakładów budżetowych w województwach wyniosły 52 306 tys. zł i były wyższe o 10,6% od kosztów poniesionych w 2024 r.

Wojewódzkie samorządowe zakłady budżetowe dokonały w 2025 r. wpłat nadwyżki środków obrotowych do budżetu w kwocie 711 tys. zł.

W 2025 r. samorządowe zakłady budżetowe w województwach realizowały zadania z zakresu określonego w działach: Rolnictwo i łowiectwo (57,9% przychodów ogółem), Kultura fizyczna (34,2% przychodów ogółem) oraz Transport i łączność (7,5% przychodów ogółem).

Przychody wojewódzkich samorządowych zakładów budżetowych według działów

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem w tym:	48 268	55 339	53 292	96,3	110,4
Rolnictwo i łowiectwo	29 453	34 545	30 846	89,3	104,7
Kultura fizyczna	14 775	17 003	18 251	107,3	123,5
Transport i łączność	2 881	3 791	4 018	106,0	139,5

Źródło: Sprawozdania roczne województw z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

W strukturze kosztów największy udział stanowiły koszty poniesione w dziale Rolnictwo i łowiectwo (58,9% kosztów) i Kultura fizyczna (34,8% kosztów).

Koszty wojewódzkich samorządowych zakładów budżetowych według działów:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Ogółem w tym:	47 291	55 335	52 306	94,5	110,6
Rolnictwo i łowiectwo	29 254	34 541	30 807	89,2	105,3
Kultura fizyczna	15 344	17 003	18 205	107,1	118,6

Źródło: Sprawozdania roczne województw z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

Stan środków obrotowych samorządowych zakładów budżetowych województw zwiększył się z 1 607 tys. zł na początku roku do 1 725 tys. zł na koniec 2025 r.

Wydzielony rachunek dochodów jednostek budżetowych województw

W ramach wydzielonego rachunku dochodów, o którym mowa w art. 223 ustawy o finansach publicznych, województwa zrealizowały w 2025 r. dochody w wysokości 38 032 tys. zł, stanowiące 84,5% planu.

Dochody i wydatki na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%	
1	2	3	4	5	6
Dochody	34 541	44 998	38 032	84,5	110,1
Wydatki	34 202	46 393	37 826	81,5	110,6
w tym : wpłaty do budżetu	2 351	1 601	2 688	167,9	114,3

Źródło: Sprawozdania roczne województw z wykonania dochodów i wydatków na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust.1 ustawy o finansach publicznych za 2024 r. i za 2025 r. (Min. Fin)

Zrealizowane wydatki wyniosły 37 826 tys. zł i były niższe o 18,5% niż planowano, natomiast dokonane wpłaty do budżetu województw stanowiły 167,9% kwoty planowanej na 2025 r.

W 2025 r. wykonane wydatki były wyższe o 10,6%, w porównaniu do 2024 r., natomiast wpłaty do budżetów województw były wyższe o 14,3%.

Stan środków pieniężnych na wydzielonym rachunku dochodów na początku 2025 r. wynosił 2 137 tys. zł i zwiększył się na koniec 2025 r. do kwoty 2 344 tys. zł (tj. o 9,7%).

VI. Zbiorcze informacje dotyczące środków na realizację projektów i programów realizowanych z udziałem środków z Unii Europejskiej, innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi, środków z budżetu państwa na współfinansowanie oraz płatności z budżetu środków europejskich.

Zgodnie z ustawą z dnia 1 października 2024 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, dochodami tych jednostek mogą być, między innymi, środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej.

Ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju²², umożliwiają jednostkom samorządu terytorialnego również uzyskanie dofinansowania ich wkładu własnego ze środków budżetu państwa, co jest wymagane przy realizacji projektów finansowanych z udziałem środków unijnych.

Na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, środki przeznaczone na realizację programów operacyjnych w części odpowiadającej wkładowi środków europejskich stanowią w budżecie państwa odrębną część pn. budżet środków europejskich, z którego wydatki realizowane są w formie płatności. Wydatki dokonywane w ramach płatności są klasyfikowane w podziale na części, działy, rozdziały i paragrafy klasyfikacji budżetowej. Za obsługę płatności w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich odpowiada minister właściwy do spraw finansów publicznych w imieniu którego, obsługę bankową płatności prowadzi Bank Gospodarstwa Krajowego w ramach umowy rachunku bankowego. Podkreślić należy, że środki ujęte w budżecie środków europejskich są środkami publicznymi, które mogą być wykorzystane wyłącznie na cele określone w umowach międzynarodowych lub wskazane przez ich dawcę. Wydatki finansowane przy udziale tych środków muszą być dokonywane zgodnie z procedurami określonymi w umowie międzynarodowej lub innymi procedurami obowiązującymi przy ich wykorzystaniu (art. 184 ust. 1 ustawy o finansach publicznych).

Natomiast część środków odpowiadająca wkładowi krajowemu, jest przekazywana w formie dotacji celowej. Od 1 stycznia 2010 r. dofinansowanie dokonywane jest w dwóch formach, tj. płatności i współfinansowania przekazywanego z budżetu państwa w formie dotacji celowej, w związku z tym otrzymane dofinansowanie beneficjent wydatkuje i rozlicza w trybie przewidzianym dla danej formy dofinansowania.

²² Dz. U. z 2025 r. poz. 198, z późn. zm.

Ze sprawozdań rocznych z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2025 r. wynika, iż dochody jednostek samorządu terytorialnego z tytułu środków, na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów realizowanych ze środków funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE, a także finansowanie i współfinansowanie programów ze środków bezzwrotnych pochodzących z Unii Europejskiej oraz na realizację płatności, których źródłem jest budżet środków europejskich, wyniosły 20 443 076 tys. zł, co stanowiło 85,9% ich planu rocznego (23 791 402 tys. zł), z tego:

- środki Unii Europejskiej²³ – 3 133 030 tys. zł, co stanowiło 96,1% planu,
- płatności z budżetu środków europejskich²⁴ – 15 186 120 tys. zł, co stanowiło 83,7% planu,
- środki budżetu państwa lub inne, przekazane jako współfinansowanie programów i projektów realizowanych z udziałem środków z funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności UE i innych środków bezzwrotnych oraz na współfinansowanie realizacji programów i projektów finansowanych z udziałem środków europejskich²⁵ – 2 123 927 tys. zł, co stanowiło 88,9% planu.

Wysokość dochodów i wydatków jednostek samorządu terytorialnego na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych, na tle zrealizowanych dochodów i wydatków ogółem tych jednostek, prezentuje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	w tys. zł			%	
1	2	3	4	5	6
Dochody ogółem	431 411 403	474 673 121	468 212 138	98,6	108,5
w tym:					
na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków unijnych z tego:	13 098 546	23 791 402	20 443 076	85,9	156,1
- środki z Unii Europejskiej na finansowanie programów i projektów unijnych ¹	2 418 607	3 260 759	3 133 030	96,1	129,5
- płatności w zakresie budżetu środków europejskich ²	9 226 860	18 142 229	15 186 120	83,7	164,6
- środki z budżetu państwa lub inne na współfinansowanie programów i projektów unijnych ³	1 453 080	2 388 413	2 123 927	88,9	146,2
Wydatki ogółem	432 230 693	505 351 848	466 393 210	92,3	107,9
w tym:					
na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków unijnych z tego:	11 482 187	28 984 683	22 662 455	78,2	197,4
- środki z Unii Europejskiej na finansowanie programów i projektów unijnych oraz płatności w zakresie budżetu środków europejskich	7 606 501	21 015 912	16 335 045	77,7	214,8

²³ Uwzględniono dochody jst klasyfikowane z czwartą cyfrą paragrafów 1, 5 i 8

²⁴ Uwzględniono dochody jst klasyfikowane z czwartą cyfrą paragrafu 7

²⁵ Uwzględniono dochody jst klasyfikowane z czwartą cyfrą paragrafu 2, 6 i 9.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Dynamika (4:2)
	w tys. zł			%	
1	2	3	4	5	6
- w tym: płatności w zakresie budżetu środków europejskich ²⁶	5 242 990	x	13 548 924		258,4
- środki z budżetu państwa lub inne na współfinansowanie programów i projektów unijnych	3 875 685	7 968 771	6 327 410	79,4	

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2024 r. i 2025 r. (Min. Fin.)

Z otrzymanej przez jednostki samorządu terytorialnego kwoty 20 443 076 tys. zł na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów realizowanych ze środków funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE, a także na finansowanie wydatków, których źródłem jest budżet środków europejskich przeznaczono dla:

- gmin 7 930 424 tys. zł, tj. 38,8%,
- powiatów 2 207 418 tys. zł, tj. 10,8%,
- miast na prawach powiatu 3 277 552 tys. zł, tj. 16,0%,
- województw 7 027 682 tys. zł, tj. 34,4%.

W relacji do wykonanych dochodów ogółem poszczególnych rodzajów jednostek samorządu terytorialnego, ww. dochody stanowiły:

- w gminach - 3,6%,
- w powiatach - 3,6%,
- w miastach na prawach powiatu - 2,2%,
- w województwach - 18,2%.

W 2025 r., w związku z realizacją programów i projektów unijnych, wydatki jednostek samorządu terytorialnego wyniosły 22 662 455 tys. zł, co stanowiło 78,2% ich rocznego planu, z tego:

- wydatki na finansowanie programów i projektów ze środków UE oraz w ramach płatności budżetu środków europejskich – 16 335 045 tys. zł, tj. 77,7% planu, z czego:
 - wydatki w ramach płatności budżetu środków europejskich – 13 548 924 tys. zł,
 - wydatki na finansowanie programów i projektów ze środków UE – 2 786 121 tys. zł,
- wydatki na współfinansowanie programów i projektów unijnych, stanowiące krajowy wkład publiczny – 6 327 410 tys. zł, tj. 79,4% planu.

Z wykazanej wyżej kwoty wydatków 22 662 455 tys. zł, przypadają na:

- gminy 8 950 754 tys. zł, tj. 39,5%,
- powiaty 2 452 424 tys. zł, tj. 10,8%,

²⁶ Z uwagi na zastosowanie przez 57 jednostek samorządu terytorialnego uproszczonych zasad planowania wydatków budżetowych nie ma możliwości wyodrębnienia planu wydatków na płatności w zakresie budżetu środków europejskich

- miasta na prawach powiatu 3 684 705 tys. zł, tj. 16,3%,
- województwa 7 574 572 tys. zł, tj. 33,4%.

W 2025 r. wydatki samorządów w ramach płatności budżetu środków europejskich stanowiły 13 548 924 tys. zł, z tego:

- wydatki gmin 6 179 829 tys. zł, tj. 45,6%,
- wydatki powiatów 1 262 870 tys. zł, tj. 9,3%,
- wydatki miast na prawach powiatu 2 216 409 tys. zł, tj. 16,4%,
- wydatki województw 3 889 817 tys. zł, tj. 28,7%.

Wydatki jednostek samorządu terytorialnego na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów realizowanych w 2025 r. z udziałem środków Unii Europejskiej według działów zawiera poniższe zestawienie.

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Wydatki ogółem	11 482 187	28 984 683	22 662 455	78,2	100,0	197,4
Rolnictwo i łowiectwo	1 364 553	3 145 450	2 839 229	90,3	12,5	208,1
Leśnictwo	0	500	495	99,0	0,0	
Rybołówstwo i rybactwo	3 165	3 575	2 851	79,7	0,0	90,1
Górnictwo i kopalnictwo	0	105	102	97,1	0,0	
Przetwórstwo przemysłowe	146 926	307 936	195 854	63,6	0,9	133,3
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	37 355	115 068	92 522	80,4	0,4	247,7
Handel	5 510	496	484	97,6	0,0	8,8
Transport i łączność	3 815 984	7 665 859	6 608 643	86,2	29,2	173,2
Turystyka	64 879	310 259	178 938	57,7	0,8	275,8
Gospodarka mieszkaniowa	199 122	480 701	318 419		1,4	
Działalność usługowa	121 896	254 594	183 945		0,8	
Informatyka	55 656	295 423	212 764	72,0	0,9	382,3
Szkolnictwo wyższe i nauka	7 455	9 091	5 484	60,3	0,0	73,6
Administracja publiczna	1 382 148	2 788 895	2 260 203	81,0	10,0	163,5
Obrona narodowa	0	701	632	90,2	0,0	
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	270 529	663 154	599 029	90,3	2,6	221,4
Obsługa długu publicznego	770	1 092	613	56,1	0,0	79,6
Różne rozliczenia	36 888	45 069	26 567	58,9	0,1	72,0
Oświata i wychowanie	1 449 407	4 889 811	3 413 238	69,8	15,1	235,5
Ochrona zdrowia	119 509	248 787	179 638		0,8	
Pomoc społeczna	360 676	1 189 072	886 413		3,9	
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	647 490	1 717 347	1 221 175	71,1	5,4	188,6
Edukacyjna opieka wychowawcza	27 793	64 156	50 385	78,5	0,2	181,3
Rodzina	398 224	1 588 340	1 268 767	79,9	5,6	318,6
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	597 609	2 350 352	1 551 972	66,0	6,8	259,7
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	260 468	684 235	454 450	66,4	2,0	174,5

Wyszczególnienie	Wykonanie 2024	Plan (po zmianach) 2025	Wykonanie 2025	Wskaźnik (4:3)	Struktura	Dynamika (4:2)
	tys. zł			%%		
1	2	3	4	5	6	7
Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	11 834	46 177	33 712	73,0	0,1	284,9
Kultura fizyczna	96 343	118 436	75 929	64,1	0,3	78,8

Źródło: Sprawozdania roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 2024 r. i 2025 r. (Min.Fin.)

W strukturze wydatków dominowały – stanowiąc 66,8% - wydatki na zadania zrealizowane w ramach działów: Transport i łączność, Oświata i wychowanie, Rolnictwo i łowiectwo oraz Administracja publiczna na łączną kwotę 15 121 313 tys. zł.

VII. Zbiorcze wykonanie budżetów związków jednostek samorządu terytorialnego

Według danych wykazanych w sprawozdaniach budżetowych związków jednostek samorządu terytorialnego, utworzonych na podstawie uchwał organów stanowiących gmin i powiatów związki zaplanowały na 2025 r. deficyt w wysokości 198 207 tys. zł, zaś w wyniku wykonania swoich budżetów osiągnęły nadwyżkę w kwocie 59 562 tys. zł.

Dochody ogółem zrealizowane przez związki w 2025 r. wyniosły 2 983 079 tys. zł, co stanowiło 96,0% kwot zaplanowanych na ten rok. Dochody własne wykonane zostały w kwocie 2 389 932 tys. zł, co stanowiło 97,7% planu rocznego, zaś dotacje w kwocie 593 147 tys. zł, co stanowiło 89,8% planu. W 2025 r. w porównaniu do 2024 r. dochody ogółem związków jednostek samorządu terytorialnego zwiększyły się o 12,7%. W strukturze dochodów ogółem związków, dochody własne stanowiły 80,1%, natomiast dotacje 19,9%. Głównymi źródłami dochodów własnych związków były wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw (pochodzące praktycznie w całości z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi) wykonane w wysokości 964 013 tys. zł i stanowiące 40,3% dochodów własnych oraz wpływy z wpłat gmin i powiatów na rzecz związków wykonane w wysokości 473 221 tys. zł (19,8% dochodów własnych).

Wydatki ogółem, wykonane w kwocie 2 923 517 tys. zł, stanowiły 88,4% kwoty planowanej na 2025 r., przy czym wydatki majątkowe zostały zrealizowane w wysokości 698 558 tys. zł, tj. 79,9% planu rocznego, zaś wydatki bieżące w kwocie 2 224 958 tys. zł, tj. 91,5% planu. W strukturze wydatków ogółem wydatki majątkowe stanowiły 23,9%, natomiast wydatki bieżące 76,1%.

Stan zadłużenia związków jednostek samorządu terytorialnego na koniec 2025 r. wyniósł 307 949 tys. zł. Zadłużenie związków jednostek samorządu terytorialnego w 2025 r. zwiększyło się o 4,1% w porównaniu do zadłużenia w 2024 r. Udział zadłużenia związków w ich wykonanych dochodach ogółem wynosił 10,3% i był niższy o 0,9 punktu procentowego niż w 2024 r.

W 2025 r. 8 związków prowadziło działalność w formach samorządowego zakładu budżetowego. Przychody zakładów budżetowych prowadzonych przez związki zostały zrealizowane w kwocie 65 398 tys. zł (98,7% kwoty planowanej).

Koszty zakładów budżetowych prowadzonych przez związki wyniosły 65 493 tys. zł (niższe od planu o 1,1%), a wpłaty do budżetu wyniosły 1 563 tys. zł. Stan środków obrotowych zwiększył się z 3 612 tys. zł na początku 2025 r. do 4 644 tys. zł na koniec roku.

Działalność związków w ramach samorządowych zakładów budżetowych była prowadzona głównie w dziale 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska oraz w dziale 010 – Rolnictwo i łowiectwo.

VIII. Zbiorcze wykonanie budżetu związku metropolitalnego

W województwie śląskim działa utworzony w 2017 r. na podstawie ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim²⁷ związek metropolitalny pod nazwą „Górn Śląsko – Zagłębiowska Metropolia”.

Związek metropolitalny samodzielnie prowadzi gospodarkę finansową na podstawie uchwały budżetowej.

Ze sprawozdania z wykonania budżetu związku metropolitalnego, wynika, że dochody tego związku w 2025 r. wyniosły 2 429 141 tys. zł, tj. 101,5% planu i były wyższe, w porównaniu do roku 2024, o 10,1%.

Dochody związku pochodziły głównie z tytułu:

- składek gmin tworzących związek metropolitalny w wysokości 1 091 834 tys. zł i stanowiły 44,9% dochodów ogółem,
- udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych w wysokości 614 761 tys. zł i stanowiły 25,3% dochodów ogółem,
- dotacji w wysokości 48 408 tys. zł i stanowiły 2,0% dochodów ogółem.

Wydatki związku metropolitalnego w 2025 r. zostały zrealizowane w wysokości 2 310 927 tys. zł, tj. 95,5% planu i były wyższe, w porównaniu do roku 2024, o 5,9%.

W wydatkach ogółem 9,3% stanowiły wydatki majątkowe a 90,7% wydatki bieżące. Wśród wydatków związku metropolitalnego największe wydatki poniesiono na lokalny transport zbiorowy (91,4%).

Wynik budżetu związku metropolitalnego osiągnięty za 2025 r. był dodatni i wyniósł 118 214 tys. zł.

Wynik bieżący (różnica między dochodami bieżącymi i wydatkami bieżącymi) związku metropolitalnego za 2025 r. również był dodatni i wyniósł 298 963 tys. zł.

²⁷ Dz. U. z 2025 r. poz. 186

Spis tablic

- Tablica 1. Informacja z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za 4 kwartały 2025 r.
- Tablica 2. Dochody, wydatki, wynik i zobowiązania jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca według województw
- Tablica 3. Dochody jednostek samorządu terytorialnego według źródeł pochodzenia
- Tablica 4. Dochody jednostek samorządu terytorialnego według działów
- Tablica 5. Zestawienie środków przekazanych w roku 2025 z rezerwy na uzupełnienie dochodów jednostek samorządu terytorialnego
- Tablica 6. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej jednostek samorządu terytorialnego według województw
- Tablica 7. Dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego według województw
- Tablica 8. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie porozumień z organami administracji rządowej według województw
- Tablica 9. Dotacje i płatności z budżetu środków europejskich
- Tablica 10. Dotacje celowe jednostek samorządu terytorialnego przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich według działów
- Tablica 11. Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej jednostek samorządu terytorialnego według działów
- Tablica 12. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego według działów
- Tablica 13. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie porozumień z organami administracji rządowej według działów
- Tablica 14. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego według działów
- Tablica 15. Wydatki majątkowe i inwestycyjne jednostek samorządu terytorialnego według województw
- Tablica 16. Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych
- Tablica 17. Dochody i wydatki na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych
- Tablica 18. Informacja z wykonania budżetów gmin za 4 kwartały 2025 r.
- Tablica 19. Informacja z wykonania budżetów gmin miejskich za 4 kwartały 2025 r.
- Tablica 20. Informacja z wykonania budżetów gmin wiejskich za 4 kwartały 2025 r.
- Tablica 21. Informacja z wykonania budżetów gmin miejsko – wiejskich za 4 kwartały 2025 r.

- Tablica 22. Dochody, wydatki, wynik i zobowiązania gmin na 1 mieszkańca według województw
- Tablica 23. Zestawienie dochodów, wydatków, wyniku oraz zobowiązań gmin według województw
- Tablica 24. Dochody gmin według źródeł pochodzenia
- Tablica 25. Dochody gmin według działów
- Tablica 26. Zestawienie wykonania wydatków gmin w dziale 801 - Oświata i wychowanie i 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza na zadania subwencionowane (w układzie wojewódzkim)
- Tablica 27. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej gmin według województw
- Tablica 28. Dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych gmin według województw
- Tablica 29. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań realizowanych przez gminy na podstawie porozumień z organami administracji rządowej według województw
- Tablica 30. Dotacje celowe gmin przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich według działów
- Tablica 31. Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej gmin według działów
- Tablica 32. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych gmin według działów
- Tablica 33. Wydatki gmin według działów i rodzajów
- Tablica 34. Wydatki gmin wiejskich według działów i rodzajów
- Tablica 35. Zestawienie wykonania wydatków, wydatków bieżących oraz wydatków majątkowych w dziale 750 – Administracja publiczna w gminach według województw
- Tablica 36. Wydatki majątkowe i inwestycyjne gmin według województw
- Tablica 37. Informacja z wykonania budżetów powiatów za 4 kwartały 2025 r.
- Tablica 38. Dochody, wydatki, wynik i zobowiązania powiatów na 1 mieszkańca według województw
- Tablica 39. Dochody powiatów według źródeł pochodzenia
- Tablica 40. Dochody powiatów według działów
- Tablica 41. Zestawienie dochodów, wydatków, wyniku oraz zobowiązań w poszczególnych powiatach
- Tablica 42. Zestawienie wykonania wydatków powiatów w dziale 801 - Oświata i wychowanie i 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza na zadania subwencionowane
- Tablica 43. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej powiatów według województw

- Tablica 44. Dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych powiatów według województw
- Tablica 45. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań realizowanych przez powiaty na podstawie porozumień z organami administracji rządowej według województw
- Tablica 46. Dotacje celowe powiatów przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich według działów
- Tablica 47. Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej powiatów według działów
- Tablica 48. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych powiatów według działów
- Tablica 49. Zestawienie wykonania wydatków, wydatków bieżących oraz wydatków majątkowych w dziale 750 – Administracja publiczna w poszczególnych powiatach
- Tablica 50. Wydatki majątkowe i inwestycyjne powiatów według województw
- Tablica 51. Wydatki powiatów według działów i rodzajów
- Tablica 52. Informacja z wykonania budżetów miast na prawach powiatu za 4 kwartały 2025 r.
- Tablica 53. Dochody, wydatki, wynik i zobowiązania miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca według województw
- Tablica 54. Dochody miast na prawach powiatu według źródeł pochodzenia
- Tablica 55. Dochody miast na prawach powiatu według działów
- Tablica 56. Zestawienie dochodów, wydatków, wyniku oraz zobowiązań w poszczególnych miastach na prawach powiatu
- Tablica 57. Zestawienie wykonania wydatków miast na prawach powiatu w dziale 801 - Oświata i wychowanie i 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza na zadania subwencionowane
- Tablica 58. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej miast na prawach powiatu (część gminna) według województw
- Tablica 59. Dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych miast na prawach powiatu (część gminna) według województw
- Tablica 60. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań realizowanych przez miasta na prawach powiatu (część gminna) na podstawie porozumień z organami administracji rządowej według województw
- Tablica 61. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej miast na prawach powiatu (część powiatowa) według województw
- Tablica 62. Dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych miast na prawach powiatu (część powiatowa) według województw
- Tablica 63. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań realizowanych przez miasta na prawach powiatu (część powiatowa) na podstawie porozumień z organami administracji rządowej według województw

- Tablica 64. Dotacje celowe miast na prawach powiatu przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich według działów
- Tablica 65. Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej miast na prawach powiatu według działów
- Tablica 66. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych miast na prawach powiatu według działów
- Tablica 67. Wydatki miast na prawach powiatu według działów i rodzajów
- Tablica 68. Zestawienie wykonania wydatków, wydatków bieżących oraz wydatków majątkowych w dziale 750 – Administracja publiczna w poszczególnych miastach na prawach powiatu
- Tablica 69. Wydatki majątkowe i inwestycyjne miast na prawach powiatu według województw
- Tablica 70. Informacja z wykonania budżetów województw za 4 kwartały 2025 r.
- Tablica 71. Dochody, wydatki, wynik i zobowiązania województw na 1 mieszkańca
- Tablica 72. Zestawienie dochodów, wydatków, wyniku oraz zobowiązań w poszczególnych województwach
- Tablica 73. Dochody województw według źródeł pochodzenia
- Tablica 74. Dochody województw według działów
- Tablica 75. Zestawienie wykonania wydatków województw w dziale 801 – Oświata i wychowanie i 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza na zadania subwencionowane
- Tablica 76. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej województw
- Tablica 77. Dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych województw
- Tablica 78. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie zadań realizowanych przez województwa na podstawie porozumień z organami administracji rządowej
- Tablica 79. Dotacje celowe województw przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich według działów
- Tablica 80. Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej województw według działów
- Tablica 81. Dotacje celowe z budżetu państwa na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych województw według działów
- Tablica 82. Wydatki województw według działów i rodzajów
- Tablica 83. Zestawienie wykonania wydatków, wydatków bieżących oraz wydatków majątkowych w dziale 750 – Administracja publiczna w poszczególnych województwach
- Tablica 84. Wydatki majątkowe i inwestycyjne województw

Tablica 85. Informacja z wykonania budżetów związków jednostek samorządu terytorialnego za 4 kwartały 2025 r. – bez Metropolii

Tablica 86. Informacja z wykonania budżetów związków jednostek samorządu terytorialnego za 4 kwartały 2025 r. Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia